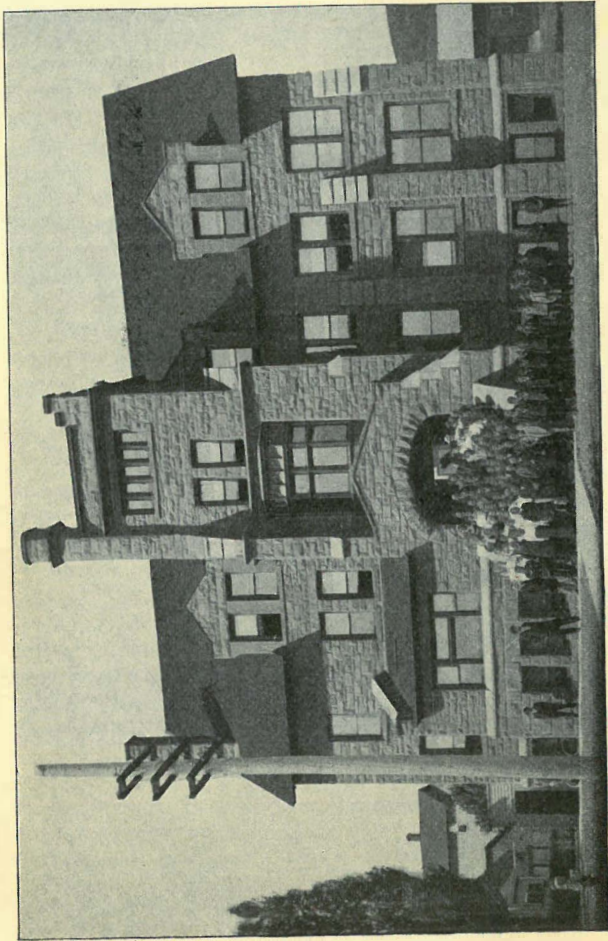

RAITTIUSKALENTERI

1901

Suomi-Syöto oppilaine ja opettaine.

RAITTIUS

KALENTERI

vuodelle

1901.

Suomal. Kansallis-Raittius=Veljeyssseuran
Kustantama.

Raittiuskalenteri vuodelle 1901,

Suomalaisen Kansallis-Raittius-Weljeyssseuran kustantamana, lähtee ennen raivattua tietä uusimaan, entisiä ystäviä etsimään ja uusia hakemaan.

Weljeyssseuran 13:ssa yleisessä vuosikokouksessa puhuttiin lämpimällä mielenkiinnolla uuden kalenterin kustantamisesta entisten jatkoksi. Siitä huystäpä tämä pieni kirjanen ilmestyykin taas, luottaen siihen, että aika, olot ja ystävät sitä kaipaavat ja odottavat. Waitkakin tämä kirjanen on pieni ja vähäinen, niin koettaa se kuitenkin voimainja mukaan pyrkiä siihen, että ajan virstaukset saisivat oikeaa maaperää sekä waituttaisivat jalostuttavasti ja kehittävästi kansalaisyimme.

Waitka kadonneen vuosijadan historia ei voine-kaan Amerikan suomalaisiin nähden olla erittäin waloisa ja kaunis, niin elähyttää meitä aina se toivo, että nuttera työskentely kowan onnen wähitellen woittaa. Alkawa uusi vuosijata tuonee tullessaan kultaista päiväpaistetta, waan ehtona siihen on ahtera työ sen warhaisimmista aamuhetkistä alkaen. Weljeyssseura tahtoo myöskin kortensa kantaa siihen työhön.

Wieköön tämä kalenteri wiestin niin matalan kuin korkean turkihirren alla asujalle siitä, että wuosi taas on wierähtännyt ja koko vuosijata walahthanut menneisyyden helmaan. Se wiesti, se muistutus on sangen wakawa ja paljonvältoinen. Kertokoon Raittiuskalenteri koruttomasti ja yksinkertaisesti kansalaisyillemme raittiustyön merkityksestä, eikä ainoastaan siitä, waan myöskin kaikista muista henkijistä pyrin-

Sancodisja, Mich.,

Suomal.-Lut. Kustannusliikkeen Kirjapainosia.
1900.

nöistämme sekä uskonnosta, joka on kaiken työn poh-
ja ja perustus, alku ja sydän.

Rauhaa, iloista joulua ja uutta vuotta, menestys-
tä ja innuusta toivotamme kaikille kansalaisille sekä
täällä että kotimaassa!

Kirjoittajille ja avustajille sydäntellinen kiitos!

Deshpeming, Mich. Lokak. 12 p. 1900.

S. A. M. Weljensseuran Johtokunta.

Yaac Sillberg, esimies. Mikko Rytä, varaesimies.
Aler Panti, kirjuri. Jaak Lakkari, rah. hoit.

Matti Kesämäki, John Boström, A. A. Staudinger,
johtokunnan jäsenet.

Juhlapäiviä Yhdysvalloissa.

Tammik. 1. Uuden vuoden päivä: kaikissa val-
tioissa paitsi Arkansasissa, Massachusettsissa, Missis-
sippissä, New Hampshiressä ja Rhode Islandissa.

Tammik. 8. New Orleansin tappelun vuosipäi-
vä: Louisianaassa.

Tammik. 19. Leen syntymäpäivä: Georgiassa,
Pohjois-Carolinassa ja Virginiassa.

Helmik. 12. Lincolnin syntymäpäivä: Illinois-
ja, Minnesotassa, New Jerseyssä, New Yorkissa ja
Washingtonissa.

Helmik. 22. Washingtonin syntymäpäivä: kai-
kissa valtioissa paitsi Arkansasissa, Iowassa ja Mis-
sissippissä.

Maalisk. 2. Texasin itsenäisyyden vuosipäivä:
Texasissa.

Maalisk. 4. Palokammuttajain vuosipäivä: New
Orleansissa, La.

Huhtik. 19. Patrioottien päivä: Massachusetts-
issa.

Huhtik. 21. San Jacintanon tappelun vuosipäi-
vä: Texasissa.

Huhtik. 26. Muistopäivä: Alabamassa ja Geor-
giassa.

Toukok. 10. Muistopäivä: Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 20. Mecklenburgin itsenäisyysjulistuksen
allekirjoittamisen vuosipäivä: Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 30. Hautainkoristuspäivä: valtioissa
Arizona, California, Connecticut, Delaware, District
of Columbia, Iowa, Illinois, Indiana, Kansas, Maine,
Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota,

Misjouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Utah, Vermont, Wisconsin, Washington, Wyoming.

Kesäk. 3. Jefferson Davisonin syntymäpäivä: Floridassa.

Heinäk. 4. Itsenäisyyden päivä: kaikissa valtioissa.

Heinäk. 24. Pioneerien päivä: Utahissa.

Syysk. 2 1901. Työn päivä: valtioissa Alabama, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Misjouri, Montana, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Virginia, Washington, Wyoming.

Syysk. 9. Valtioiksi julistamisen päivä: Californiassa.

Locak. 31. Valtioiksi julistamisen päivä: Nevadassa.

Marrask. 7. Pieni vaalipäivä: valtioissa Arizona, California, Colorado, Idaho, Indiana, Iowa, Kansas, Maryland, Minnesota, Misjouri, Montana, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Pohjois-Dakota, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Länsi-Virginia, Washington, Wisconsin, Wyoming.

Marrask. joko neljäntenä tai viimeisenä torstaina, riippuen presidentin kätystä. Riitospäivä: vietetään kaikissa valtioissa, vaikka ei muutamissa ole varsinainen pyhäpäivä.

Jouluk. 25. Joulupäivä: kaikissa valtioissa, ja Etelä-Carolinassa kaksi seuraavaa päivää lisäksi.

Sunnuntait ja paastopäivät ovat laillisia juhlapäiviä kaikissa valtioissa, jotka ne sellaisiksi määräävät.

Jokainen lauantai jälkeen kello 12 päivällä on laillinen pyhäpäivä New Yorkissa, New Jerseyssä, Pennsylvaniassa, Marylandissa ja New Orleansin kaupungeissa.

Siittohallitus.

Presidentti William McKinley	Palkka	\$50,000 w.
Varapres. Theodore Roosevelt	Palkka	\$8,000 w.
Valtiosihtööri J. Hay	Palkka	\$8,000 w.
Rahastonsihtööri L. J. Sage	Palkka	\$8,000 w.
Sotasihtööri Elihu Root	Palkka	\$8,000 w.
Ulkomaanjaja John W. Griggs	Palkka	\$8,000 w.
Alipostimestari Ch. C. Smith	Palkka	\$8,000 w.
Lainastosihtööri J. D. Long	Palkka	\$8,000 w.
Sijaasiain sihtööri C. N. Bliss	Palkka	\$8,000 w.
Maanviljelyssihtööri J. Wilson	Palkka	\$8,000 w.

<p>Evrl. 13: 8—16. Sai. 55: 1—9.</p> <p>I Hud. iv. p. 2 R Napel, Set. 3 T Genoffi. 4 P Tiitus. 5 V Simcon.</p> <p>2 Kor. 4: 3—6. Johs: 12.</p> <p>6 S Koppiainen. 7 M Antusti. 8 T Gerhard. 9 R Julian. 10 T Nikanor. 11 P Sjgimus. 12 V Arcadius.</p> <p>Evrl. 3: 1—8. Joh. 7: 14—18.</p> <p>13 S I f. Koppiat. 14 M Zeckis. 15 T Maari. 16 R Marcellus. 17 T Antti. 18 P Briska. 19 V Heikki.</p> <p>Evrl. 2: 11—16. Joh. 4: 5—26.</p> <p>20 S 2 f. Koppiat. 21 M Agneeta. 22 T Vincentius. 23 R Emerentia. 24 T Sekki Traust. 25 P Paanvali. 26 V Polytapus.</p> <p>Evrl. 11: 1—10. Joh. 4: 27—42.</p> <p>27 S 3 f. Koppiat. 28 M Kaarlo. 29 T Valerius. 30 St Sumilla. 31 T Alii.</p>	<p>Muistettavia tapauksia.</p> <p>Nuden iv. pönvää alettiin vientää 1224. 1 Pres. Lincolnin orjanvapausjulistus 1863. 2 Toivon, perust. Wakefield, Mich., 1889. 3 Uno Cygnæus kuoli iv. 1888. 4 Boston Koti, perust. Brighton, Mass., 1896. 5 Järven sukka, perustettiin Sparta, Minn., 1897. 6 Toivon Altti, perust. Girard, C., 1896. 7 Benj. Franklin synti 1706. 8 Youth's Temperance Banner alkoi ilmestyä 1866. 9 Dappeli New Orleansin luona 1815. 10 Tolstoi Lyman Beecher kuoli 1855, 87 w. vanhana. 11 Wartia, perust. Calumet, Mich., 1890. 14 Eskari Dopelins synti 1818. 15 Ensimäinen Suomesia painettu konomalehden numero, Forthanin toimittama, ilmestyi 1771. 16 Annunikoito, perust. Brooklyn, N. Y., 1887. 17 Aletaan rakentaa Wiaporin linnua 1749. 19 S. K. N. -Seura perustettiin 1888. 19 Puhäkouluja käädetään Suomen kappunkoihin 1842. 19 Suomen Yhdistysseura perust. 1850. 21 Rauhau Sata ma, Long Cove, Me, 1833. 22 Kenraati J. M. Sandels kuoli 1831. 23 Paavii Gregorius IX ottaa Suomen kunnan suojelukseensa 1229. 25 Väinö perust. Jshpentina, Mich., 1886. 26 Smela, Iron Mountain, Mich., 1896. 28 Turun kunnaksi perustettiin 1630. 28 Keisari Pietari I kuoli 1725 ja Kataariina I tulee Wenäjän hallitsijaksi. 29 Keisari Pietari II kuoli 1730 ja Anna I nousee keisarinis isäinimelle. 30 Ensimäinen S. K. N. -Seuraan kuuluva Suomen ruotsalaisten raittiusseura Morgon Sjternan perustettiin Fromwood, Mich., 1898. 31 Toivon Sade, perustettiin Wjthing, Ind., 1895.</p>
--	---

<p>1 P Birko. 2 V Maar. kirt. f.</p> <p>Evrl. 52: 9—10. Joh. 1: 16—18.</p> <p>3 S Ruuttilän. p. 4 M Rusgarines. 5 T Agasta. 6 R Dorotea. 7 T Mikard. 8 P Mialafias. 9 V Naima.</p> <p>1 Kor. 1: 20—25. Joh. 12: 35—43.</p> <p>10 S S. Setiagel. 11 M Eurostine. 12 T Eulaalia. 13 R Agabus. 14 T Valentin. 15 P Sipi. 16 V Juliana.</p> <p>1 Kor. 13: 1—13. Joh. 12: 23—33.</p> <p>17 S Kastiaisi. 18 M Konfordia. 19 T Gabinus. 20 St Eufarius. 21 T Hilarius. 22 P Pietari Kath. 23 V Tertullian.</p> <p>2 Kor. 6: 1—10. Matt. 16: 21—23.</p> <p>24 S 1 f. Paast. 25 M Viktorina. 26 T Nestor. 27 St Leander. 28 T Mialarius.</p>	<p>Muistettavia tapauksia.</p> <p>2 Ensimäinen raittiusseura Bradfordissa Englannissa perust. 1830. 5 Jumaia Ludwig Rumberg synt. 1804. 5 Vännen Ruskta, perust. Nainaus, W. C., Can., 1890. 5 Onnen Tuti, perust. French Lake, Minn., 1899. 6 Eija Laakiossa, perust. Amasa, Mich., 1899. 7 Nicn Sade, perust. Specher, Mich., 1896. 10 Turva, perust. Saul St. Marie, Mich., 1889. 15 Muuttelin manifesti Suomen perustuslakien kumoamiseksi 1899. 15 Espanjalaiset räjähtänytätit itämaan Yhdysvaltain sotalaivastuon Mainen Seawannaassa Cubassa 1898. Siinä kuoli kolme suomalaisia. 17 Uusi ajankäski otetaan käyntiköön Suomesia ja Ruotsissa 1753. 18 Martti Lutherus kuoli Eislebenissa 1546. 18 Raittiuspuhujia John B. Gough kuoli 1886. 19 Ruokkiryön tappelu 1714. 20 Nuoriston Tähti, perust. Scofield, Mich., 1898. 21 Hallituskansileji saa nimen „Suomen Kesjarillinen Senaatti“ 1816. 22 Presidentti George Washington synti 1732. 22 Amerikan ensimmäinen suom. raittiusseura „Pohjan Tähti“ Hancockissa, Mich., perustettiin 1885. 22 Kieletalipuheinen kansalliskokous Columbusissa, O., 1872. 25 Perustetaan Suomen historiallinen seura 1875. 26 Kaapreili Blathan muutti Pietarin hippak. muuttaseen papiksi Amerikan (New-Artangelisiin) 1845. 27 Kieletalipuheinen hiivähtöinen Delawaressa 1855. 28 Toivon Taimi, perust. Bequanning, Mich., 1892.</p>
---	--

1 P Abinus.	Muistettavia tapantia.
2 L Janny.	1 Teetotal Times ilmestyi ensi kerran Lontoossa 1847.
1:nen Rufouspäivä: Markus. Sof. 13: 9. Puoltip. i. Ef. 30: 9—10. Ehtoof.AMOS 5: 4.	3 Maaoortuus lafkautettiin Wenäjällä 1861.
3 S 2 f. Vaast.	5 Bostonin verilöyly 1770.
4 M Adriaan.	7 Englannin ja ulkomaan piipiafeura perustetaan 1804.
5 T Konon.	8 Kieltolaki hylvättiin Rhode Islandissa 1852.
6 R Rindolf.	11 1888 perustettiin raittiusseura Namursto Regaaneessa, Mich. Se oli ensimmäinen feura, joka uudesta perustettuna liittyi S. R.-M.-Seuraan.
7 T Perpetua.	13 Uku, perustettiin Jersey City, N. J., 1898.
8 R Nilemon.	14 J. Topelius kuoli 1898.
9 L 40 Martyria.	14 Ennen Väini, perustettiin Floodwood, Minn., 1899.
(Esf. 5: 1—9 Joh. 7: 19—31.	15 Korven kukka, perust. Umoia, Mich., 1896.
10 S 3 f. Vaast.	16 James Terns, ensimmäinen raittiuslähettiläs Englannissa, kuoli 1868.
11 M Bndician.	16 Kävi Suomen kanjan 500-hentinen lähetysis Metarissa, valitut 446 maaseurakunnasta ja 36 kaupunkikunnasta, tarkoituksella saada teisarille viedä 522,941 Suomen kanjan omatästä nimitirjoitusta helmikuun manifestin jolydosta 1899.
12 T Gregorius.	17 Waltioyhteerimvirasto Suomen asioita varten perustettiin 1826.
13 . R Mikeforus.	19 Elias Lönnrot kuoli 1884.
14 T Matilda.	20 Papiston raittiussekokous Philadelphiasa 1849.
15 P Kristofer	22 Rlyhd, perust. Defalb, Ill., 1896.
16 L Peribert.	23 Idän Tähti, perust. Wariboro, N. D., 1896.
(Gal. 4: 22—31. Joh. 6: 24—36.	25 Suomi-Synoodi perustettiin 1890.
17 S Puoltip. i.	26 Wuoriston Kaufu, perustettiin Troy, N. D., 1899.
18 M Edward.	27 Desfinti määrättiin Suomen pääkaupungiksi 1812.
19 T Jooseppi.	28 Suomen fäädhyt wannoivat uskollisuuden walan keisari Aleksanteri I:lle Porwoossa 1809.
20 R Jaakkima.	30 Amarnen, perust. Cloquet, Minn., 1890.
21 T Pentti.	
22 P Viktor.	
23 L Alfeli.	
(Ebr. 9: 11—15. Joh. 11: 47—57.	
24 S 5 f. Vaast.	
25 M Maar. Jlm. p.	
26 T Immanuel.	
27 R Rumpert.	
28 T Markus.	
29 P Jonas.	
30 L Guido.	
(Filipp. 2: 5—11. Joh. 12: 1—16.	
31 S Palmusunn.	

1 M Gaarab.	Muistettavia tapantia.
2 T Teodosius.	1 Otto G. L. von Bismarck, Saksan rautatankeri, syntyi 1815.
3 R Ferdinand.	3 Elias Lönnrotin hautaus Sammatissa 1884.
4 T Ambrosius.	4 Uusi rahalaji, marka ja penni, fäädettiin Suomessa 1860.
5 P Pitkäperj.	6 Ensimmäinen raittiussekokous Cortissa, Englannissa 1831.
6 L Wilho.	7 P. L. Barnum kuoli 81 w. ijässä.
1 Kor. 15: 12—21. Joh. 20: 1—10.	8 Suomenteljiä kirjoja kielletään painamasta 1850.
7 S Pääsiäisy.	9 Elias Lönnrot syntyi 1802.
8 M 2 Pääsiäisy.	10 Suomenteljiä kirjoja kielletään painamasta 1850.
9 T Otto.	10 Elias Lönnrot syntyi 1802.
10 R Seftiel.	10 Jon Toivo, perust. Stocfett., Mont., 1898.
11 T Antipas.	10 Tyhni, perust. Erie, Pa., 1898.
12 P Julius.	14 Pres. Lincoln murhattiin 1865.
13 L Justinus.	15 Perustettiin Suomen yleinen palomakuutusrahasto 1782.
Up. Eef. 3: 12—20. Joh. 21: 1—14.	15 Uusi waltioapäiwäjärjestys 1869.
14 S 1 f. Pääf. jält.	16 Esternan i Hemmet, perust. Crystall Falls, Mich., 1899.
15 M Olympias.	18 Siikajoen tappelu 1808.
16 T Patrik.	18 Lexingtonin tappelu 1775.
17 R Eijas.	20 Ruumlien hautaaminen firkoiksin kiellettiin 1822.
18 T Valerian.	21 Suomen pankki ja rahawaihtokonttorit järjestettiin 1840.
19 P Bernhard.	21 Ruolamanrangaistus lafkautettiin Suomessa 1826.
20 L Analia.	21 Yhdyswallas julistivat sodan Espanjaa vastaan 1898.
1 Piet. 5: 1—4. Joh. 21: 15—25.	21 Hedelmä, perust. Warren, D., 1895.
21 S 2 f. Pääf. jält.	21 J. N. Sterns, etenwä raittiusmies, kuoli New Yorkissa 1895.
22 M Aitiina.	23 Runoilija Shafepare syntyi 1564.
23 T Yrjö.	24 Nord, perust. Besfemerissä, Mich., 1898.
24 R Albertina.	27 Newonlahden tappelu 1808.
25 T Markus.	27 Pres. Kenraali Grant syntyi 1822.
26 P Kleetus.	29 Vuoli Turun kaupunkia paloi 1562.
27 L Antimus.	29 Keisari Aleksanteri II syntyi 1818.
(Ebr. 4: 9—16. Joh. 17: 6—10.	30 George Washington julistettiin Yhdyswaltain ensimmäiseksi presidentiksi New Yorkissa 1789.
28 S 3 f. Pääf. jält.	30 Topelius, perust. Iron Mountain, Mich., 1899.
29 M Tyho.	
30 T Marianna.	

1 R Wappu.	Muistettavia tapauksia.
2 T Anastasius.	1 Suuri laivasto-omettomuus Scofieldissä, Utahissa, jossa kuoli 325 laivastomiestä, 63 suomalaista ja 13:sta Weljessuurin jäsentä.
3 P Kristinpäivä.	1 Suomen yleinen väkijumalatto alkoi 1898.
4 L Noosa.	1 Wara-amiraali Deven hävitti espanjalaisen laivaston Manilan lahdesja 1898.
2:nen Rukouspäivät: Mamul, Ef. 33: 2. Puolip, I, Ef. 45: 25. Ehtoof, Ps. 55: 23.	1 Valto, perust. Marquette, Mich., 1898.
5 S 4 f. Päiv. jätt.	3 Wiapori antautui 1808.
6 W Aleksandra.	3 Kullervo, perust. Coos, Mich., 1896.
7 T Stanislans.	5 Lähetysseuranaaja D. Livingstone kuoli 1873.
8 R Agda.	6 Johana Andwig Kuneberg kuoli 1877.
9 T Timoteus.	6 Kunebergin muistopatsas paljastettiin Helsingissä 1885.
10 P Mina.	6 Ylva, perust. Atlantic, Mich., 1886.
11 L Mamertus.	6 Rointihti, perust. Champion, Mich., 1889.
Ebr. 7: 19—28. Joh. 17: 18—23.	7 Pelastaja, perust. Lanessville, Mass., 1896.
12 S Rukousjuuri.	11 Raniakoulusetus 1806.
13 W Illoora.	12 Riipi, perust. Jester, D., 1895.
14 T Editta.	13 „Maamme“-laulu ensi kerran laulettiin 1848.
15 R Sofia.	13 Taimi, perust. Palmer, Mich., 1889.
16 T Helatorsti.	14 Öner af Wajaa, perust. Stadstone, Mich., 1899.
17 P Rebekka.	16 Tsaari Pietari lasti Pietarin kaupungin perustustöiden 1703.
18 L Erkki.	19 Kalewa, perustet. Wolverine, Mich., 1889.
Rol. 3: 1—10. Joh. 15: 18—25.	20 Kristoffer Columbus kuoli Valladolidissa 1506.
19 S 6 f. Päiv. jätt.	22 Tohtori Newman Hall synti 1816.
20 W Karoliina.	29 Samuel, perust. West Superior, Wis., 1890.
21 T Kosti.	29 Klippan, perust. Ludington, Mich., 1899.
22 R Hemminki.	29 J. N. Lees kuoli 82 w. iässä 1897.
23 T Lydy.	30 Simvitus, perust. Waraga, Mich., 1890.
24 P Marik.	31 Pohjan Leinu, perust. Soudan, Minn., 1886.
25 L Urpo.	51 Väinöjärvi, perustettiin National mine, Mich., 1896.
Ef. 2: 17—22. Joh. 15: 10—17.	
26 S Heluntaip.	
27 W 2 Heluntaip.	
28 T Germanus.	
29 R Mattsiminus.	
30 T Basilius.	
31 P Petronella.	

1 L Mikodemus.	Muistettavia tapauksia.
1 Joh. 3: 1—9. Joh. 15: 1—9.	1 Ensimmäinen kirkollistoukous Turussa 1876.
2 S P. Kolm. p.	2 Kenraali Chakter nousi Yhdysvaltain maajoukkojen kansja maihin Cubassa 1898.
3 W Viola.	3 Suomen postilaitos perustettiin 1638.
4 T Optatus.	2 Turun kaupunki ynnä luostari ja tuomiokirkko paloivat 1420.
5 R Bonifacius.	2 Tulun laivaveistämis poltettiin 1854.
6 T Ruusaa.	2 Weli, perust. Gij, Minn., 1889.
7 P Robert.	3 Astorpulhdistus alkoi Suomessaja 1528.
8 L Salomon.	4 Yhtijisiä seuroja tiettään Suomessaja perustamasta ilman erit. lupaa 1849.
Room. 1: 16, 17. Luuf. 12: 13—21.	4 Walon Säde, perust. Jesserville, Mich., 1890.
9 S 1 f. Kolm. p.	6 Ritarihuonejärjestys ilmestyi 1626.
10 W Sivante.	7 Wetus pietismii nousiaan 1706.
11 T Barnabas.	8 Annettiin ensimmäinen rukouspäiväplakaatti 1544.
12 R Esko.	10 Victorian tietto sunnuntai-kauppa vastaan 1860.
13 T Edla.	11 Lemattuja kirjekortti ja yhtäläinen postimatti säädettiin 1844.
14 P Eilisa.	12 Kansanvalistusseura perust. 1874.
15 L Wiitti.	16 Gaminan kadettikoulu perust. 1874.
Room. 1: 18—25. Luuff. 14: 25—35.	17 Winauwerolaki hylkittiin Wassa-fachusetijissa 1646.
16 S 2 f. Kolm. p.	18 Wueki karsoitettiin Rauman franciscaniluostarista 1538.
17 W Botolf.	18 Stierbotten, perust. Wegaunee, Mich., 1898.
18 T Leontius.	19 Helsingin yliopistoratennus vihittiin 1832.
19 R Siiri.	19 Lännen Toivo, perust. Fort Wragg, Cal., 1892.
20 T Florentin.	20 Lemun tappelu 1808.
21 P Albanus.	21 Adolf Zivar Wridson kuoli 1858.
22 L Paulinus.	22 Wlran Lappi, perust. Bonner, Mont., 1896.
Room. 2: 1—16. Luuf. 15: 11—32.	23 Amerikan suomalailla oli oma päivänänjä San Franciscon suuresja näytelössä 1894.
23 S 3 f. Kolm. p.	23 Turun rautatie vihittiin 1876.
24 W Joh. Kast. p.	26 Raiku, perust. Besfemer, Mich., 1887.
25 T Taawetti.	30 Karusko, perust. Trout. Creet, Mich., 1895.
26 R Jeremias.	
27 T Awitira.	
28 P Leo.	
29 L Pietari.	
Room. 2: 17—29. Joh. 8: 1—11.	
30 S 4 f. Kolm. p.	

1 M. Aaro.	Kuistettavia tapauksia.
2 T. Maar. est.	1—2 Santiaagon valloitus alkoi 1898.
3 R. Anatonius.	1 Suomen koulujärjestys perustettiin 1870.
4 T. Ulla.	1 Asteiofaki astuu vohnaan Jorvasfa 1855.
5 P. Meiker.	2 Espanjalaiset alkoivat antautua Por- to Ricolla 1898.
6 L. Estas.	3 Wara-amiraali Sampson ja Schley hävittivät Cerberan espanjalaisen lahvaston Santiaagon edustalla Cu- basfa 1898.
Room. 3: 19—27. Joh. 1: 45—51.	3 Etelä-Karolinnan valtion raittiusyh- distys perust. 1898.
7 S. 5 f. Kolm. p.	4 Yhdysvaltain itsenäisyys 1776.
8 M. Kallan.	5 Lännen Tähti, perust. Surefa, Cal., 1895.
9 T. Kirillus.	7 Stauban Koti, perust. Mountain Iron, Winn., 1893.
10 R. Kanutus.	8 Kenraali Taylor, ent. Yhdysvaltain presidentti kuoli 1850.
11 T. Eleonoora.	8 Turun hippokunta tuli arkkihippa- kunnaksi 1817.
12 P. Herman.	9 Virasiot määrättiin sitrettäväksi Eu- rusta Helsinkiin 1817.
13 L. Joel.	9 Yliherä Ruusu, perust. Greenland, Mich., 1899.
Room. 3: 28—31. Matt. 5: 17—19.	13 200 maantövelijää Connecticutissa lu- paavat luopua väkijoumista käyttä- mästä 1789.
14 S. 6 f. Kolm. p.	14 Santiaagon kaupunki Cubassa antau- tuu yhdysvaltalaisille 1898.
15 M. Apost. jaē.	15 Whiskey kapina Pennsylvaniassa 1794.
16 T. Reinhold.	17 Runeberg, perust. Eveleth, Winn., 1898.
17 R. Alefi.	20 Suomalainen raamatun käännös wal- mistui 1642.
18 T. Freedrik.	21 Balon Vähye, perust. Eveleth, Winn., 1895.
19 P. Saara.	24 Ripinä, perust. Besfemer, Mich., 1896.
20 L. Margareta.	27—28 S. R. W. Weljeyseuran tahdes- toista yleinen vuosikokous pidettiin Fairportissa, Ohiossa, 1899.
1 Joh. 1: 1—7. Joh. 13: 31—32.	31 Ensimmäinen yleinen suomalaisten laulujuhla pidettiin S. R. W. W. -seuran toimesta Republicissa, Mich., 1897.
21 S. 7 f. Kolm. p.	
22 M. Matleena.	
23 T. Olga.	
24 R. Kirsi.	
25 T. Jaakko.	
26 P. Matta.	
27 L. 7 Unifekoa.	
Room. 4: 1—8. Matt. 7: 12—14.	
28 S. 8 f. Kolm. p.	
29 M. Olavi.	
30 T. Erika.	
31 R. Eleena.	

1 T. Piet. wank.	Kuistettavia tapauksia.
2 P. Rairi.	1 Suomenkielen laetus 1863.
3 L. Stefanus.	2 Onnen Aika, perust. Republic, Mich., 1885.
Rom. 6: 19—23. Luuk. 12: 42—48.	3 Past. G. C. Haddock murhataan 1886.
4 S. 9 f. Kolm. p.	4 Maailman raittiuskokous Lontoossa 1846.
5 M. Dominikus.	5 Yhti, perust. Maufegan, Ill., 1894.
6 T. Eistius.	7 Amerikan Raittiusyhdistys perustett. 1836.
7 R. Domatus.	8 Suomen koulujärjestys annett. 1872.
8 T. Eyrifakus.	10 Kauhajoen tappelun 1808.
9 P. Romanus.	12 Väittrouha solmittiin Yhdysvaltain ja Espanjan välillä 1898.
10 L. Lauri.	12 Kansainvälinen raittiuskokous Parit- sissa 1878.
3: mas Kufonap.: Amuf. 2 Tim. 4: 2, 3. Puolip. i. Ebr. 10: 22, 23. Ehtoof. 2 Tim. 1: 13, 14.	12 Ensimmäinen kirjapalno perustettiin Suomeen 1641.
11 S. 10 f. Kolm. p.	13 Manilan kaupunki Philippiinillä an- tautui amiraali Deveylle ja kenraali Merrettille 1898.
12 M. Maara.	13 Uno Cognacius tuli papiksi Venäjän Amerikkaan (Sitkaan) 1839.
13 T. Hippolytus.	14 Määrättiin ivenääläiset postimerkit Suomessa käsiteltäväksi ulkomaisessa kirjeenvaihdossa.
14 R. Eusebius.	15 Frans Mikael Franzen kuoli 1847.
15 T. Jäki. Maar. p.	16 Boimarfundin linnu antautui 1854.
16 P. Bryhnof.	17 Marubden tappelun 1808.
17 L. Werner.	18 Kaikitusneuvosto Suomea warten laitettiin 1809.
Rom. 6: 12—21. Matt. 21: 28—31.	20 Ylimiettiin Suomen uusi kenraaliku- vernööri, kenraalidjutaniti Nikolai Iwanowits Bobrikoff 1898.
18 S. 11 f. Kolm. p.	21 Kansainvälinen raittiuskokous Bafe- lissa 1895.
19 M. Mauno.	21 Kaarlo Juhana Ablercreutz kuoli 1815.
20 T. Samuli.	24 Muraja, perust. San Francisco, Cal., 1893.
21 R. Anastafius.	25 Suomi-Epistön perustusta alettiin kaiwamaan Hancockissa, Mich., 1898.
22 T. Jivar.	26 Yhyni Palo, perust. Portland, Oreg., 1890.
23 P. Sakus.	27 Yhdistys winnan wäärinfiyöstä waastaan muodostett. Suomessa 1853.
24 L. Bartolomeus.	28 Wellamo, perust. Mansfield, Mich., 1892.
Rom. 6: 12—18. Matt. 12: 33—37.	
25 S. 12 f. Kolm. p.	
26 M. Eehyrinus.	
27 T. Rufus.	
28 R. Augustinus.	
29 T. Joh. Rast. f. l.	
30 P. Semil.	
31 L. Irtwi.	

Room. 7: 1—6. Matt. 5: 43—48; 6: 1—4.	Muistettavia tapauksia.
1 S 13 i. Kolm. p.	1 Wiina-annokset Yhdysvaltain laivastiossa kiellettiin 1862.
2 M Kristus.	2 Englantilaiset räjähdyttivät ilmaan Bomarundin linnan 1854.
3 T Serafina.	2 Immän ja Koivukosken julut avattiin 1846.
4 R Nooies.	3 Suomen kirkkolaki julistettiin 1686.
5 T Gudofuus.	4 Sie Wilfrid Lawfon syntyi 1829.
6 M Sakari.	4 Ensimmäinen ruotsalainen kirkko Amerikassa vihittiin 1646.
7 L Regina.	5 Turku paloi kokonaan 1827.
Room. 7: 7—25. Job. 5: 1—14.	6 Suomen ensimmäinen postitalpa annettiin 1638.
8 S 14 i. Kolm. p.	7 Saimaan kanava avattiin 1856.
9 M Ewert.	8 Suomi-Opiisto aloitettiin 1896.
10 T Kyrus.	8 Ensimmäinen Good Templar-seura avataan Englannissa 1868.
11 R Jijaffi.	8 Gversti Häjlesko mestattiin osallisena Vinkalan liittoon 1790.
12 T Mekfanteri.	8 Tappelu Entau Springin luona S. Carolinassa 1781.
13 P Amatus.	9 Ensimmäinen warjmainen suomalainen siirtolaispappi A. G. Paekman saapui Hancockiin 1876.
14 L Jida.	9 Jiwaha alkoi 1700.
Room. 8: 1—11. Luuk. 10: 38—42.	10 Porttihanin muistopallas paljastettiin Turussa 1864.
15 S 15 i. Kolm. p.	10 Tappelu Lake Erien luona 1814.
16 M Eufemia.	10 Olawa perust. Fulton, Mich., 1899.
17 T Elijabet.	11 Helsingin—Pietarin rautatie avattiin liikenteelle 1870.
18 R Metodius.	12 Etelä-Juttian raittiusyhdistys perustettiin 1838.
19 T Fredrika.	13 Junttan tappelu 1808.
20 P Augusta.	14 Yhdysvaltain sotajoukot miehittivät Mexican kaupunkin 1847.
21 L Mattens.	14 Traavaisten tappelu 1808.
Room. 8: 28—39. Job. 11: 21—45.	18 Pietari Päivärinuta syntyi 1827.
22 S 16 i. Kolm. p.	18 Keisari Mekfanteri II avajsi itse Heltingin valtiopäivät 1863.
23 M Tetla.	20 Kenraali Cooks, Amerikan raittiusyhdistyksen enin. pref. syntyi 1788.
24 T Gerhard.	24 Luomiokapituli Porvooseen 1724.
25 R Meofas.	29 Pohjoismainen rutto alkoi vähvota Turussa 1710.
26 T Eyprianus.	30 Ruwanveistäjä J. Takanen kuoli 1885.
27 P Damianus.	
28 L Leonard.	
Mt. 91: 9—12. Matt. 10: 13—16.	
29 S Mikkelim.	
30 M Hieronymus.	

1 T Nemigins.	Muistettavia tapauksia.
2 R Ludwig.	1 Keisarillinen Senaatti alkoi istuntaansa Helsingissä 1819.
3 T Ewald.	1 Missiston säännöt julistettiin 1852.
4 P Frans.	1 Ensimmäinen luomenteellinen koulu avattiin Juväskläsissä 1858.
5 L Jukeri.	2 Helsingin perustettiin nykyiselle paikalleen 1639.
Room. 9: 22—33. Job. 10: 23—38.	3 Uuden Englannin raittiusseuran Bostonissa 1866.
6 S 18 i. Kolm. p.	4 Suomi sai Suuriruhtinaumaan nimen 1581.
7 M Birgitta.	5 Turkki joutui sodan Wenäjälle (Sotamin sota) 1853.
8 T Demetrius.	7 Angus Mountainin tappelu, R. Carolinassa, 1780.
9 R Dionysius.	7 Dras, perust. New York, N. Y., 1894.
10 T Josefina.	8 Yrjö Kaarle von Döbeln antoi kotturikähtämyksen Suomen sotilaille 1809.
11 P Probns.	8—11 Chicago paloi 1871.
12 L Walfred.	11 Suomen lääkäriseura perust. 1835.
Room. 10: 1—13. Job. 9: 24—41.	12 Columbus löysi Amerikan 1492.
13 S 19 i. Kolm. p.	12 Yleinen Columbuksen juhla 1892.
14 M Elsa.	12 Raittiusyhdistys perustettiin Ludensissä, Hollannissa, 1842.
15 T Deta.	15 Siitola, perust. Chicago, Ill., 1893.
16 R Gallas.	17 Keisarinna Anna kuoli 1740; Jiwana III keisariksi.
17 T Lucia.	18 Suomeksiäinen virikirja ilmestyi Tukholmassa 1658.
18 P Antas.	19 Cornvallin antautui Yorktownin luona 1781.
19 L Motemäns.	20 Jaavi Victorii otti keisarin nimen 1721.
4: s Rufonsp.: Matt. 2 Piet. 3: 18. Luuk. 1. Pj. 118: 29. Ghytoq. Kol. 4: 2.	21 Kansallinen raittiusseuran Birminghamissa, Englannissa, 1889.
20 S 20 i. Kolm. p.	21 Turun akatemia loi nimen Mekfanterin yliopisto ja se määrättiin siirrettäväksi Helsingiin 1827.
21 M Urfula.	24 Raittiusyhdistys perustetaan Hondurassa 1833.
22 T Seaverns.	24 (Sorni Dubniatin tappelu 1877.
23 R Severi.	30 Etolannin vapaatien raittiusyhdistys perustettiin 1843.
24 T Ewergistus.	31 Martti Lutherus naukaa 95 väitöslausetta Wittenbergin linnan kirkon ovelle 1517.
25 P Krispinus.	31 Jimis, perust. Sivabit, Wilm., 1892.
26 L Amanda.	
Room. 11: 1—12. Matt. 16: 1—4.	
27 S 21 i. Kolm. p.	
28 M Simo, Judas.	
29 T Narcisus.	
30 R Gustaava.	
31 T Arturi.	

1 P Pyh. miešt. p. 2 L Topias.	Muistettavia tapauksia.
Joh. Ylm. 7: 13—17. Matt. 5: 13—16.	1 Maria Katarina Armsfelt perusti kansakoulun Joensuuun tartanoon 1796. 1 Keisari Aleksanteri III kuoli 1894; Nikolai II keisariksi. 4 Uusi Kaavi, perustett. West Gardner. Mosk., 1894. 5 Romitea Suomen ajioita varten Pietarissa perustettiin 1811. 6 Kustaa II Adolf kaatui Viitgenin taistelussa 1632. 6 Onnen Toivo, perust. Burton, Ohio, 1898. 8 Rahan muutos (markka ja penni) asetettiin 1865. 8 Astel, perust. Grand Marais, Mich., 1895. 11 Sten Sture sai koko Suomen lääniksi 1497. 14 Kansallinen raittiusyhdistys ja kustannusliike perust. New Yorkissa 1865. 15 Toivon Tähti, perust. Duluth, Minn., 1887. 17 Keisarinna Katarina II kuoli 1796. 18 Naisten kristillinen raittiusyhdistys perustettiin 1874. 20 Witnaa annettiin Suomen sotilaille kunnioitukseksi Kustaa I käskystä 1555. 20 Uusi Waria, perust. Calumet, Mich., 1897. 21 Malo, perust. Ironwood, Mich., 1886. 21 Uusi Toivo, perust. New Castle, Pa., 1895. 22 Amerikan nuorison raittiusyhdistys perustettiin New Yorkissa 1856. 22 Toisuuden Esiä, perustettiin Hibbing, Minn., 1896. 25 Oikeuden Ohje, perust. Copper Cliff, Ont. Can., 1894. 26 Ylioppilastalo Helsingissä vih. 1870. 26 Kaavi, perust. Fairport, Ohio, 1893. 27 Toivola, perust. Crystal Falls, Mich., 1890. 27 Balon Houhu, perustettiin Iron Belt, Wis., 1898. 30 Arkkipiispa Temple syntyi 1821. 30 Wiipurin pamaus 1495.
3 S Pyh. miešt. p. 4 M Amatius. 5 T Malatias. 6 R Kustaa Adolf. 7 T Engelbert. 8 P Willehad. 9 L Teodor.	
Room. 11: 25—32. Mark. 12: 41—44.	
10 S 23 j. Kolm. p. 11 M Mart. piispa. 12 L Konrad. 13 R Kristian. 14 T Synpatius. 15 P Leopold. 16 L Edmund.	
1 Kor. 15: 35—50. Joh. 6: 37—40.	
17 S 24 j. Kolm. p. 18 M Matjimus. 19 T Lambert. 20 R Jalmar. 21 T Helodoros. 22 P Cecilia. 23 L Riemens.	
1 Kor. 15: 22—28. Joh. 5: 22—29.	
24 S Tuomiojunn. 25 M Katriina. 26 T Dagmar. 27 R Bitall. 28 T Sten. 29 P Salurintius. 30 L Antero.	

Ebr. 8: 8—12. Luuk. 4: 16—22.	Muistettavia tapauksia.
1 S 1 j. Advent. 2 M Beata. 3 T Eerjona. 4 R Barbaara. 5 T Mikael. 6 P Niilo. 7 L Vigaton.	1 Metodistein raittiusaitakauskirja perustetaan 1868. 1 Keisari Aleksanteri I kuoli 1825. 2 Keisari Nikolai I astui hallitukseen 1825. 5 Templars of Honor ja Temperance raittiusyhdistys perustettiin 1845. 5 Viitkännän vaasitaitvos sai oikeutensa 1832. 6 Suomen uusi kirkkolaki 1869. 7 Joutalien miehen tuli hantkia isfellensä kivääri 1710. 9 Kustaa II Adolf syntyi 1594. 10 Yrjö Safari Yrjö-Koskinen j. 1830. 10 Merona valloitetiin 1877. 11 Pienen palorakennusyhdistys järjestettiin Suomesja 1832. 11 Kaneriva, perustettiin Diamondville, Wyo., 1898. 12 Piispa Gezelius sai oikeuden utosantaa juomalaisen virkistajan 1696. 14 Pref. Yrjö Washington kuoli 1799. 15 Taistella, perust. Salem, Mass., 1895. 16 Onnen Marre, perustettiin Newberry, Mich., 1888. 17 Piispan kutamarata vihittiin 1893. 18 Ensimmäinen raittius-almanakka ilmestyi Albanyssä 1834. 22 Ryyhimuactajat nousivat maihin Plymouthin kalliolla 1620. 22 Koitto, perust. Boston Mine, Mich., 1888. 23 R. Fleming lähti nuorijoutaan 1596. 24 Benjamin Rush, raittiusaateen suunnittelija, syntyi 1785. 24 Neliä tuhatta Ruotsin sotilasta kuoli viluum Ultraimesja 1708. 25—26 Trentonin tappelu, Y. J., 1776. 27 Wiipurin läänin yhdistettiin muuhun Suomeen 1811. 27 Suomen asevelvollisuus alettiin 1878. 28 Jon Vänti, perustett. Sand Coulee, Mont., 1890. 29 Suomen kaarti kulki Balkanin yli Euroopassa 1877. 29 W. G. Gladstone syntyi 1809. 31 Aleksis Kivi kuoli 1872.
Jaak. 5: 7—10. Luuk. 17: 20—25.	
8 S 2 j. Advent. 9 M Yrjö. 10 T Juudii. 11 R Eaneli. 12 T Adalbert. 13 P Lucia. 14 L Sidorus.	
Galat. 3: 23—29. Jerem. 33: 14—17.	
15 S 3 j. Advent. 16 M Katjarus. 17 T Ignatius. 18 R Abraham. 19 T Nikolai. 20 P Jaakoppi. 21 L Tuomas Apost.	
1 Piet. 1: 8—16. Joh. 5: 31—39	
22 S 4 j. Advent. 23 M Israel. 24 T Matami, Gerva. 25 R Jouluyö. 26 T Japanin. 27 P Joh. Gwanf. 28 L Matt. last. p.	
1 Piet. 2: 1—9. Matt. 2: 19—23.	
29 S 5. jätt. Joul. 30 M Taarveti. 31 T Sylvester.	

Yhdysvaltain presidentit.

George Washington	1789—1797.
John Adams	1797—1801.
Thomas Jefferson .	1801—1809.
James Madison .	1809—1817.
James Monroe	1817—1825.
John Quincy Adams .	1825—1829.
Andrew Jackson	1829—1837.
Martin van Buren	1837—1841.
William Henry Harrison	1841—
John Tyler .	1841—1845.
James K. Polk	1845—1849.
Zachary Taylor	1849—1850.
Willard Filmore	1850—1853.
Franklin Pierce .	1853—1857.
James Buchanan .	1857—1861.
Abraham Lincoln .	1861—1865.
Andrew Johnson .	1865—1869.
Ulysses S. Grant .	1869—1877.
Rutherford B. Hayes	1877—1881.
James Garfield	1881—
Chester A. Arthur .	1881—1885.
Stephen Grover Cleveland	1885—1889.
Benjamin Harrison	1889—1893.
Stephen Grover Cleveland	1893—1897.
William MacKinley	1897—

Jo nouskaa!

On niinkuin meri aawa ois,
 Sen waahstopäänä pinta,
 Ja wihurtuulet wiehkuoris
 Ja riehuis Uhdin rinta.
 On niinkuin wenhon soutajat,
 Nuo Wäinön kansan kaswajat,
 Jo kohtais kaulaluuta.

Uön tuulet heitä heittelee
 Ja wihurviinat kantaa.
 Ja heimokansa kauas jäi;
 Ei jilmä näe rantaa.
 Tuo aawa, juuri ulappa
 Se ahnaa yhä jaalista.
 Min onnen aamu antaa?

Tää onko purji pirstonnut
 Ja kalma kansan kaannut,
 Wai onko aamun alkaisja
 Jo myrskyn woima laannut,
 Ja kansa woimin yhteisin
 Ja töin ja toimin totijin
 Dis onnenja jo taannut?

Jo moni haakki hukkunut
 On johtomiestä wailla,
 Kun kahtahanne soutanut
 On lentolastun lailla.
 Niin kunniatta kuolemaan
 On määrä heidän astumaan
 Tuon tumman tuonen mailla. —

Tää kansa pieni Kalewan,
 Tää muistojemme kansa,
 Kun yksimielin työhön käy
 Ja hoitaa purjettansa,
 Niin pauhattoonpa myrsky waan
 Ja tuuli turmanhuutojaan;
 Se etsii waltamansa!

Nyt työhön siis ja uutteraan!
 On työssä toivo aina.
 Me yksi lippu nostetaan
 Kun urhot innokkaina.
 Me yksin voimin soudetaan
 Ja surman karit kaarretaan.
 Nyt kahlees alas paina!

Saa voiton aina miehen työ,
 Saa tuskiinkin alla.
 Ja jospa onni korvinkin
 Se kohtais maailmalla,
 Niin hylkiöinä kuolla ei!
 Toi voiton taikka voiton wei,
 Me kuollaan kunnialla!

Käy airoon kiinni soutomies
 Ja souda soutamalta!
 Saat voimat tyllä Luojalta
 Et wento-maailmalta.
 Sä souda, että juurrettuu
 Sun kätes työhön niinkuin puu!
 On walistuksen walta!

On aika heittää riidat jo
 Ja käydä tosityöhön;
 Me muutoin saamme karille
 Ja unheen ikityöhön.
 Nyt wiitat tielle nostakaa
 Ja waloloiستot laittakaa;
 Jo nousee, nousee työhön!

Ja waikka johtais kohtalo
 Waan wastuksien teitä,
 Ei Luoja heitä kansoa,
 Mi Luojansa ei heitä.
 Ja ferran aanu armas on,
 On walo päivän, auringon,
 Mit ei nuo uswat peitä!
 Getu Maltio.

Suomi-Synoodin 11:sta kirkollis- kokous 19^s700.

Tärkeimpiä tapahtumia viime vuoden kuluessa on Suomalaisen Ewankelis-Lutecilaisen kirkkokunnan eli Suomi-Synoodin 11:stä yleinen kirkolliskokous, joka pidettiin Calumetissa, Mich., kesäkuun 5—7 p:nä. On sentähden huomollista, että raitiuskalenterisakin lyhyesti tehdään selkoa tämän kokouksen käsitteistä.

Jumalan valtakunnan työ on tärkeintä ja jalointa. Ihmistunta janoaa jotain korkeampaa, yleisempää kuin ainaista jokapäiväistä ahertamista. Se tuntee kaipaanansa turvaa ja suojaa, jonne se saattaa paeta elämän myrskynistä, saadakseen virvoitusta sielulle. Sellaisena elähdyttävänä lähteenä on ollut ja on edelleen uskonto. Kuinka monet ovat sen helmassa saarvuttaneet sen rauhan, jota he turhaan ovat muualta etsineet, kuinka monta murttunutta sielua se on kohentanut!

Ewankeliumin suloiisen sanoman saarnaamisen ja armonvälitappaleitten väljelyksen avulla työskentelee Suomi-Synoodi siirtokansan parissa Ewankelis-Lutecilaisen uskon säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi suomalaisien parissa. Vähyes yksitoista vuotta on se jo tätä työtä tehnyt, ja viime kirkolliskokous oli siis samalla ikäänkuin kymmenvuotinen muistojuhla sen olemassaolosta.

Kirkolliskokous ajettiin julkijella jumalanpalveluksella Betlehemin seurakunnan kirkossa, jolloin alt-

taritoimituksen suorittivat pastorit A. W. Sederström ja Joh. Bäck sekä juhlasaarnan piti Suomi-Synoodin johtaja, pastori J. K. Nikander. Edustajia Suomi-Synoodiin kuuluvista seurakunnista oli kaikkiaan 54, joista 10 pappia.

Ensimmäiseksi, sittenkuin edustajain valtakirjat oli tarkastettu, luki kirkkokunnan esimies, pastori K. L. Tolonen, vuosikertomuksen, josta kävi selville, että kirkkokuntaan kuuluvien seurakuntain luku oli kymmenen vuoden kuluessa kasvanut 9:stä 49:ään ja uusia saarnapaikkoja lisääntynyt 28, joista vähitellen on syntyneitä seurakuntia. Sitäpaitsi palvelee yksi synoodin pappi kahta isenäistä isompaa seurakuntaa. Kirkkoja on synoodin vaikutuspiiriin kuuluvissa seurakunnissa 37 ja parilla seurakunnalla sen lisäksi osaa koukoshuoneeseen. Näihin seurakuntiin kuului yhteensä noin 13,100 henkeä, joista ripilläkääppiä 7,200. Seurakuntain ylläpitämisessä sumuntaitouluksia kävi ilmoitusten mukaan 1,555 lasta, joita opetti 202 opettajaa. Kesällä toimi artikouluksia, joita seurakunnat niinkään ovat puuhanneet, 10 opettajaa ja 500 lasta nautti opetusta. Papeja joranaisesti kuului kirkkokuntaan 11. Deep Riverin seurakunta oli vuoden lopulla liittynyt Suomi-Synoodin yhteyteen.

Kun pöytäkirjuriksi oli valittu toimittaja A. J. Ahlman, pöytäkirjan puhtaaksikirjoittajaksi edusmies Josef Lutkarila sekä maallitarkastajiksi nimetty pastori A. W. Sederström ja edustaja A. Pantti, keskusteltiin kokouksen avonaisena pitämisestä. Julkisuutta puolestiivat useimmat, jonkattähden kokous päätettiin pitää avonaisena 25 äänellä 18 vastaan.

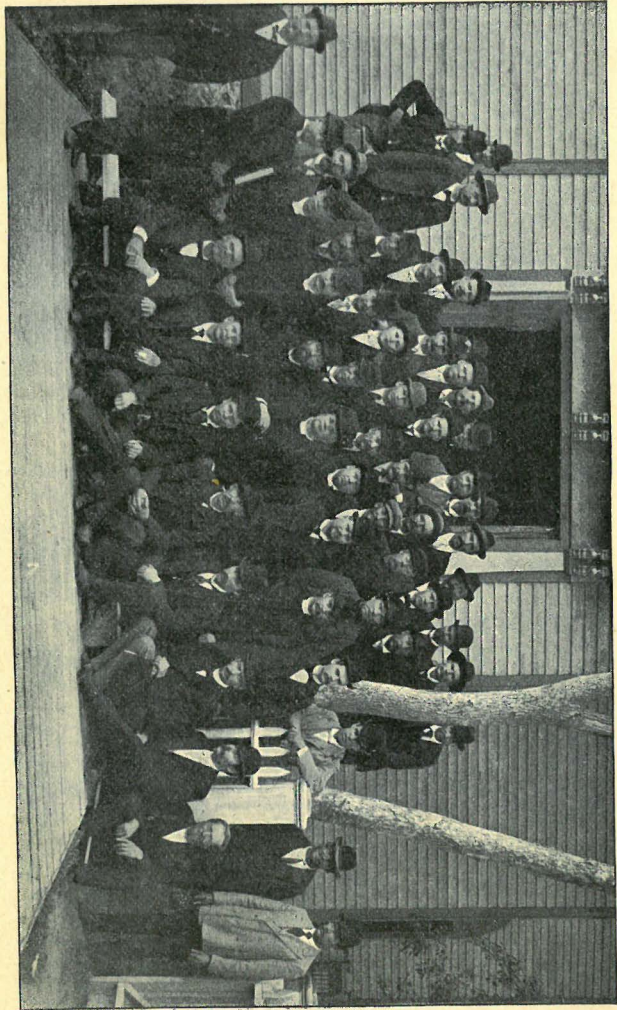
Kirkkokunnan varajäsenieheksi 4:ksi vuodeksi edelleen valittiin pastori J. K. Nikander ja kirkkokunnan notaarioksi, Suomeen siirtymään pastori A. W. Sederströmin tilalle, pastori P. Mirasinen.

Kirkkokunnan taloudenhoitaja J. H. Jasberg teki tilin hoidossaan olleista varastoista. Sen mukaan oli kirkkokunnan kassassa ollut edellisen tilivuoden

lopussa 37 senttiä, mutta kertynyt vuoden kuluessa \$291.93, josta menoja \$201.37. Puhdas säästö \$90.93 ja saatavia \$29.68. Kirkkokunnan varaston arvo teki \$476.80, joten koko kirkkokunnan kassa nousi \$597.41. Lähetyskassassa oli edelliseltä vuodelta säästöä \$301.86, tuloja vuoden kuluessa \$103.04, yhteensä \$404.90, josta menoja \$110.00. Puhdas säästö \$294.90. — Näitten tilien tarkastajiksi valittiin pastori A. W. Sederström, maisteri K. W. Arminen ja edustaja Kalle Närä. Taloudenhoitajaksi valittiin jauraavaksi vuodeksi edelleen mr J. H. Jasberg.

Jalhduttawin ja rohkaisewin kaitista kirkollisko-
kouksesja esille tulleista asioista oli Suomi-Opiston
johtajan, pastori J. K. Mäntanderin, lufema vuositer-
tomus. Suomi-Opiisto oli vuoden warrella saanut
oman, siewän kodin, joka juhlallisesti wihittiin toi-
menja tammikuun 21 p:nä 1900. Mainittu päivä
sekä sen muisteleminenkin innoštutti mieliä. Olihan
astuttu hywä askel eteenpäin, waikka juuri welka-
taafka wialä rajittikin opistoa. Sen maksamiseksi oli
ryhdytty pontewiin toimiin welkaosintojen muodossa.
Tynnessä oli opisto muutenkin saanut työskennellä ja
oppilaat uutterasti harjoittaa opintoja. Opettajina
oli toiminut paitsi johtajaa: opettajat Jak. Holmlund
ja Juho Riiskilä wakinaisina sekä rouwa A. Seder-
ström, pastori J. Bäck ja toimittaja N. J. Ahlman
tuntiopeppajina. Kewätlufukaudeksi saapui Suomesta
filosofian kandidaatti K. W. Arminen. Oppilaita oli
opistosja huyslufukaudella 35, joista 26 poikaa ja 9
tyttöä. Kewätlufukaudella tuli lisäksi 9 poikaa ja 3
tyttöä, joten oppilasluku kewätlufukaudella teki 47.

Kun Suomi-Opiston tilientarkastajiksi oli walittu
pastori M. Hawukainen ja edustajat Alex Pantti ja
Juho Laitamäki, teki Opiston taloudenhoitaja J. H.
Jasberg summittaisen tilin Opiston taloudellisesta ti-
lasta. Waroja oli saatawien kansja yhteensä tullut
\$2216.91, josta menoja ollut \$1532.99, joten säästö
saatawien kansja teki \$683.92. Näitten tilien tarkas-

Suomi-Evangelisen kirkon jäsenet.

nis jätettiin samoilte henkilöille, jotka oli walittu tarkastamaan kirkkokunnan tilejä.

Suomi-Opiston ohjeäämöödistä keskusteltiin wilkkaasti. Lopuksi päätettiin ne jättää opiston johtokunnan ja opettajiston harkittavaksi mahdollisia lisäyksiä warten. Ewästyksiksi lausui edusmies Wiippola sen toiwomuksen, että kuresji suunniteltaiisiin tämän maan kouluoloihin jopiwiksi.

Suomi-Opiston waltuuskuntaan walittiin neljästiöistä ehdokkaasta: Jaac Sillberg, A. Heusa, Alex Leinonen, Rajet Luffarila, Aug. Belto, J. D. Jasberg ja Alex Pantti.

Suomi-Opiston kamaatus oli edusmies A. Heusan esinjytestä pitemmän keskustelun alaijena. Keskusteluissa ilmeni lämmin harrastus. Ishtokunnalle lausuttiin julkinen kiitos toiminnastaan, mutta erittäinkin weltaosien liikkeelle panoon oltiin tyhytwäisiä. Toiwomuksena lausuttiin samalla, että opistoasiasta käytwäisiin eri paikkakunnilla puhumassa. Widettiin sitä hywänä keinona inmostuksen herättämiseksi. Toiwottiin, että seurakunnat, yhdistykset ja jumuntaitkoulut hyöskentelijöwät opiston awustamiisen hywäksi.

Ilmoitettiin, että opiston johtokunta oli päättämnyt ryhtyä julkajemaan „Opiston-Ystävää“ nimistä lehteä, joka erikoisesti selittäisi opistoasian tärkeyttä. Hinta 50 senttiä wuodelta. Lehti juljettiin kaikkien edustajien huomiioon.

Englanninkielen asemasta Suomi-Opistossa erityisesti keskusteltiin sen tärkeyden wuoksi. Kaiksi erilaista mielipidettä tuottiin silloin esille. Toijet oliwat sitä mieltä, että englanninkielen käytwää pitäisi lisätä niin paljo kuin mahdollista, toijet taas lausuiwat mielipiteensä, että opisto on pyhittewä suomalaisena, ja englanninkielelle annettawa waan niin suuri sija, että oppilaat sitä hywin pystyiwät käytwämään puheessa ja kirjoitukseissa.

„Paimen Sanomia“, „Lasten Lehti“ ja Paimen Sanomain yhtiölle kuuluwa kirjapaino huoneustoi-

neen päätettiin ostaa kirkkokunnalle, samoin Hancockin suomalainen kirjakauppa. Myöskin „Amerikan Suometar“ otettiin kirkkokunnan huostaan. Paimoliikkeen waltwonta jäi konsistoriolle ja kirkolliskokouksen waltijemalle lisäjäsenelle, maisteri K. W. Amisjelle. Kaupakirjosten laadinta uskottiin kolmihentijelle komitealle, johon walittiin: A. Leinonen, J. Bäck ja J. Sillberg. Komitea sai luvan täydentää itseään tarpeen mukaan.

Amerikan Suomettaren toimittajaksi walittiin entinen toimittaja A. J. Ahlman. Paimen Sanomain toimittajan hankkiminen ja julkaiseminen jätettiin konsistoriumin huoleksi. Lasten Lehdin toimitus päätettiin jättää Paimen Sanomain tulewan toimituksen huollettawaksi.

Suomi-Opiston rahaston tileistä teki seikkaperäisen selonteon rahastonhoitaja A. Leinonen. Tilit hywäksyttiin kiitollisuudella tilintarkastajien ehdotuksesta.

Kahdestoista Suomi-Synoodin kirkolliskokous päätettiin pitää Ironwoodissa, Mich.

Sinä lyhimmästä tärkeimpään 11:n kirkolliskokouksen työ. Tärkeä kokous oli se monessa suhteessa ja suuria päätöksiä siellä tehtiin. Suokoon Jumala niitten käännyvän kansamme jumauksiksi ja toji hywäksi!

A. J. A.

Nykyinen kansa tulevan kansan kasvattajana.

Amerikkaan olemme siirtyneet yksitellen tai pienemmissä ryhmissä, perhekunnittain. Mutta siirtyneistä yksilöistä ja perhekunnista muodostuu välitellen kokonainen suomalainen siirtokansa. Vaikka olemmekin tänne kauvas länteen siirtyneet ajattelematta ehkä tarkemmin, mitä velvollisuutemme kansallisuuttamme kohtaan meiltä vaatii, astuu tämä velvollisuus lopulta kumminkin waativana meidän eteemme. Kaikialla maailmassa on Jumalan järjestyksen mukaan vanhempi sukupolvi nuoremman kasvattaja, ja semmoinen velvollisuus on nykyisellä siirtolaiskansallammekin sen jälkeentulevan sukupolven suhteen. Oltakoon nyt tässä asemassa uskolliset Herraa Jumalaa kohtaan, joka niin on asettanut, ja kansamme tulevaa sukupolvea kohtaan, jonka luonne suureksi osaksi riippuu meidän kasvatuustyömme kunnollisuudesta tai kunnottomuudesta.

Kuinka tärkeä tämä toimi todellakin on, se seikka selvenee meille varsinkin, jos maltamme hetkisen seisahtua katsahtamaan työmme mahdollisia tuloksia, joko tähtämme yllämainitun kalliin velvollisuutemme tai laiminlyömme sen. Jos tähtämme velvollisuuttamme, niin paljon kuin voimme, ja pyyhdamme sitä tehdä Jumalan avulla ja hänen pelvoosiaan, niin on warma asia, että suuri siunaus seuraa työtämme. Tuloksena saamme nähdä wanhuutemme päivinä

uuden sukupolven, joka raittiina, puhtailla tavoilla, Herran pelvoosia waeltaen, työskenotelee täällä Amerikassa kalliin uskontomme, kansallisuutemme ja kielemme puolesta ja pitää kunnianaan olla suomalainen kansa Amerikan monien kansojen joukossa, sillä sen ei tässä tapauksessa tarvitse hävetä kasvattajiaan ja se on oppinut kasvattajiltaan tuntemaan tämän kultaisen totuuden: „Herran pelko on kaiken viisauden alku“. Se kunnioittaa myös meitä kasvattajiaan, jotka olemme antaneet sille perinnön, kultaa ja hopeata kalliimman, samalla kun se antaa suurimman kunnian Jumalalle, jota se pyytää wilpittömästi palwella.

Mutta jos laiminlyömme pyhän kasvatusvelvollisuutemme, elämme waan kukin itseskemme, pitäen waan huolta omista pikku eduistamme ja maallisesta tavarasta, laiminlyömme uskontomme, halveksien kansallisuuttamme ja kieltämme, sekä ylönkatsoen ne pyrinön taimet, minkä näitä asioita warten ovat isotutetut siirtokansamme keskuuteen, niin hajoaa kansallisuutemme, sen jäsenet joutuvat uskon puolesta haastirikkoon, toiset ilmeiseen epäustkoon ja suruttomaan maailmannielisyyteen, toiset kaikellaisten toistaan kummallisempien lahojen saaliksi; epärehellisyys, raitaiset tawat, juoppous, murha ja kaikellaiset raakaudet saawat jilloin wallan kansamme pirstaleiksi.

Näistäkin hajanaisista wiittauksista voimme jo aavistaa, mikä suuri erotus on kunnollisen ja kelwottoman kansallisen kasvatuustyömme välillä. Meidän tulee kaikkien pyytää Jumalan avulla täyttää velvollisuuttamme, ettei kanteemme tulisi liian suureksi. Tätä meidän tulee uskollisesti tehdä, joko sitten ajattelemme itseämme Suomalaisina tai Amerikan Yhdysvaltain asukkaina. Suomalaisina meidän tulee sitä tehdä, tuottaaksemme kunniaa täällä merentakaisessa maassa Suomen kansalle, ja sitä suuremmalla pontewuudella, kun näemme, että maailman mahtawat miettivät, kuinka saisivat wähitellen Suomen kansan

pois kansakuntien joukosta. Uskollisuus kansallisuuttamme kohtaan, uskollisuus sen kalleimpia perintöjä kohtaan vaatii meitä tuohon toimekkaiseen kasvatushön. Ei meidän sivi noita kalliita perintöitämme heittää pois niinkuin wiskataan jotakin roskaa tunkiolle. Ja jos kasvomme asiaa tämän juuren maan kannalta, niin voimme huoletta sanoa: enemmän hyötyä ja iloa sillä on sellaisesta kansasta, jota on opetettu ja kasvatettu arwossa pitämään Jumalan sanaa ja kristillistä seurakuntaelämää, elämään raittiisti, tapain puhtaudessa ja totisessa Jumalan pelwossa, pitämään arwossa kieltänsä ja kansallisuutansa, kuin niistä, jotka nämät asiat laiminlyöwät ja waiwurvat aineellisuuden orjuuteen, hynnin ja paheiden pauloihin.

Tässä kaswatustoimesa on nykypolwen luonnollisena tehtävänä säilyttää kaikkea sitä hyvää, mitä kansallisuudessamme on, sekä yleisempiä että yksittäisempiä ominaisuuksia. Korkeinma kansallisen perintönämme on ewankelisluteerilainen uskontomme, ja meidän tulee itse säilyttää se oikeassa arwossaan ja säilyttää kasvawa nuorisomme sille. Jos me sen jätämme tekemättä, niin olemme todella wikapää törkeään, jopa anteesiantamattomaan laiminlyömiseen. Sitten on meidän opetettava nuori kansamme arwossa pitämään kaunista joituwaa suomenkieltämme, joka on myös meille Jumalan lahja. Kaikki kansat tunnustarwat, että suomenkieli on maailman kauneimpia kieliä. Ja kuinka luonnollista onkaan, että suomalainen isä, äiti tai holhooja opettaa lapsensa tuntemaan tällä kielellä uskonnon sywät totuudet! Silloin hän tietää todella, mitä lapselle on opetettu uskonnoissa, kun hän itsekin woi sen ymmärtää. Itse uskonnoissakin on englannin kielessä niin kauteita ja waikeita sanoja, ettei moni englanninkielinenkään opi niitä sinä ilmoisna ikänä.

Meidän on myös säilytettävä yksinkertaisia, hyviä tapoja, joita kansallisuudessamme on, eikä sivi

heittää niitä pois ja ruweta heti täällä noudattelemaan kaikkea, mitä „toistielijetkin“ tekewät, ja sentähden, että he muka sitä tekewät. Sananlasku: „maassa maan tawalla, taikka maasta pois“ sopii kaikkein wähimmin tälle maalle, jolla itsellään on waan niitä tapoja, joita kufin tänne tulija on tuonut kotimaastaan. Winoastaan Jutiaanien tarwoilla, heidän härkäjaljeillaan, noitatempuillaan, sotatansseillaan ja päänahkan nylkemisellään lienee useamman vuosijadan, kuskaties vuosituhannenkin ikä; mutta niiden seuraamisesta ei tulle kshymystäkään meidän keskuudessamme.

Suomalainen luontemme on tosin werrattain hitaanpuolista, mutta ei sekään aina ole wahingofsi; ainakin saisi se olla kaikessa hitaudessaan waiwuttamassa silloin, kun meille hrkhtellään täällä jomminjoutawaa, epäkshpää ja turmeltua kirjallisuutta, niinhymwin suomen- kuin englanninkielelläkin. Ei se haittaa, jos pitkän hrkhtemisen perästä annamme noille hienoille kaupustelijoille lopulta tuon kylmältä tuntuwan wastauksen: en minä osta.

Ja onhan Suomalaisen nimeen liittynyt maailman maine rehelliisyydestä, tuosta luottamusta ja kunnioitusta herättäwästä kansallisesta ominaisuudestamme. Heittäisimmekö sen nyt pois täällä Amerikassa sen wuoksi, että täällä on niin paljon epärehelliisyyttä amerikalaiisissa? Walitettawasti on jo moni kansalainen jättänyt rehelliisyytensä, pudistettuaan kotimaan tomun jaloistaan; mutta onnettomuus se olisi, jos kansamme heittäisi ilman taistelua pois rehelliisyytensä luonteen. Ei se käy laatuun. Meidän on pidettävä tässä sulhteessa niin luja kuri keskuudessamme kuin waan on mahdollista. Epärehelliiselle tulee meidän näyttää selwästi ja juorasti, ettemme hywäksy, waan sywästi hahweksomme ja paheksomme hänen kunniatonta menettelyhänsä, ja antaa sen tuntua niin, että kirweltää.

Suomalainen on oppinut rakastamaan isänmaataan. Helykukoon palawa isänmaan rakkaus powes-

Samme täälläkin siirtolaisina ollessamme vierasmaalla; ei se ollenkaan wahingoita tätä maata, jonka eduksi, hywäksi ja kaunistukseksi meidän myös tulee työskennellä; saakoon armas synnyinmaamme Suomi aina sydämmellisen ja osuottavan myötätuntoisuutemme, ja opettakaamme nuorta sukupolveakin tuota „isän ja äidin maata“ tuntemaan ja arvossa pitämään niin paljon kuin se täällä on mahdollista.

Kaikkeä muutakin, mitä kansallisuudessamme tiedämme olevan hyvää ja jaloa, tulee meidän muistata säilyttää. Onhan siinä sen kalliin uskonnon waikeuttamia wakaita ajatustapoja. Jos on walitettavasti paljon turmelustakin kansassamme, niin onhan, Jumalan kiitos, olemassa tuon turmeluksen vastustustakin. Missä tapahtuu haureutta, siellä löydetään rinnalla sen hyvää paheskumista ja kiritusta; missä on juoppoutta, siellä on sen vastustusta; missä on suruttomuutta, Jumalan sanan ylenkatsetta tai saapatin rikkomista, siellä on myös niitä, jotka näistä nuhtelevat ja pitävät niitä kauhistavana pahana, niinkuin ne owatkin; missä on tottelemattomuutta, halveksimista ja muuta sopimatonta käytöstä vanhempia kohtaan, siellä sitä surkutellaan ja moititaan; missä on laiskuutta, siellä siitä nuhdellaan; missä tappeluhalua, siellä sen paheskijoitakin; missä epärehellisyttä havaitaan, siellä myös on sen oikaisu. Ottakaamme aina säilyttääksemme tuo terveellinen suola, jota huomaamme kansassamme olevan pahaa vastaan, ettei kansamme turmeltuisi ja hukkuisi.

Mutta mielellämme saamme ja tuleekin meidän heittää ja perata pois itsestämme pahoja tapoja, jotka pahana kansallijena hapatuksena owat ehkä sywällekkin juurtuneet. Heittäkäämme pois panettelu, juoppous, haureellisuus, tappeluhimo, raakamaiset sanat, ynnä muut pahat tawat ja menot, ettemme tulewaa sukupolvea niihin myös totuttaisi. Tarpeeton riitaisuus on myös poistettava, mikäli mahdol-

lista. Mutta nyt tulee itse walheen ja pahan vastustaminen olemaan alinomainen jota ja riita pahaa ja wäärää vastaan; sitä en kehoita pois panemaan. Älköön wääräyden ja walheen harjottaja saako olla rauhassa rauhallisuuden nimesä! Sillä tavalla olisimme hukassa ja turmioon tuomituita. Mutta älköön kansamme myöskään salliko yllyttelijäin wäärässä mielessä ja oman lihallisen mielensä sytytellä riitaa siinä, missä ei totuus ja oikeus ole warijettava. Riita hajoittaa ja heikontaa pienet yhteiset voimamme. Jospa edes osattaisiin riidellä niinkuin muut kansat, jotka kuitenkin säilyttävät yhteyden keskenään! — Mutta meidän Suomalaisten riiteleminen on niin onnetonta, että emme osaa leppäkään vielä vähemmän yhteyttä keskenämme säilyttää. Omistakaamme siinä kohden „toiskiellijiltä“ nyt terrankin jotain hywää, waikka tunnustaa täyhyä, että ääretön hajautuminen on sielläkin wallallaan, joten sieltäkin opittava hupenee jotenkin wähiin.

Amerikalaisilta voimme oppia tapojen hienoutta, tarpeellista rohkeutta käytöksessä, jonka rinnalla kuitenkin jonkunverran suomalaista ujoutta ei olisi haistaksi; samoin monin paikoin ilmenevää kristillistä harrastusta ja uhraarwaisuutta hywiin asioihin; moni amerikalainen isä ja äiti totuttaa lastaan jo warihain antamaan mielellään jotakin kirkollisiin ja kristillisiin tarfotuksiin.

Toisaalta warokaamme amerikalaisen huonoja puolia, semmoisia kuin esim. suuri ylellisyys elämän tarvoissa; suomalainen säästäwäisyys pitää tässä paikkansa. Warokaamme joutumasta amerikalaisen epäjumalan, tuon kaikkiwaltijaan dollarin, orjiksi. — Älkäämme olko dollarin palvelijoita, waan olkoon se meidän nöyrä palvelijamme hywään työhön. Amerikalaisia kapakoita, pelihelwettejä ja porttoloita aina kammokaamme; menkäämme inholla ja kauhulla niiden ohi, opettakaamme wastatulleet siirtolaiset tekemään samoin ja ohjatkaamme nuori sukupol-

vi niitä kauhistumaan, että Jumalan siunaus seuraasi nuorta suomalaista sukupolvea niinkuin muinoin Ketabilaijia. Välttäkäämme monin paikoin Amerikassa eteemme tulevaa välinpitämättömyyttä uskonnon suhteen; jemmoinen käytös olisi nuoren sukupolven suuri onnettomuus. Varokaamme sitä sirveellistä tapainturmelusta, joka on monin paikoin täällä nähtävänä, huolimattomuutta perhe-elämän pyhyydestä ja lasten kasvatuksen laiminlyömistä y. m. Raksin- ja kolmännaimijia on vastustettava kaikella ponteriudella. Ei ole rauhaan jätettävä niitä, jotka laiminlyövät tässä maassa tai Suomessa olevan perheensä hoitamisen, sillä jemmoinet ovat pakanaa pahemmat. Rikoksentekijöitä ei sori myöskään suojella.

Buhuessamme kasvatusmelvollisuustamme ei sori jättää mainitsematta niitä kasvatuslaitoksia, jotka jo ovat olemassa. Näiden laitoksien kannattaminen ja kehittäminen on näet tärkeä asia yleisessä kasvatuksitoimesamme ja ne ovatkin tämän velvollisuuden tunnosta saaneet alkunsa. Etupäässä tarkoitan kirkkokuntaamme Suomi-Synoodia, jota vastaava ikävä kyllä, on tähdäth monta iskua ja monta pahaa tuulenpuuskaa puhaltalee. Kansamme pienuus ei sallisi hajautumista kirkollisella alalla. Paha seikka on, että asioita kasfotaan usein ylen paljon kateuden kannalta, eikä asian oman kalliin luonnon mukaan. Ei pitäisi katsoa henkilöihin kateudella, vaan muistaa, että toimivat henkilöt ovat vaihtelevia samalla kun itse yhteys pysyy. Sentähden on yhteyttä kirkollisella alalla rakennettava. Tärkeätä on saada kunnollijia, wirkaansa kykeneviä jielunpaimenia seurakuntiin, eikä „pastoreiksi“ julistaa ja asetella kateellaisia onnenontkijoita, joille ei kuitenkään sori antaa yleistä luottamusta.

Kouluja me tarvitsemme, kristillisiä kouluja. — Meillä on nyt kasvamassa yksi korkeampi oppilaitos, Suomi Opisto, jonka tarkotuksesta allumerkitty

kirjoitti viimemuotijessa raittiuskalenterissa. Tämä opisto meidän pitäisi saada innokkaalla ja yksimielisellä osanotolla hyvälle pohjalle. Kansan yksimielisyys ja tulevaisuus ovat kaikki arvokasta tulontekijää, jotka ferrottuina toijillaan tuottavat arvaamatoman tuloksen. Oltoon tämän koulun kehittäminen tärkeänä jilmämääränämme. Sen kannatus ei ole vielä läheskään tyllin tyhdyttävä; ja senhän pitäisi vielä paljon isontua. Toivokaamme myös, että tulevaisuudessa saamme toimeen ympäri vuoden toimivia suomalaisia kansakouluja keskuuteemme. Lisätäkäämme yhä kesäkoulujemme lukumäärää ja perustakaamme kaikkialla pyhäkouluja. Näiden kasvatuslaitostemme ylläpitämiseksi opettakaamme nuorta kansaa jo warhain uhraamaan ropojansa. Puolustusta ansaitsevat myös wakaaseen suuntaan työskentelevät raittiuspjyrinnöt. Tässä kirjoitksessa esitelljyhtäwämmäme vuoski on pyrittävä raittiuseuroja kaikkialla ohjaamaan wakaamieliseen suuntaan ja poistettava seuroista kaikki turha ja keryntielinen meno. — Salaseurajuufta, johon ihmisiä houkutellean ja jidotaan walallijilla lupauksilla on wältettävä ja vastustettava. Mitä on walkeudella pimeyden kanssa tekemisistä?

Tehtäämme työtä, että kansastamme kasvaji Herraa pelkäävä ja häneen turwaawa kansa. Pitäkäämme keskenämme terveellinen kuri Jumalon pelwossa. Anokaamme siunauksia työllemme Jumalalta. Muistakaamme, että „autuas on se kansa, jonka Herrra Jumala on!“ Muistakaamme, että „wanhurskaus ferottaa kansan, mutta synti on kansan häpeä.“

J. K. N.

Jumalall' on onnen ohjat,

Jhmislapsi elämästä
Paljon toivoo, odottaa;
Elon onnee katoowaista
Roettaa hän saavuttaa.
Sitä itsein voimansa
Uhraa, työnsä, kuntonsa.

Dnnehenpa Herra taitvaan
Loikin oman kuvansa.
Dnnehenpa, eikä waiwaan
Ollut tarkoituksensa
Luodesanssa maailmaan
Jhmislapsen toinimaan.

Etiesjä onnentietä
Unhottaa me emme saa
Neuvoa, mi ohjaa meitä,
Joka kuulla kannattaa:
„Run jä kuljet polkuas,
Pidä Herra oppaanas!“

Suomalainen laujuu: „Kukin
Dnpi seppä omenensa“.
Se on totta; paljo niinkin
Dmassa on wallassa.
Dnneamme takokaamme,
Herra olkooni lietsojamme!

Wäinämöinen.

Miksi on oltava ehdottomasti raittiita.

Raittudelle annetaan jo arvoa. Ehdottomasti raittiita ei enää pilkata. Se aika on ohitse, jolloin miehenä pidettiin wain sitä, joka jaksoi wahvasti rhyppätä. Katsantokanta on siihen määrään muuttunut parempaan päin, että juoppoa halveksitaan. — Mutta waiikka näin on, ei monikaan, joka on astunut raittiusriviin, ole ottanut tarkempaa selkoa, „miksi on oltava ehdottomasti raittiita.“ Raittiiksi on rumettu wain sentähden, että se on paremmin niinkuin muodissa, että raittiusriviin ovat yhtyneet kansan parhaimmat ainekset. Tahdotaan kuulua heidän pariinsa, olla mukana. Tällaisia on paljo ja siksi tapahtuukin niin usein rikkomisia. Kun raittiita ei olla wakaumuksen waan seuran lähden, ei raittiudella ole lujaa pohjaa. Sikkipä se niin usein horjuukin.

Selvää käsitystä ehdottoman raittiuden tarpeellisuudesta ei aina tapaa wakawampain raittiusmiestenkään parissa. Näyttää siltä kuin wäikuttimena heidän wakaumuksensa olisi wain wäkiuomien liiallisesta käytöstä johtuneet pahemukset. Kun on nähty horjuvia miehiä, puutteessa eläviä perheitä, kalpeita lapsia ja kapakka-elämän kauhuja, on herännyt inho wäkijuomia vastaan. Mutta inho ja wakaumus ovat eri asioita. Inho ei tuota sitä warmuutta raittiuden oikeellisuudesta kuin wakuutus, joka perustuu selviin tosiasioihin. Niinkauwan kuin ei tunneta niitä

perusteita, joilla raittiusasiaa lepää, ei voi olla toji wakuutusta wäkijuomien turmiollisesta vaikutuksesta eikä täydellistä selvyyttä, miksi on liikeyty ehdottomasti raittuiden joukkoon.

Usein saapi kuulla puolustettavan wäkijuomien käyttämistä sillä, että ne kohtuudella nautittuina ovat terveellisiä. Mainitaan, että wäkijuomat ovat hyviä kylmää vastaan, että ne edistävät ruuan sulamista, lisäävät woinia ja terästäwät ajatuskykyä. Tällaisia wäitteitä vastaan ovat sellaiset raittiusmiehet waimattomia, jotka eivät tunne uudempiä tutkimuksia ja jotka puoltawat ehdotonta raittuitta wain wäkijuomien liiallisesta käytöstä johtuwien pahennusten perusteella. Lienee sentähden paikallaan raittiuskalenterissa kosketella juuri näitä kohtia.

Raittiusmiehet, taistellessaan asianja puolesta, tulivat pian huomaamaan, että tufewampia ponia oli heidän tuotawa wäitöstenjä puoltamiseksi wäkijuomien käyttämistä vastaan kuin osottamalla siihen surkeuteen, mitä wäkijuomat aikain kulussa ovat tuottaneet. Kohtuulliset käyttäjät waan hymyilivät heidän kiihkolleen. Samoin wäkijuomain walmistajat ja myyjät puolswivat elinkeinoaan, wedoten ihmisten hymärrykseen. Sanottiin: eihän kenenkään ole pakko käyttää wäkijuomia liiallisesti. Ja kun huomautettiin wäkijuomien tuhoisista seurauksista ja kolutettiin heidän tummolleen, lausuttiin: selwäähän on, että liiallisuus kaikissa on pahaksi. Täyhi sentähden rihyhä warsinaiisiin tutkimuksiin.

Tutkimuksia on jitemmin tehty eri maisja. Erikoisesti on otettu tutkittavaksi mitä wäkijuomat wai-kuttawat ajatuskykyyn, ruuan sulamiseen, ikään, lämmittäwäisyyteen j. n. e.

Kuten hymärettäwää on, oli hywin waikeata jaada ratkaistuksi tieteellisesti, millä tawalla wäkijuomat kohtuullisesti nautittuina wai-kuttawat aivojen toimintaan. Nähtiin kyllä, että wäkijuomat liiallisesti käytettyinä sekottawat kokonaan ihmisen järjen, la-

mauttavat hänen woumanja ja turrettawat koko ruumiin siihen määrään, että ihminen saattaa wai-pua tunnottomaksi möhkäleeksi. Siitä oli joka päivä esi-merkkejä. Miten jaada selwille, että wäkijuomat wä-himmäsfäkin määräsä nautittuina wai-kuttawat haitallisesti? Johtopäätöksen kautta woiitiin kyllä huomauttaa, että aine, joka runsaassa määräsä nautittuna haittaa järkeä, tekee niin werrannollisesti wä-himmäsfäkin määräsä käytettynä, mutta se ei wielä ollut päterwää. Ryhdyttiin kokeisiin. Annettiin monia kirjanpitäjän laskea tilikirjoja yhteen ensin selwinä ja sitten nautittuana ainoastaan lajillisen olutta. Seurauksena oli, että kirjanpitäjät airwan selwinä ehtiwät pitemmälle ja laskut olivat tarkemmat kuin nautittuana tuon lajillisen olutta. Kokeet uujittiin monen kertaan ja aina oli tuloksena sama. Wähennettiin olutnäärä puoleksi lajilliseksi. Seurauksena oli julhteellisesti sama. Huomattawaa on, että kokeet eivät aina itse tietäneet olewanja kokeenalaisia. Epäämättömästi oli tultu siihen johtopäätökseen, että wäkijuomat — kokeita tehtiin muillakin alkoholi-juomilla — wä-himmäsfäkin määräsä nautittuina wai-kuttawat haitallisesti ihmisen ajatuskykyyn. Wä-hymys oli tieteellisesti ratkaistu eikä sitä vastaan woiu tehdä mitään muistutusta. Raittiusmiehille awuksi tulivat samaan aikaan monet tiedemiehet, kirjailijat ja kerkijät, tunnustaen, että he eivät woiheet tehdä tarkimpia töitä, jos waan olivat wä-hänkin wäkijuomia nauttineet. Muun muassa Edison, tuo amerikalainen juur'mies, tunnusti sen airwan suoraan.

Paljoa helpompi oli jaada selwille mitä wäkijuomat wai-kuttawat ruuan sulatukseen. Siinä kokeesja käytettiin koe-esineinä eläimiä. Nämä jaiwat samalaista ruokaa, mutta toijille annettiin juomaksi puhdasta wettä, toijille wäkijuomalla sekoitettua. Jonkun tunnin kuluttua tapettiin eläimet ja tutkittiin misjä määrin ruoka oli niitten wafassa sulaut. Silloin huomattiin, että niitten eläinten ruokalautusja, jotka

olivat saaneet juomaksi puhdasta wettä, oli ruoka muuttunut wellimäiseksi aineeksi ja melkein täydellisesti sulanut, kun sitäwastoin niitten watsalaukussa, jotka olivat saaneet wäkijuomalla sekoitettua wettä, oli ruoka tuskin alkanutkaan sulaa. Tulosta ei pidetty minään merkillisenä, sillä tiedettiin jo edeltäpäin wäkijuomain korwentawa vaikutus. Olhan tunnetua ennestään, että tahdottaessa säilyttää museoissa erilaisia eläimiä niinkuin käärmeitä y. m. sellaisia pahentumasta, ne pantiin wäkiwiinaan, joka esti mädäntymisen. Oliin aiwan varmoja, että wäkijuomilla tulisi olemaan samallinen vaikutus ruuan sulautukseen nähden, Koe kumosi kokonaan wäiiteen ruokaryhppyjen, kalaryhppyjen ja minkänimellisiä ne lienerwätkään, hyödyttävästä vaikutuksesta. Pätevästi oli todistettu, että wäkijuomat hidastuttawat ja waikeuttawat ruuan sulatusta.

Wyöskin wäkijuomain vaikutusta ihmisen ikään tutkittiin. Se waati pitempää aikaa, mutta tulos oli selvä. Kuolewaisuusprosentti niitten joukossa, jotka käyttiwät wäkijuomia kohuullisesti, lukuunottamatta ollenkaan n. k. juoppoja, oli paljoa suurempi kuin ehdottomasti raittiitten keskuudessa. Samaan aikaan tultiin toisella tahollakin yhtä hämmästyttävään tulokseen. Sanomme hämmästyttävään, sillä siihen asti oli uskottu, että wäkijuomat muka pitentiwät ihmisen ikää. Englannissa oli syntynyt henkivakuutusyhtiöitä. Nämä ottiwat wakuuttaakseen kuolemantapauksen waralle, mutta kun luultiin wäkijuomien olewan terveellisiä, ei ehdottomasti raittiita tahdottu ollenkaan ottaa wakuutukseen ja kun heillekin viimein juotiin se etu, saivat he maksaa 10 prosenttia enemmän wakuutusmaksua kuin muut. Heitä warten pidettiin sen lisäksi vielä eri sareketta. Tulokset olivat aiwan arwaamattomia. Kuolewaisuus ehdottomasti raittiitten joukossa oli siksi paljon pienempi, että raittiit saivat woitto-osintoina takaisin sen, minkä he olivat enemmän maksaneet korotetun wakuutusmaksun

wuoksi. Eri sarekkeeseen erottamisesta oli ehdottomasti raittiille näin ollen puhdasta etua. Kofemus pyhyi jatkuwasti samana ja ennen pitkää yhtiöt rupesiwat ottamaan ehdottomasti raittiita wakuuttaakseen 10 prosenttia vähemmästä wakuutusmaksusta kuin muita. Siihen waukutti osittain sekin, että Englannissa syntyi henkivakuutusyhtiöitä, jotka eiwät otaneet ollenkaan muita wakuuttaakseen kuin ehdottomasti raittiita. Kumoamattomasti saatiin todistetuksi, että wäkijuomat kohuullisestikin käytettyinä lyhentäwät ihmisen ikää.

Wäkijuomia on pidetty lämmittäwänä ja niitä on käytetty juojaksi kylmää vastaan. Tutkimukset ovat osottaneet, että se luulo on kokonaan erehdyistä. Se omituinen lämmittäwä tunne, jota saapi kokea, nauttiesa wäkijuomia, syntyy kiihotuksesta. Ruumiinlämpö vähenee ja jälkeenpäin seuraa entistä antarampi kylmyys. Joka käyttää wäkijuomia muka lämpimikseen, häwittää päinwastoin ruumiissaan entisestään olewaa lämpöä ja on suuremmissa paleltumisen waarassa kuin raittina pyshyessään.

Nämä owat kaikki puhtaita tutkimuksen tuloksia, joitten pätevyys on eittämätön. Tiede kieltää nykhyään wäkijuomilta kaikki ne hywät ominaisuudet, joita niissä on ennen luultu olewan. Rawintoaineina on ne kerrassaan hyljättäwäi wahingollisen vaikutuksenja tähden wahimmäsäkin määräsä nautittuina.

Mutta siinä ei vielä ole kaikki mitä nykyaikainen tiede sanoo wäkijuomista. Wäkijuomat waukuttawat sen lisäksi hywin wahingollisesti ihmisen elimistöön, warjinkin watsalaukkun. Lääkärit wakuuttawat, että enimmäit watsataudit, kuten tuo kiusallinen watsakattarrikin, useimmiten aiheutuwat suorastaan wäkijuomien käytöstä. Niinikään monet käsittämättömät taudit, joitten alkuperää ei tunnetu, johuwat lääkärien arvelun mukaan wäkijuomien nauttimisesta. Galwaukskohtauksjet, jotka viime aikoina owat kiihyneet

niin yleiseksi, ovat niinkään wäkijuomien tuottamia seurauskia.

Etettaessa lukuum nämät sekä muistettaessa mitä siweellistä turmiota wäkijuomista on, saapi tyydyttävän vastauksen, miksi on oltava ehdottomasti raittiita.

Ehdottomasti raittiita on oltava seuraamista syistä:

1) Wäkijuomat kohtuullisemmastikin nautittuina vaikuttavat haitallisesti ihmisen ajatuskykyyn, joten hän ei pysty yhtä tarmokkaasti toimimaan kuin ilman niitä;

2) Wäkijuomat hidastuttavat ruuansulatusta ja ovat sentähden wahingollisia pakottaessaan watsaclinnet ylelliseen toimintaan;

3) Wäkijuomat wähentävät ihmisruumiin lämpöä ja tuottavat suuremman wilustumisvaaran;

4) Wäkijuomat ovat wahingollisia ihmisruumiin elimistölle sekä hynnyttävät lukemattomia tauteja;

5) Wäkijuomat tuottawat sanomattoman paljon siweellisiä waurioita; ja

6) Wäkijuomat lyhentävät ihmisen ikää.

N. J. A.

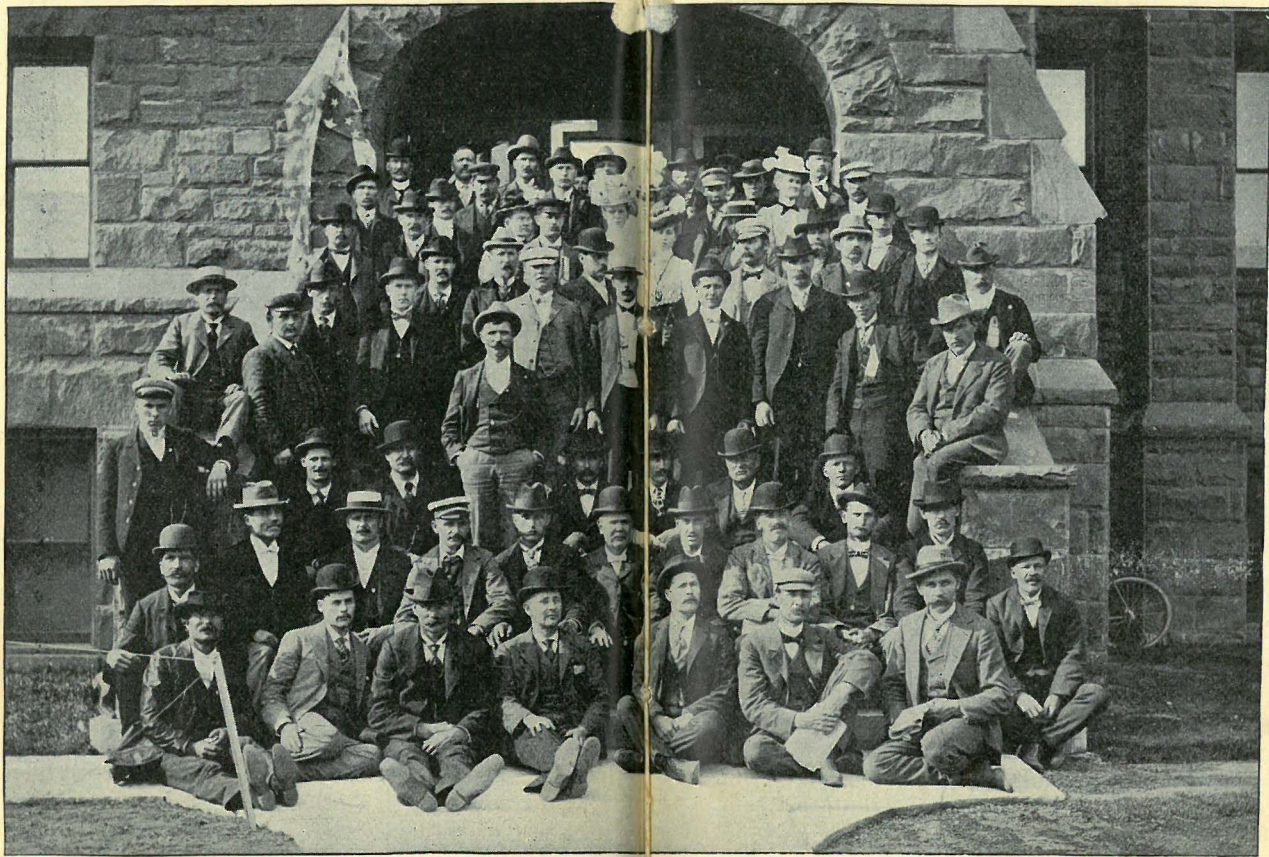

S. R. = W. = Weljensseuran 13:sta yleisen vuosikokous.

Kolmastoista yleinen S. R. = W. = W. seuran vuosikokous pidettiin Hancockissa elokuun 1—3 päiwinä. Suomi = Opiston juogat olivat täpösen täynnä vieraita läheltä ja kaukaa. Urvaraan juhlasaliin oli kokouspäiwinä kokoontunut edustajia yhteensä 67 ja lisäksi 7 johtokunnan jäsentä, joten kaikkiaan oli osanottajia 74. Väenimäärä oli kokouksessa 164.

Kokouksen meno oli erittäin rauhallista ja sopusaa: Ei näyttäneet pääsevän yksiniset pyhheet eiwätkä intohimot häiritsemään weljellistä mielialaa, joka siten säilyi kokouksen loppuun saakka. Siirtokansamme yhteistä huwioa tarkoittivat ne keskustelut ja päätökset, jotta wuodeksi eteenpäin taas raittiustalon edistämisestä tehtiin. Niistä päätöksistä mainittakoon tässä waaan muutamia: Johtokunta walittiin Michiganin waltiosta ja walituiksi tulivat seuraawat: esimieheksi Isaac Sillberg, waraesimieheksi Matto Skottä, kirjuriksi Alex. Pantu, rahastonhoitajaksi Jaset Luktari ja wariinaijiksi jäseniksi Matti Pesämäki, John Boström ja R. A. Staudinger. — Kirjurin palkka wlenenttiin \$40:sta \$50:een. — Raittiustehtä päätettiin kustantaa kuten ennenkin sekä painattaa 4,000 kappaletta; Suomalais-Lateerilaisen Kustannusliikkeen tarjous hwywäksyttiin. — „Tunnusfana“ päätettiin poistaa käytännöstä. — Wuosikokous päätettiin alkaa wiimeisenä keskiviikkona heinäkuussa eikä torstaina ku-

Edustajat S. M. -R. -Veljeyshöyryen 13 :sta vuosiloukussa Hancockissa Etelässä 1-3 p:nä 1900.

ten tähän asti. Johtokunnalle myönnettiin oikeus esteen sattuesja siirtää vuosikokouksen aikaa. — Seuraava vuosikokous päätettiin pitää Duluthissa, Minn., jonka yhteydessä myöskin soitto- ja laulujuhla vietetään.

Tämän vuoden soitto- ja laulujuhla onnistui erinomaisen hyvin kauniin ilman ja vilkkaan osanoton vuoksi. Se juhla säilyy kauan muistissa.

Niinkuin aina ennenkin tahtoivat tämänkin vuosikokouksen jäsenet saada kufin itselleen jonkun näkyvän muiston yhdesjäolon ajalta. Sen yhteisen valokuvan, jonka he otattivat silloin, esitämme tämän kirjoituksen vieressä lukijoillemme. Edustajina kokouksessa olivat seuraavat kansalaiset: J. H. Jasberg, N. J. Ahlman, Hilda Belto, Herman Uho, Heikki Haapapuro, Matti Manner, Knut Aug. Staudinger, Jacob Kuru, Aug. Augustson, Ida Kandelin, Antti Yrjänäinen, John Mäenpää, John Pakkala, John Boström, John Bogren, Matti Rokko, Birger Haanpää, Daniel Kuona, Kalle Anttilampi, John E. Högberg, John Hirvokoski, Maria Mitchell, Jaakko Korwala, Esa Torfko, Henry Juntunen, Stefan Heikkilä, Jat J. Wiljanen, Miina Perttula, Jaakko Perttula, Jacob Leskelä, Andrew Fredrickson, Sam. Hill, Aleksi Saari, Matti Hurja, Nikolai Männistö, Andrew Kerola, Matti Hendrickson, John Koski, Emil Mattson, J. E. Saari, Kalle Ojajärvi, Kaarl Stekman, Matti Sompi, Kalle Penttinen, Elias Joki, Liina Saari, Elias Puotinen, A. H. Markkanen, Hans Line, Antti Nisteli, Matti Luttinen, Victor Nilson, William Holm, Antti Anterjon, Getu Mattio, Oscar Dalbacka, Jacob Eto, Lauri Väijänen, J. E. Backa, Matti Seikkula, Matti Pesämäki, Jafet Luffarila, Mikko Styntä, Jsaac Sillberg ja Alex. Pantti.

Miksitäs minä en miesi jo oisi?

Mikitäs minä en miesi jo oisi
 Ponteva maatani puolustamaan?
 Sitkö kun siskoni kynnelet vuosi,
 Laujuen: „heikot on woimaji waan.“

Ällös jä huoli nyt siskoni sorja,
 Jos weikkoji woimanja uhraapi!
 Enhän mä olla woi vierahan orja,
 Se wieras kun annean' iortaapi.

Eiis miksitäs minä en miesi jo oisi
 Orjuutta pääältäni poistamaan?
 Sitkö kun siskoni itkeä woisi:
 „Älä mene henkeis uhraamaan!“

Ja miksitäs minä en miesi jo oisi
 Urhokas, tarmokas, toimellinen?
 Enkö mä woimaani uhrata soiji
 Maalleni, olla sill' uskollinen!

Rauhoitu, rauhoitu armahin maamme,
 Viel' ovat poikaji waltweilla!
 Jospa waan eteesi uhrata saamme,
 Teemme jen elomme hurmeilla!

Kapakoitijan vaimo.

Rantalan Leanteri oli ahkera ja siivo työmies, se tiedettiin ympäri sen kairvantokylän, jossa Leanteri asui. Ahkeruudellaan oli hän koonnut jonkun sata-sen dollaria rahojakin kassaan, vaikka joutko ei hänelläkään ollut enään pienen pieni. Kun aterialle ruvettiin, oli siinä pöydän ylipuolella jo viisi suuta, jotka kaipasivat ruokaa, toiset isommasa toiset vähemmässä määrässä. Toisin sanoen oli Leanterin perheessä kolme lasta, joista vanhin oli alun viidennellä ikävuodellaan. Onnelliselta näyttivät kaikki Rantalan perheessä, onnellisuutta lisäsi siihen sekin, että Leanterin ansiot olivat olleet hyvänpuoleiset nyt viime aikoina, joten jokaisen kuukauden ansioista saatiin panna kassityhmeneminen — toisinaan useampikin kassaan. Leanterin vaimo, Anna, oli hyvä emäntä, emäntä sellainen, joka ollen säästäväinen luonteeltaan, — kuitenkin piti itsensä ja lapsensa puhtaisa vaatteissa sekä laittoi aina hyvän ruoan, josta Leanteri paljon piti.

Anna oli sitäpaitsä saanut jo Suomessa lapsuutensa päivinä koulukasvatusta, ja noita pieniä tietojaan hän kehitti päivä päivältä lufemalla hyviä kirjoja. Pieni kirjakaappi eteisen huoneen seinustalla osoitti sitä, että talossa ei ollu aivan tietämättömiä yleisten asiain juoksuista. Useasti kun Leanteri illoin palasi työstään, lasteutui hän päiväpäntkyn pitkälleen, ja milloin ei sattunut olemaan tulleita sanoma-

lehtiä, kehoitti hän Annaa lufemaan jotain kirjaa, jota sitten makuultaan kuunteli.

Onnellisuus ja tyytyväisyys lepäsi sen huoneen ajukkaissa — mutta se kerran katkesi.

Eräänä päivänä, kun kairvannossa tehtiin huonosti työtä, oli Leanteri lähtenyt toisten työmiesten luokse aikansa kuluksi kulkemaan. Muutamassa paikassa loikoili eräs Samiojan Ryösti niminen mies, joka Leanterin nähtyään huusi hänelle:

„Sieltäpä taiti tulla mies, joka rupeaa minulle toweriksi kapakan pystyyn panemisessa“.

Tuo kysymys tehtiin niin äkkiä Leanterille, että hän ei antanut siihen minkäänlaisia vastausta, virkkoihan vaan: „Empähän minä ole sitä ajatellut, ja mitä se waimokin siihen sanoisi?“

„Vaimolta ei sellaisiin asioihin tarvitse lupaa kysyä“, kertoi Ryösti, jatkona Leanterin puheeseen. Sitten alkoi Ryösti selittää oikein innostuksen valtaamana, mitenkä kapakanpito on tuottelijas ammatti sillä paikalla, ja lisäsi lopuksi:

„Jos mies olet, niin rvarmasti itsekin asian ymmärrät. Kosta olet nähnyt, että työmies olisi rikkaaksi päässyt? Et koskaan. Kaupanteolla ja yritteleväisyhyhdellä tähtyy rikkaus saaruttaa, ja kun kerta valtion lain turvissa saavat kapakatkin tehdä liikettä, niin ei liene se mikään synti“.

Leanteri ei vastannut Ryöstin puheeseen mitään, lupasi lähtiesään antaa huomenna vastausensa. Lujalle otti Leanterille seuraava yö. Hän mietti ja aprikoitsi päänsä ympäri, alkoi taas uudestaan, ja lopputuloksen hän sai sellaisen, että „kokenutta ei laiteta“, ja „eihän tuossa juomatoin mies voi mitenkään hukkaan joutua, jos koettaisikin“. Mukkuesaanakin hän vaan oli olewinaan jo kapakan pöydän takana rahoja vastaan ottamassa. Kun Leanteri filloin aamufella meni työhönsä, niin hän kofta poikkosi Ryöstin tykö, ja selitti hyväksyvänsä hänen ehdotuksensa. Siinä sitten miehet sopivat, että

seuraavana päivänä jo on ryhdyttävä puuhaan, joten kapakka saadaan avatuksi ensi maksupäiväksi.

Kun Leanteri silloin iltafella alkoi puhелеmaan waimolleen aiotusta hommastaan, ei Anna sitä otanut kuuleviin korviinsa, pitään puheen waan leikinä. Mutta Leanteri kääntyi silloin totisella katseellaan waimonsa puoleen ja wirtkoi:

„Sellainen on päätökseni. Minä ja Sawiojan Ryöstä panemme huomenna kapakan ylös, sen jo niin olemme sopineet. Näyttää siltä, että työnteolla ei tule paljon siitä siihen. Ryllä kapakoitsijat työmiehen aina anjioisja woittawat“.

Pelosta ja hämmästyksestä nosti Anna punastuneet kaswonja ylöspäin, koettaen tehdä miehensä aikeen kokonaan turhaksi, selwittäen että „sillä rahalla ei kuitenkaan tule olemaan sunausta, jonka kapakoitsijat kerääwät“. Waan Leanteri ei antanut jälkeen, lupasi pitää perheestään yhtä hyvän huolen kuin ennenkin ja olla lapsilleen yhtä hyvä isä — sekä waimolleen yhtä hyvä puoliso kuin ennenkin. Waan ne olivatkin waan lupauksia. Anna ei nukkunut silmän täyhtä silloisena yönä, niin koski tiipeästi häneen miehensä aikoma kurja kapakan laitto. Wielä aamusellakin hän itkufilmässä pyyhki Leanterin peruuttamaan aikeensa, waan siitä ei ollut mitään apua.

* * *

Rantalan ja Sawiojan kapakka oli ollut jo joitakin viikkoja pystyssä. Hyvää liikettä he olivatkin tehneet, sillä paikkakunnan juopot olivat kääntyneet heidän kapakkaansa, ikäänkuin uhalla lopettaakseen toisen suomalaisen kapakkaliikkeen.

Runsaasti oli Rantalan Leanteri koonnut rahoja aina maksujen jälkeen, ja hän jo ihantelikin liikettään. Kaikki oli ollut hyvin paitsi se, että kotona oli waimo aina hänelle puhellut siitä turmiota tuottavasta liikkeestä ja niistä rahoista, joita kapakasta saadaan. Tuo ei vaikuttanut hyvää Leanterisja. Hän ei ha-

lulla kotona enää käynytään. Nuoka-aikansakin hän supisti kahdeksi kertaa päivää kohden. Tuo kotoa pois wieraantumisen tuntui Annasta sangen pahalta. Hän ei olisi woinut sitä — waikkakin kuka olisi enustanut — että hänen oma miehensä joutuu sellaisen kurjan ammatin ylläpitäjäksi, joksi Leanteri ei antautunut, ja wielä sitä, että hänen oma puolisonsa alkaisi yhä enemmän kotoa karttamaan, alkaisi perhetään hylkimään.

Niin, noita asioita ei olisi woitu saada Annan päähän mitenkään mahtumaan sellaisena aikana, jolloin heillä oli onnellinen kotielämä. Useasti kun Leanteri tuli iltafella kotia oli hän puolihumalassa; ja nuo kerrat aina waan tiheniwät jonka pitämälle aika kului. Si auttanut siinä Annan ystäväliikset puheet ja pyynnit miehensä luopumisesta koko liikkeestä. Kuuroille korville meniwät rukoukset ja pyynnit, sillä Leanteri oli jo perheynyt kapakoitsijan ammattiin. — Näin kertoi towerilleen Sawiojan Ryöstille, kun tuli puheeksi waimojen waltituksesta ja vastaanpanemisesta.

Lastensa kansja koetti Anna kuluttaa aikaansa, sillä eihän hänellä miehestään mitään hupia ollut senjälkeen kun se oli kapakoitsijaksi ruvennut. Paljon itua, khyneleitä, surua ja murhetta oli Annalla kestettävänä, ja nuo hän ehkä olisi woinutkin kestää, waan Zumala oli määrännyt asiat toisin kulkemaan.

Zoulukuun puolivälissä sairastui heidän wanhin lapsensa. Leanteri kolhta koetti saada lääkärin apua, waan suurta apua ei siitä ollut. Zoulun aattona tempasi wuolema pienokaisen pois ja tuo oli jo liikaa äidin surulliselle mielelle. Lääkäri tutki Annan hermostoa ja ilmoitti siitä salaisesti Leanterille oltawan waruillaan waimonsa suhteen. Leanteri oli nyt kotonan joitakin päiviä, mutta kapakasja opittu juomahino wei hänet sinne, jossa wiiwähti kokonaisen wuorokauden, ennenkuin kerkeji kotiin takaisin. Wähän liikuttuna oli Leanteri wieläkin, kun hän tupaan

astui, mutta niin paljoa ei hän kuitenkään ollut ettei hän kohta nähnyt, missä tilassa kotoväki oli.

Anna itki ja roivotti. Mielipuolen syntä katse kuvastui hänen silmistään. Nuorin lapsi itki keh-dosta, waan sen ääntä ei joutanut äiti kuulemaan. Jkun seasta hän puheli katkonaisesti. „Kas niin! nyt tulee kuolema noutamaan minua, Leanterin ehkä viepi viimeksi. Ei siihen pysty kuoleman koura niin nopeaa kuin meihin toisiin syntisiin. Ole waan iloinen, pieni enkeli, että pääset pois kapakoitsijon perheestä, ei täällä ole mitään hauskuutta odotettavissa — — —“, ja sitten itkun seasta päästi hän kauhean naurun.

Sanaakaan puhumatta poistui Leanteri naapuritupaan, jossa kertoi kauheasta nääöstään, jota häntä kotona kohtasi. Useita naisia kokoontui nyt Leanterin asunnolle, jossa he koettivat viihdyttää Annaa parhaan taitonsa mukaan, waan kaikki oli turhaa. Annan järki ei siitä selvinnyt. Paikkakunnan lääkärit — turhaan koetettuaan parhautensa — näkivät edullisimmaksi toimittaa Annan mielipuolten hoitolaan. Anna olikin valmis lähtemään, sillä hänellä oli päässänsä sellainen ajatus, että sieltä jostakin hän löytäisi kuolleen lapsensa ihan elävänä. Noista toisista kahdesta, jotka olivat eloon jääneet, ei hän perustanut mitään. Ei hän heitä enään ruokkinut, ei juottanut, ei vaatettanut. Leanterin laittama hoitajatar, se sai olla nyt noilla pienillä lapilla uutena äitinä. Kun Annalle tuli lähdön hetki, ei hän enään itkennyt eikä roivotellut. Toisille vaimoille, jotka nyt vuorostaan antoivat kyyneleensä vuotaa, hyvästellesfään viimeisen kerran Annaa, sanoi hän. „Mikä te itekö kapakoitsijan vaimoa, minä pääsen nyt pois maanpäälläshelvetistä. Nähn hakemassa kuoleeksi luultua lastani; siinä matkani päämäärä“. Ja niin lähti hän liikkeelle, ja oikeuden palvelijat toimittivat Annan määrättyyn paikkaan.

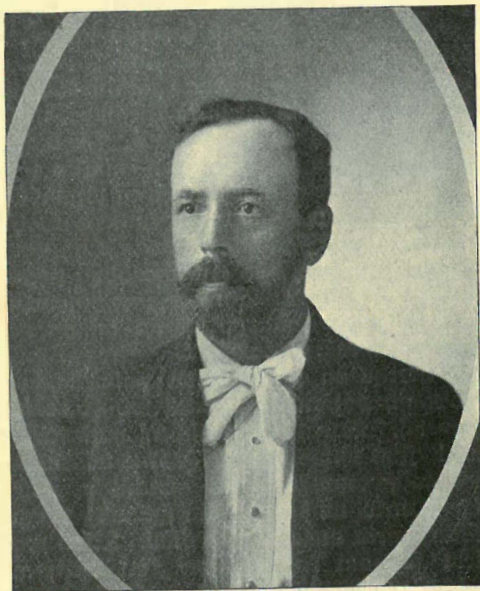
* * *

Ystävänä! Tässä maassa löytyvien suomalaisten kapakoitsijain luku nousee yli 300, ja minä voin wakuuttaa, että tuskin yksi kymmenestä kapakoitsijan vaimosta on hyvillään siitä, että miehensä on kapakoitsija. Jos kohtakaan ei kaikkien kapakoitsijoitien waimojen ole käynyt samalla tavalla, kuin kertomuksessa kuvauksellisesti esitetyn Rantalan Annan, niin voidaan olla warmat siitä, että paljon itkua, äärettömän paljon surua ja kärfimystä on tuottanut heille miehenä kurja ammatti. Mies, joka on antautunut pahaitten palvelukseen niinkin suuresja määräsä, että on ryhtynyt kapakkaa pyhstysä pitämään, woipi wallan hyvien kapakoitsijemista alkaesjaan luvata, aivan samalla tavalla kuin teki Rantalan Leanterikin, ettei hän muka unhoita perhettään sittäkään. Kun aika kuluu, niin nuo lupaukset unhoituvat ja mies lyö kerrassaan laimin perheen päämiehen welvollisuudet.

Rahja herraa on waikea yhden palwella, ja missä on ainoastaan pahuutta, ei siellä woi olla nimeksikään hywettä. Kawahda sentähden, ystävänä, tuota ammattia! Jos pahuus sinulle joskus toisikin mieleen houkuttelewalla tavalla suuria rikkauskia, niin katso ympärillesi, onko tuolla tavalla saadulla rikkaudella hywinkään suurta onnellisuutta ollut. Minä waan en ole vielä sattunut kohtamaan kapakoitsijaa, joka olisi woinut rehellisellä omallatunnolla sanoa. „minä olen rikas ja — onnellinen!“

Antero Hawela.

John Pengilly.

Kainvantopäällikkö John Pengilly syntyi Englannissa 16 p. jouluk. v. 1852 ja tuli Amerikkaan v. 1869. Lapsuudestaan alkaen on hän ollut kainvantomies ja tunnetaan etevänä kainvantotyönjohtajana. W. 1886 valittiin hän tuon mainion Chandler rautakainvannon yhtiöjohtajaksi ja on siinä toimesta vieläkin. Amerikan suomalaisille on hän muistettava mies; hän tuntee meidät hyvinä työmiehinä ja ottaa innoita

osaa meidän henkiin yhteispyrintöihimme. Kolmesa Weljessseuran vuosijuhlassa on hän ollut englanninkielisenä juhlapuhujana. Elyn raittiusseura on juuri hänen lyhwällä suosiollansa mainiosti edistynyt. Hän on aina valmis auttamaan suomalaisia ja sanoopa meidän olevan raittiusstyössä edellä kaikkia muita kansallisuuksia. Me puolestamme olemme oppineet Pengillyhä kunnioittamaan hywäntekijänämme ja sen tähden pyhdämme esittää Raittiuskalenterin lukijoille hänen muotokuwansa. Toivotamme Pengillylle perheineen onnea ja pitkää ikää.

Wesi-seura.

Uusi vuosi.

Uusi vuosi armas,
Jopa saavut jä!
Elopyy mieli karmas
Sinut nähtyä.

Ommen mukanaasi
Tuothan jina waan?
Näien haluostasi
Sen jo kokonaan.

Antero M.

S. A. N. Weljensseuran perustaminen.

(Jatkoo viime vuoden Raittiuskalenteriin.)

Tromwoodin vuosikokouksessa tehtyjä päätöksiä alkoi johtokunta toimeenpanna heti kokouksen jälkeen. Huomattavimpia niistä olivat Sairasapuyhdistys tai osasto, niinkuin sitä nimitettiin. Sääntöehdotusta sille tekemään asetettiin komitea johtokunnan jäsenistä. Kun sääntöehdotus oli valmistunut ja johtokunta sen säännöksi vahvistanut, pääperusteet oli vuosikokouksessa määritelty, alkoi osasto toimintansa. Siihen yhtyi jäseniä kohta melkoinen joukko, ei kuitenkaan niin paljoa kuin olisi ollut luultavaa halpoihin maksuihin ja siihen intoon nähden, jolla se perustettiin; sellaisen tarpeellisuudesta oli jo ennen perustamista ollut paljon puhetta, joten se ei ollut perustettu tai ainakaan esitetty hetken hurmauksesta. Uusia menestyi kuitenkin ensiaikoina hyvin, vaikka jäseniä ei paljoa ollutkaan, menot olivat myös pienet. Ulkaa voittoa kertyi osastoon kuitenkin sellaisia jäseniä, joita ei olisi voinut periaatteen mukaan hyväksyä, ja myöhemmin täytyi vaatia lääkärin todistus joka ikelta osastoon pyrkijältä, joka kyllä ehkäisi väärinkäytöstä jäsenten lisäänpääföissä ja samassa ehkäisi jäsenluvon kasvamisen. Menot olivat kuitenkin wapaan lisäänpääfön aikana kasvaneet suuriksi, ja kun käyttäntöön otettu lääkärin tarkastus ehkäisi uusien jäsenien tuloa, alkoi rahapula seurawina vuosina

tulla uhkaawaksi. Syytettiin siitä, että on tuolla tarkastuksella saatettu osasto waaralliseen asemaan, ja niin eräässä vuosikokouksessa se hylättiin. Utiasta puhutaan liiemmin wastaisuudessa. Vuosikokouksen määräyksestä hankittiin monenlaisia asiapapereita ja lanketteja, joista useimmat jäiwät kuitenkin käyttämättä, vaikka joissakin seuroissa lienee aluksi wähin käytettykin. Raittiuslehden olivat sen entiset omistajat luovuttaneet Weljensseuralle ja seura kiitollisuudella otti sen vastaan. Toimittajana oli ollut eräs maisteri Vihtori Witikka, New York Millsistä, jossa olewan Uuden Kotimaan painosija se oli painettukin. Johtokunta edelleen uskoi toimittamisen Witikalle, waan jo vuoden lopussa (1892) rikkoi hän raittiuslupauksensa ja täytyi johtokunnan eroittaa hänet toimestaan. Sen jälkeen jäi Raittiuslehden toimitus kaikkineen Uuden Kotimaan toimittajan haltuun. Raittiuslehdellä oli airwan wähän tilaajia ja kannatti huonosti. Lehti jäi wapaahhoijesti tilattawaksi, waan Weljensseuran kasjasta oli maksettawa sen kustannukset. Waikka ei vuosikokouksessa ainakaan innoistusta puuttunut lehden saamiin, ei kuitenkaan käyttäntönsä se totutunut, johtokunnalla oli alituinen työ wedota paikallisseuran awulaisuuteen apurahain ja tilausten keräämisellä. Vuosikokouksen harras toimetus oli myöskin että saataisiin kulkewa raittiuspuhujia; sellaista oli usein haluttu emmentkin, waan harvoin onnistuttu saamaan. Nyt Tromwoodin vuosikokouksen jälkeen sattui tilaisuus siihen; tuli näet johtokunnan tietoon, että hiljakkoin Suomesta saapunut ylioppilas Juhon Wäck olisi siihen toimeen sopiwa. Wäck, jonka puoleen johtokunta kääntyi, ajui Dopekasja, Kanjassin waltiossa, lupasi lähteä puhujaksi ja saapuiikin heti työalalleen sekä matkusti 2½ kuukautta. Puhujana ja wilpittömänä raittiuden harrastajana sai hän suurimman tunnustuksen kuin mitä siihen asti oli onnistuttu saamaan.

Zronwoodin ja West Superiorin vuosikokousten välinen wioji oli yleensä rauhatonta. Ulkopuolista kiihkeitä oli paljon jos sijällisiäkin rauhattomuuksia. Työmiehen toimittaja J. Karinen oli Hancockin vuosikokoukselle, pyytäessään apua seurun waroista, pihästi wakuuttanut aina pyyhjänä raittiuden ja Weljeyshseuran puoltajana. Hän kumminkin rikkoi suuret saunansa ja alkoi jo ennen Zronwoodin kokousta solwailemaan Weljeyshseuraa ja sen johtavia miehiä, jota luullakseni jatkui vieläkin; silloiset kyhäykset saivat matkaan häiriötäkin. Karisen monipuolista kantaa kuwaawaa oli sekin, että hän alkoi julkaista erään Luq. Nisulan kyhäyksiä. Ennen ei olisi jamaisten kynäilijän kyhäykset kelwanneet Karisen lehteen mistään hinnasta, niin ala-arwoisia ne olivat, waan niillä kun oli tarkoituksena mukamas paljastaa johtajain suuria wääräyksiä, kelpasivat ne kylläkin julkais-tarviksi. Mutta Nisulan omaa tukistumista lienevät nuo kyhäykset lopuksiin jouduttaneet. Kyllä nähtiin Kariselta itseltään ja muilta kynäniekoilta Työmiehen palstilla kaitenlaista roskaa ja waletta johtomiehiä vastaan, perhe-asiatkaan eivät saaneet olla rauhassa tuolta suurelta mieheltä. Meini sekoitettiin persoonallisia riitojakin raittius-asian yhteyteen. Niimpä eräs-kin yksittäisistä riidoista kehittynyt juttu Onnen Karre seurassa nousi niin suureksi, että näkyy monessa johtokunnan kokouksen pöytäkirjasjakin siitä, ja jupakka loppui vasta kun johtokunta lähetti yhden jäsenistään sovitettamaan sen. Oli yleiseen tunnustettu, että kappakanssit ovat aivan sopimattomia raittiuswäelle, eikä niissä toki paljoksikaan raittiusseurain jäsenet ole käyneet. Waan useissa paikoissa astuivat niiden sijaan raittiusjuomalat, ja niissä tansittiin, niissä lyötiin korttia, kaikki käwi raittiuden warjossa. Kun sellaisesta walitettiin johtokunnalle, niin kehoitti johtokunta puolestaan seuroja ehkäisemään tätä pahetta, mutta tästä syntyi wastaawitteita ja waadittiin johtokuntaa joko poistamaan tai liewittämään 12:ta lu-

kaa perustustalaisia. Kun johtokunta ei siihen suostunut, walitettiin vuosikokoukselle, mutta sääntöä ei sieläkään muutettu, kehoitettiin waan noudattamaan ja niin säilytettiin aate oikeana. Zronwoodin, wieläpä West Superiorinkin, vuosikokouksessa koetettiin sääntöjä liewentämällä saada seuroja säännöille paremmin kuuliaisiksi. Sen perästä ei ole tehty enään mitään koetta siihen suuntaan.

Wuosikokouksessa West Superiorissa 1893 oli 22 seuraa edustettuna 23 edustajalla ja 6 johtokunnan jäsentä, yhteenjä 29. Esimies J. H. Jasberg ajui silloin Montrealissa, Can., eikä ollut kokouksessa saapuvilla, ja hänen poisja ollessaan oli esimiehen tehtäviä hoitanut wara-esimies, mutta vuosikokouksessa kieltäytyi hän olemasta puheenjohtajana. Silloinen kasamies, Jsak Sillberg johti kokousta eduskunnan pyynnöistä. Raittiustehti, joka oli wuoden ollut Weljeyshseuran omana ja toimitettu New York Millsissä, joutui nyt West Superiorissa ilmestyhvän „Siirtolaisen“ toimittajan M. Ripan toimitettavaksi ja painettavaksi Siirtolaisen painossa; lehtä julaiettiin kahdesti kuussa ja Siirtolaiselle suostuttiin maksamaan \$65.00 kahdesta numerosta yhteenjä. Kokous päätti, että niiden paikallisseurain omaisuus, jotka lakkaawat waiikutuksestaan, on otettava Weljeyshseuran hnos-taan sillä edellyksellä, että jos waiikutuksestaan lakannut seura uudestaan heräisi toimintaansa tai jos uudestaan samalle paikkakunnalle perustettaisiin seura suorastaan R. N. Weljeyshseuraan kuuluvaksi, talteen otettu omaisuus on annettava sille seuralle. Hautausrahana päätettiin maksaa edelleenkin \$50.00, waan täytyi tehdä rajoitus, jos tuoleman syh olisi omittainen, niinkuin oli tapahtunut wähää ennen vuosikokousta, jolloin johtokunta kieltäytyi maksamasta, mutta jonka kuitenkin vuosikokous määräsi maksettavaksi, tehden samalla rajotuksen wastaasen waralle, jos sellaista tapahtuisi. Perustustlain 12:ta lukua oli wäärin hymmärety, sen henkeä selitettiin eduskun-

nalle. Säännöt päätettiin kielellisesti korjata ja kustantaa uusi painos. Johtokunta päätettiin valita Marquette kauntista. Entistä esimiestä J. H. Jämsbergiä ei voitu Montrealissa asuvana valita uudelleen, joten esimieheksi valittiin Jaf Sillberg, varaesimieheksi Oskar Sorsen; kirjuriina oli ollut ensimmäisestä vuosikokouksesta lähtien 5 vuotta J. Luttarila, joka ei nyt enään suostunut tointa vastaan ottamaan, vaan hänen tilalleen valittiin Alex. Pantti ja kasjamieheksi J. Luttarila; johtokunnan jäseniksi valittiin H. Heinonen, John Ranta ja H. Lavajärvi. Seuraava vuosikokous päätettiin pitää Calumetissa, Mich. Kokousta olisi haluttu Minnesotan rautatienvarannoille, vaan kuitenkin pääsi Calumetiin suostuva puolue voitolle ja sitä seuraavaa kokousta puollustettiin joko Glyn tai jonnekin niille senturville.

Vaikkakin aika oli ollut melsteistä, oli vuosikokous kuitenkin aivan rauhallinen ja mallikelpoinen.

J. L.

Suomelleni.

Muistan vielä, aina muistan
Kuinka hontalivat soi,
Kuinka sohui puron laine
Päivänperho karkeloi.

Muistan maani, muistan kansan,
Kannelkielten helkinnän,
Lammet, järwet, saaret, salmet,
Maltoloitten leikimän.

Siellä mieli mulla aina,
Kuinka päivä vaihettuis,
Purji mailman merta pitkin
Koussa kunne kulkeuis. —

Merten laine lakkapäinen
Kantoi kauas tänne mun,
Kauas kotikantamilta,
Luota kansan sorretun.

Waan et sprru, Suomi, vielä
Etä sortua jä saa;
Pyhstypäisnä, uljain mielin
Kohtaa onnes polkijaa!

Sua suojaş lastes lempi
Ennenkin kun waino löi;
Onnes eestä taistellesja
Oija werin helmilöi.

Niin ei liene merta suurta
Eikä maata, mahtajaa,
Että lempes kaikkiwoiwan
Woiji tyhni sammuttaa. —

Maani kallis, äiti armas,
Lempes multa aina saat;
Sit' ei ryöstä wieras walta
Eikä lännen kultamaat!

Getu Maltio.

Juoppous — raittius.

Ruwauffia historiasta.

I.

Misjä ikänä ihmiskunnan paheet esiintywätkin historiasja, astuu niitten joukosta etunäyttämölle juoppous ikäänkuin muitten wirheitten ylllyttäjäksi. Eikä päihdyttäviä juomia ollut niinkään waikea saada, ei tarwittu mitään keksintöjä sen walmistamiseen, sillä kun wastapuserrettu wiinimarjamehu jätettiin alttiiksi käymiselle eli happamiselle, niin sellaisen juoman huomattiin huumaawan eli menewän päähän, niinkuin tätä ilmiötä nyt nimitetään. Juomatapa ei silti, ihmiskunnan warhaisempina aikoina korwinkaan tulwawasti lewinnyt, johon lienee waikeuttanut sen ajan epäwakaat elämäntarwat. Sillä niinkauan kun heimokuunat kuljeksivat rauhattomina lammaşlaumoineen ylängöltä toijelle, metsästeliwät siellä, misjä riista oli rikkain, kalasteliwat antelaimpain wesien rannoilla, niin kauan oli heidän elämänsä warşin epäwakaata, woimaa, kestäwyhyttä ja ponnistuksia tyhjwää taistelua wälttämättömistä elintarpeista, joten ylellisyys saattoi tuskin misjään muodossa esiintyä. Mutta ihmiset waihtawat rauhattoman paimentolais- ja metsästyselämän wakaaseen, warmempaan maanwiljelkseen, alkamalla muokata jokilaaksojen runsasantoista peltoa. Maanwiljelkys näyttänyikin warmimmalta elinkeinolta, ja nämät feudit alkarwat silminnähtäwästi waurastua aineellisesja toimeentulosjaan sekä henkisesjä kehityksesjään.

Pelto rikastutti kyntäjänsä, irroitti elonhuolista ja tarjosi tilaisuuden mukavuuteen, huolettomuuteen ja nautinnoihinkin; waan mitenpä silloin muuten osatiinkaan elämästä nauttia kuin syödä ja juoda.

Tähän suuntaan wiittaawat ihmiskunnan warhaisimmat pyrkimykset; elämme syödamme ja juodaksemme, se on ensimmäisiä kiihottimia ponnistuksiin. Juoppous ei kumminkaan näy alussa vaikutaneen kowin surmaavasti maanviljelijään keskuudessa, sillä ensimmäkin tuo itirwanha Egyptin maanviljelijäkansa säilyi nauttimon ja juoppouden häviytykseltä tuhansia vuosia; eikä Mesopotaamian Duraanilaiskansojenkaan keskuudessa ollut tuo pahje hillitsemätöin, joten sen lewenemiseen tähty olla muita vaikuttimia. Miinkuin jo huomautin, näyttää päihdytysjuomain kätöntö olleen kaikille kansoille enemmän tai vähemmän tunnettu. Miten tämä pahje sitten sai jellaisen wauhdin, että se aiwan yhtätkiä kohooa huippuunsa ja tukistaa suuria kansoja?

Heimokunnat ja suuremmatkin yhteiskunnat eliwät ensi aluksi erillään toifistaan, sillä muukalaista pidettiin wihollisena, jonka kanssa ei muunlainen seurustelu tullut kshymyksenään kuin miekan ja sotafirmeen mittely, joten he eiwät paljoakaan omistaneet toifiltaan tapoja. Tästä seurasi, että tarwarat pyyhjivät kunkin kansan omina, toinen saattoi olla hmyntin raitis, jos toinen oliskin ehtinyt weltostua.

Mutta sitte muuttuu yhtätkiä historian kultu. Kauta keksitään, opitaan valmistamaan siitä teräaseita, ensin tietysti taisteluseita. Silloin hyötkää Masian ylängöillä karastunut semiläinen paimentolaiskanssa rauhallisten, warakasten, ja siivistyneitten Duraanilaisen päälle, Mesopotaamian wiljawaan laaksoon, walloittawat tuon hedelmällisen maan, ryöstäwät vuosijatojen utteruudella kootut rikkauDET ja alkawat herrastella woittajain tapaan. Sotaiset wuoristokansat tuusturwat täten maanviljelijäin runsaaseen elintapaan, menettäwätpä vielä ta-

sapainontkin ja alkawat elää sotilaan hurjaa elämää: „Miekkä naukaan, käs' wajan neidon kaulaan, ja malja oikeaan“. Näin alkaa juoppouspahje lewitä ja sen parlyakksi lewittäjäksi tulee sotientänytti. Olihän luonnollista, että juuri sodat lewittiwät tuota pahetta, sillä ensimmäkin sen kautta saawutti woittaja etuja, rikkauksia, jai orjia puolestaan tekemään työtä, ja niin jäi aikaa hekumoitsemiseen; toifekseen sotien kautta wedettiin kansat yksinäisyhyksistään julkisuuteen, opittiin ja omistettiin toistenja tapoja, joten juoppous löytkää uusia aloja. Warjinkin itämaitten suurmalktojen esiintymiset historian kultuwähylälle, kuten kaldean, Mesyryrian, Uuden Waabelin ja Persijan waltojen, antawat hirweätä wauhtia pahaitten ja ennen kaikkia juoppouden lewiämijelle. Mahtawat kansat turmeltuwat niin joutuuri, että laajat waltakunnat romahtawat raunioiksi juuri kun owat pääsemässä woimansa ja waltansa kukkulalle. Waabelin waltakunta on tässä suhteessa kowaawin esimerkki; sillä tuskin oli se ehtinyt walloittaa nuo wanhinman siivistyksen mielityt maat, Iraanista aina Wälimereen asti, häwitäen Jerusalemii kuuluisan temppelin, kun se jo tukistui. Maitis wuoristokansa Meedian ja Persijan ylängöillä urhoollisen Khyron johdolla eteni ja tuli Waabelin miljoonakaupunkia piirittämään. Waabelin kaupungissa wietettiin parhaallaan seitsenpäiwäistä juomajuhlaa, sotajumalan Baalin kunniaiksi, joka juhla riwoudessaan meni niin pitkälle, että sen keriominen loutkaiji häweliäisyhyden lakeja. Zytkewät muurit juojasivat kaupunkia, joten sen kansa nauroi Persialaisten puuhille, ja jatkoi juomistaan. „Linnassa loistokkaassa“ kuningas ilomaloja juo, ja riemun hurjimmasa tuotkinnessa tahtoi juoda wiiniä Jerusalemii temppeleistä ryöstetyistä pyhästä, kultaisesta maljasta. Tämä oli jo lii-kaa. Irtonainen käsi ilmestyy seinälle ja kirjoittaa Jumalan tuomion: Mene, tekel, upharsin. Samassa ryntää reipas Persian sotajoukko linnaan, jossa nyt

alkaa hurmeheinen veri huppeloita. Yhdellä iskulla kaatuu päältä kauris mutta sijältä ontto valtio-rakennus maahan, ja sen raunioille rakentaa Kypro suuren Persjan valtakunnan. Mutta Persjankin raitis, kauraisu ja kestävä kansa, tutustuttuaan viinimaan oloihin, alkaa pian weltostua, jonka tähden juoppous waan yhä lewiää, jaaden walloitusten wältyksellä yhä ujeampia kansoja uhrifseen.

Kauan ei kestänytkään, kun jo Persjakin kultti ja-maa kamalaa kohtaloa kohti, jonne niin monta kansaa oli häwinnyt. Itämaan, Aasian, sijällinen elämä oli-kin puoli vuosituhatta ennen Kristuksen syntymää jo niin mädäntynyt, että inhimillisen sivistyksen tähti etsiä aiwan uusia alueita edistykseen, ilmestykseen puhtaampana, woimakkampana ja tuoreempana. Tällaisen hyötyijän maaperän löytää se saaririkkaan Kreikan kirkkaan taivaan alla. Siellä kohoaa inhimillinen sivistys, tie, taide ja kansallisuusvapaus sel-laiseen kirkkauteen, että sen helotus heijastuu kautta vuosituhanjien himmentymättömänä, lämmittäen ja walaisten tuhansia ja taas tuhansia. Ihmissyntyä tuskin turmettiin itämailla. Kuningasta jumaloitiin, kansa eli kuningasta warten ja kenen hyväin woi kuningas tehdä orjaksi. Kreikassa kehittyi ihmisen yksilöllinen oikeus siinä määrin, että katjottiin ihmistä itsiökfi, jonka kehityksen määräsi yksilö itse eikä waan syntyperäinen etewyys.

Ja tätä, Kreikan korkealle kehittynyttä juwistystä alkaa Makedoonian mainio Aleksanteri suuri lewittää. Hänellähän siihen olikin paremmat edellytykset kuin kellään muulla aikalaisellaan. Aleksanterilla itsellään oli erinomaiset luomonalajat, joita taitawa kaswatus hioi yhä teräwämmiksi. Saatuaan itsältään perintönä woimakkaan valtakunnan, kelwollisen, hywin harjoitetun sotajoukon, lähtee Aleksanteri 20-wuotijena wuorukaisena toteuttamaan juuria aikeitaan. Niinkuin satujen sankari walloittaa hän maita ja kaupungeja, muutamassa wuodessa kufistaen awaran Persjan

aina Intiaan ja Egyptinkin. Nythän oli Aleksanterilla tilaisuus toteuttaa ihanteitaan, lewittää Kreikan kaurista, jaloa ja tuoretta sivistystä itämaitten wanhoihin, nautinnoissa weltostuneihin ja riutuneihin kansoihin. Nythän saa sivistys suuria aloja. Mitä ylewä ja ihana tarkoitusperä! Mutta tämä aate ei läheskään toteutunut. Aleksanteri kyllä oli historian juurimpia ilmiöitä, mutta hänenkin elämänsä warjostaa pahe, joka niin monen muun onnentähden on himmentänyt — hän ryhyppäsi, joi niinkuin monet muutkin suuret miehet ovat juoneet, surkeata kyllä. Ja tästä oli se seuraus, että Aleksanteri alkoi muuttua röyhkeäkki, hirmuluontoiseksi, wajoten yhä sywemmälle nautintoihin ja hekumaan. Hän kaatui juomarin ennen-aikaiseen hautaan noin kolmentymmenen itäwuoden wanhana w. 323 e. Kr. synt.

Hänen jälkeensä seurasi äärettömän sekawat olot itämailla. Intohimot, wallanhimo, kateus sekä muut paheet saivat waan uutta wirikettä, jossa paheitten kilpajuoksuja juoppous etunenässä eteni. Itse Kreikan kauris sivistyskin tallaantui, turmeltui, ja sivistyksen tuli etsiä uusia aloja, paeta kauriiseen Italiaan, woimakkaan Rooman kansan turwiin. Mutta Roomaanakin tunkeutui tapain turmelus, juoppous ja siweetömyys. Näytti aiwan kuin kaikkinielewä nautinnohimo aiwan armotta, aiwan poikkeuksetta surmaisi kansat, poistaisi ne historian näyttäimöltä, niinkuin se tähän asti oli tehnyt. Näytti kuin juoppous olisi uhannut jokaista, joka wain eteen jattui. Näytti kuin itse ikuinen Roomakin alkaisi sen edessä wapista, heikota, sortua ja olisi seurannut kuoleman jälkimätöntä lakia, ellei juuri silloin, kun olot olivat synkeimmät, waara suurin, olisi sitä tullut kristinusko pelastamaan, jollei täydellisesti, niin kuitenkin sen, mitä siinä enää pelastettawissa oli.

S. Ilmonen.

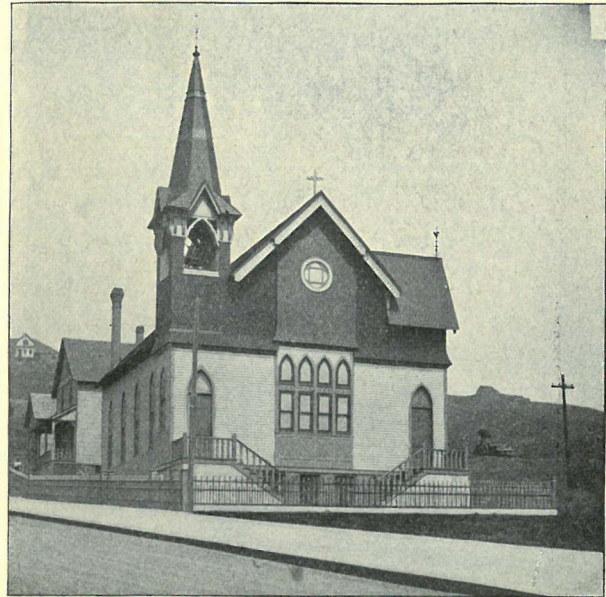

Amerikan Suom. Ev.-Lut. Seurakuntain kirkkoja.

Raittiustyö Amerikan suomalaisten keskuudessa on alusta alkaen kulkenut yhdenessä kirkollisen työn kanssa. Ne ovat tukeneet toinen toistansa kummankin puoliseksi jumaukseksi; raittiustyö on kirkollista työtä etenkin aineellisiin seikkoihin nähden ja kirkollinen taas wakaamuuttaan raittiusasian ajamista henkiseen puoleen katsoen. Poikkeuksia on, kuten kaikissa asioissa, myöskin tähän asiaan nähden, mutta ne ovat werrattain vähäpätöisiä. Tojia on, että koko laaja Weljensseura on henkeen nähden liipäänsä janottuna kirkollismielinen, jota osottautuu m. m. jinnäkin, että se aina on tärkeimpiin luottamus-toimiinsa keskuudestaan walmiut jäseniään, jotka tunnetaan myöskin kirkon ja seurakunnan todelliseksi ystäwiksi. Tapana on ollut jo useina vuosina, että wuosikokoukset aletaan yhteisellä junnalauphelutksella sen paikkakunnan kirkossa, missä wuosikokous kulluinkin pidetään. Luulemme siis tekewämme lukijoillemme palvelutjen esittäesjämme kuvia näistä kirkkoista ja sen yhteydessä kuwaan liitthyviä seikkoja, waikka tähtyhykin, tilan ahtauden takia, supistaa selitykset hywii lyhyiksi.

Ensimmäisenä esitämme Hancockin Suom. Ev.-Lut. Seurakunnan kirkon, jossa Weljensseuran viime kesäinen wuosikokous juhlallisesti alotettiin. Tämä kirkko on wauhin Amerikan suomalaisten ew.-lut. omintakeijista kirkkoista. Se walmistui wu 1889 loppupuolella ja wihittiin pyhäin tarkoitukseensa joulut. 15

Hancockin Ev.-Lut. seurakunnan kirkko.

p. Kirkko on kooltaan 60 jalkaa pitkä ja yleensä 34 j. leweä, mutta etupuolelta 42 j. Pituuteen tulee wielä noin 5 jalan lisäys, johon alttari on ajettu. Se on yleensä kauniisti rakennettu, ja maksaa noin 4,800 dollaria. Kirkkoon on sittemmin haikittu kello, piippurut, sekä kaunis alttari ja alttaritaulu, jonka seura-

kuunan ompeluseuran naiset ovat lahjoittaneet, ja on se valaistu sähkövalolla. Pappilan kansija, joka rakennettiin kirkon luo w. 1891, on seurakunnan kirkon omaisuuden arvo lähimaille 8,000 dollaria, joka on kaikki welatonna. Sielunhoitajina ovat sillä alueella, jonka keskukseksi tämä kirkko on, vaikuttaneet: A. G. Backman 1876—1883; A. Malmström (väliaikaisena) w. 1884; J. K. Nikander 1885—1897 ja sanotusta vuodesta alkain alla merkitty.

Hancock, Mich., marraskuulla 1900.

Joh. Väcf.

Hancockin seurakuntaan kuuluvat kansalaiset, jotka asuwat Atlantikin kaivannolla (5 mailia lounaiseen S:sta) ja sen ympärillä, alkoivat w:n 1899 alussa puuhaamaan omaa kirkkoa keskusteensa. Msiasta pidettiin yleinen kokous ja kun sitä yksimielisesti kannatettiin, ryhdyttiin innolla toimeen. Kirkko, jonka kuvan lukija tässä näkee, valmistui ja vihittiin pyhään tarkoitukseensa jo saman vuoden syyspuolella. Se on erittäin sievää tekoa, suuruudeltaan 50 jalk. pitkä, 30 jalk. leveä ja on tullut maksamaan lähemmä 4,000 dollaria. Rakennustyötä on johtanut kansalaisemme, rakennusmestari Johan Lehto. Sotteenki „mitä kansan karttuisi käsi“ woi aikaan saada, kun sydämissä on asianharrastusta ja ubraawaisuutta, olkoon tässä mainittuna, että kirkosta ei enää ole tuhattakaan dollaria welkana, ja tämänkin maksamijefji on pari kuuta jitten perustettu kannattajakunta, jonka jäsenet sitoutuwät yhdellä dollarilla kunkaudessa kukin puolestaan kirkon welkaa lyhentämään. Pian oli kannattajakuntaan liittyneitä jataa jäsentä, ja niin ollen ei kauvan kestä (sikäli kuin me ihmiset woimme arwioida), ennenkuin welka onko koonaan maksettu. Mutta vieläkin kawaiiempi aru kuin kirkon aikaan jaaminen, on Atlantikin seurakuntalaisija rakkaus Jumalan janaan, harrastus käydä yh-

teijisjä jumalanpalveluksissa. — Näin, jumattoon Jumala seikin siemenen, jota näisjäkin hänen nimelleen raketuissa huoneissa kylwetään!

Hancock, Mich., marrask. 12 p. 1900

Joh. Väcf.

Atlantikin Ev.-Lut. seurakunnan kirkko.

Edellisten liifäki tahdomme lukijoillemme vielä ejittää kaksi muutaakin kirkkoa, nimittäin Calumetin ja Ashtabula Harborin seurakuntain.

Kauhaa kaipajiwät Calumetin Betlehemin seurakuntalaiset silloin, kun ei jaatu kyllin aikaa edes

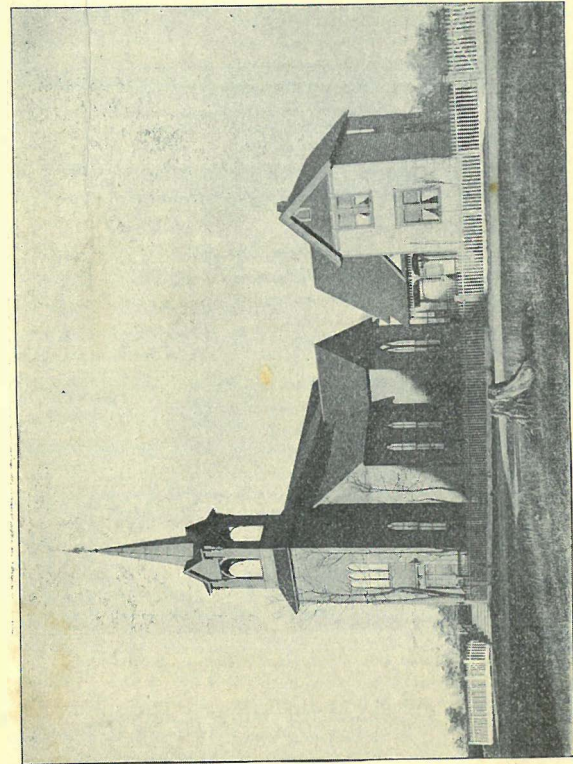
Herran ehtoollisen nauttimiseen siinä pienessä kirkossa, johon riehjivät enjaitoina norjalaiset ja suomalaiset, joita sen sijätki oli kahteen, kenties kolmeentien kirkkokuuntaan kuuluvia. Betlehemin seurakuntalaiset möivät osansa ja ryhtyivät rakentamaan omaa kirkkoa.

Wähäinen oli alusja joukko. Hämärältä tulevaisuus näytti, warjinkin kun pilkkaajat kävivät jo kivi-jalalla „huutokauppaa“ pitämässä. Seurakunta kasvoi, ja se maksoi viime talvena viimeisen kirkonrakennusvelan. Mutta kun seurakunta tarwitfi kouluhuoneen, nostettiin viime kejänä kirkko ja laitettiin kouluhuone alle. Mutta velkaa taas kolmattatuhatta tuli, waan se ei enää haittaa seurakuntaa, joka sijällisesti ja ulkonaisesti on koetukset kestänyt. Nudessa ajussa ei ole kirkosta kuwaa otettu, joten sen myhinen muhteus ei kuwasta kuwasti. Sijältä ja ulkoa on kirkko maalattu nudestaan. Zuhallista on siihen kohta astua, kun kaikki taidetyöt valmiiksi tulovat ja taitelija Stolm waluistama alttaritaulu ko-meisja kehujisjään paikoilleen asetetaan.

Kirkon vieressä näemme kuwasja pappilay, joka on ollut erihjisen yhtiön oma viime talween asti, jolloin seurakunta otti sen huostaansa ja antoi pastorinsa wapaakji asunnokji.

Ashtabula Harborin uuden Suomalaisen Sw.-Lutherilaisen seurakunnan kirkkoa ruwettiin rakentamaan tammikuulla w. 1893. Walmistui jama-na wuonna. Rakennettu puusta. Kirkon pituus on 55 jalkaa ja leveys 32 jalkaa ulkoseiniltä ja 30 jalkaa sijäsehliltä. Korkeus sijällä on 27 jalkaa. Ukku-noita on kirkossa 12 kappaletta, 5 kummallakin jiwulla ja 2 owenpuoleisessa päässä. Kirkon perässä on lattiasta ylempänä kuwri, 11 jalkaa pitkä ja koko kirkon lewynen. Kuorisja on alttari ja jaarnastuoli, molemmat lattiiaan kiinnitettyt. Kirkon yhteydessä sen etupuolella on kellotapuli, rakennettu yhdessä kirkon kansja w. 1893, puusta, kolmijaksoisetti, huippufatol-

la ja ristillä. Tapulin korkeus on maasta ristinärkeen 80 jalkaa. Toriin wastaisessa päässä kirkkoa, sen yhteydessä, on safaristo. Safariston pituus ja leveys on 20 jalkaa, korkeus 12 jalkaa.

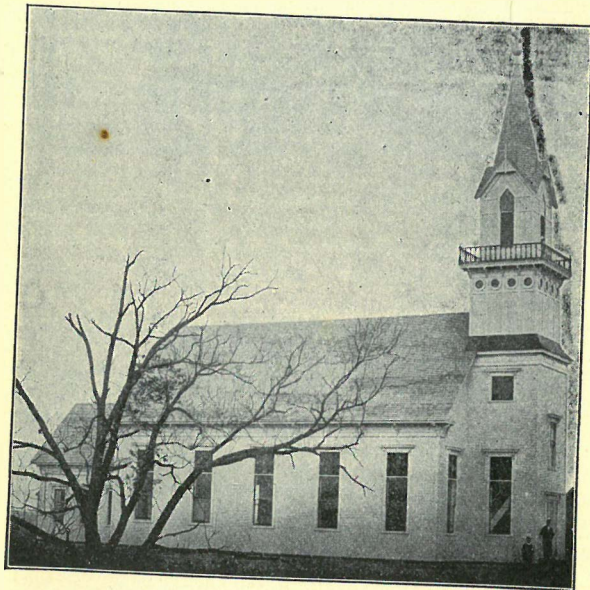

Galumetin Sw.-Lut. Bethlehem seurakunnan kirkko.

W. 1897 heinäkuun 18 p. klo 12:30 j. p. iski ufomuoli kellotapuliin ja särki nytä ynnä kirkkoa. Palowakuutusyhtiöt (3:sja yhtiössä tulen, ukontulen ja murehjn waljntoa vastaan on kirkko wakuutettu)

maksoivat korvausta \$428.93. Samalla kun kirkko
 forjattiin, se maalattiin ulkopuolelta uudestaan koko-
 naan ja tapulin ristit kullattiin.

Kirkon maakappale maksoi 500 dollaria. Kirkko-
 rakennus maksoi \$3,257.44; yhteensä maineen tuli
 siis kirkko maksamaan seurakunnalle \$3,757.44. —

Harborin Ev.-Lut. seurakunnan kirkko.

Paljon työtä on sitä paitsi tehty ilmaiseksi. Kirkko
 maksettiin velattomaksi w. 1898.

Lijää on laitettu ja maksettu: aita kirkon ympärille,
 siivokäytävä, kirkonkello, urkuha rmoonia ja lam-
 put sekä sähkövalot, joitten kaikkien velka on ollut
 noin \$700.00, y. m. pienempiä tarpeita, joitten ar-
 voa ei ole laskehtu.

Gräs elämäntarina.

Mistä nämä miehet ovat? Ensin Jyväskylässä
 muutamana lokakuun päivänä 1862 kahdelta leipä-
 puodin ovensuun puolesja istuvalta Savon mie-
 heiltä. He olivat nähtävästi matkalla jonnekin, kos-
 ta söivät eväslaukustansa, ryypäten myömalästä
 otettua kaljaa palanpainoksi. Särpimen tähden lie-
 newät tulleetkin omasta laukustansa syömään leipä-
 kauppaan, josta sai ostaa kaljaa tahi sahtia, kun-
 paa vain halutti, muutamalla kopeekalla. Siihen
 aikaan oli vielä Suomessa „ruplarätinki“, ja nyt
 sanotaan taas venäläisten aikowan Suomea „lyhdä
 ruplalla“. Rakki ruplaa antoi autuas ifävainajani
 minullekin erotessamme matkalle Rajaanista Helsin-
 ettiin, ainoa perintö lähinnä kristillistä kasvatusta,
 mutta hän antoi minä voi perhettä neulomatyöllä
 elätellesjään. Lämpimän väreet tuntuu vielä mie-
 lessä sitäkin eroa ajatellessa. Hyvällä ruokahalulla
 näyttivät miehet wahvistavan ruumistaan, pures-
 kellen werkalleen mutta warmasti, kuten kunnan sa-
 wolaisen, jota ei ole kiireeseen luotu, jopiikin.

Ullaanpahan tuolta Tuusniemeltä, janoi jo eläh-
 täneempi, jolla oli tähti leuwanalusparta ja körtti-
 röijy, jollei muistini petä.

Wai niin, mihinkä se olisi matka, utelin uudel-
 leen, kun kerran olin alkanut.

Helesinttiin, jatkoi vastaukseksi taastin wanhempi
 mies, jolla nähti olewan hidas pntje ja kankea kieli,

kuten muinen Mooseksella, mutta kerran alkuun päästyä — tulihan sieltä sanoja.

Wai Helsingiin, mitä sinne? Uteliaisuuteni alkoi muodostua jonkinlaiseksi innostukseksi, kun olin itseni sinne matkalla, tie tuntematon ja matkatoveria mailla.

Minä wien koulun tätä welseäni, kuului taas täsmälleen lafooninen vastaus. Minäkin olin koulun menossa, waikka päähyt toiveet olivat hämähäät, kun en ollut ennätänyt saada ilmoitusten mukaisia kutsumusta. Luonnollisesti jatkoin siis tiedustelujani, saadakseni edes selkoa, olisiko noista toiveiksi matkalla.

Mikä koulu se on? kysyin.

Syntyi hetken äänettömyys. Näytti ikäänkuin vastaukseen kätkeytyä jotain, jota ei voisi ilmaista kaitille warmuudella, ymmärtävätkö tahi tokko tahowattaan ymmärtää oikein. Asia oli vielä warsin outo, „maailmanlapset“ pilkkailivat, sitä ja monet wakawattin pitivät koko yritystä sulana hulluutena. Minoastaan samantyyppisten kansa saattoi siitä keskustella luottamuksella ja tuttavallisen wapaasti. Kenties oli miehille jo naurettu hulluttelustaan ja kehoitettu palaamaan kotiinsa ja järkiinsä, kenties tehty kysymyksiä, joihin eivät vielä woinet vastata. En tullut sitä kysyjelleeksi jälestäpäin. Luultavasti waikeutivat he päästäkseen wapaaksi kysymyksistä asiaankuulumattomilta ja wälttääkseen joutumasta samaan kohteluun kuin Taawetti Nitschmann ja Leonard Dober Kööpenhaminassa 1732, ollessaan matkalla St. Thomas-saarelle alkamaan Weljeysherran ensimmäistä pakanalähetystä. He eivät tunteet minua, eipä ihmettä, jos eperoiwat. Wanhempi mies ei wirtkanut mitään, mutta kuitenkin pikemmin kuin tässä olen kertonut, katkaitsi wuorostaan nuorempi äänettömyyden, lausuen warowasti: onpahan lähetyskoulu.

Jos he puhuiwat hiljalleen, minulta sen sijaan eivät tarwinneet kauan odottaa pusheen jatkoa. Innoissani lausuin: minä menen kanssa sinne.

Wanhempikin hommautui sanomaan jotakin, mutta ennätti wain wahwistamaan lauseen häntää, kun nuorempi wilkastui ja sanoi: Wai niin, woi tokiija!

Enempää ei tarwitse kertoa siitä kohtauksesta. Itsestään valmistui sillä hetkellä syntynyt ystäwyyshän ja perustettu toweruus liitoksi, joka kesti kaiken koulujan, wai vieläpä koko elinajan, kunnes hän viimein katoksi tietopiiristäni.

*

Wieretysten istuimme wuusi ja puoli wuotta koulupentillä ja yhdessä matkustimme kesälomalle Pohjois-Sarwoon asti, jossa hänen kotinsa oli; sieltä jatkoin sitten matkaani yksin omaan kotipuoleeni Raajaan, milloin Raawin, Niljän ja Nurmeten, milloin Lapinlahden ja Jisalmen kautta. Syksyllä oli aika niin kulunut, että täytyi ajaa läpi öisin herowskyydillä ennättääkseen laimaan Jywäskylässä. Säännöllisesti satoi pimeinä öinä, ettei kuivaa jäänyt „kainalokuoppaan“. Se huvitti meitä, sillä me kuwailimme sitä kaswatukseksi tieltäwyyksiin pakanamaisja. Towerini oli werkkaluontoinen ja liiakki myöskperäinen, suutuin häneen monta kertaa siitä, ettei hän suuttunut edes silloinkaan kuin näytti olevan suutuksissa. Hywälahjainen hän oli. Mutta, — niin, hän ratastui maalla. eroi suureksi surukse, kuten sanoi heikkojen filmäinjä tähden, ja meni naimisiin, suoritti saarnaluvan tutkinnon tuomiokapituksissa, astui kansakoulun palvelukseen, osti naimisen kautta saaduilla waroilla maatilan, joutui herrain feuraan ja — harjaantui juomaan. Näiden waikeiden aikana olin minä toisesja maanosassa. Sieltä palattuani sattui usein wiemään tieni sinne, missä hän wai waikeutti. Waimonsa kuoli surusta saatuun keuhkotautiin.

*

Tunnitko sinä erästä Antti Turusta, joka kait on ollut lähetystoulusfakin, kysyi nyt jo Herran kansan lepoon pääsnyt lämminsydäminen pastori Nordlund minulta Markkovan pappilasfa Inferinmaalla, ollesfani siellä lähetyssaarnarettellä.

Tunfin hywinkin, mutta en ole moneen wuoteen fuullut hänestä; mitfikä?

Hän kuoli täällä.

Jopa ihmettä, mitenkä hän oli tänne joutunut?

Kuului menneen Suomessa uufiin naimifiin, mutta waimonsa ja sukunsa oli hylännyt hänet, paikansa menettäneenä oli hän kulkeutunut Pietariin, josta muutamaf Lyyffin fuomalaiset olivat wieneet hänet kotikyläänsä pitämään raamatunselityffia. Sen kuultuani pyyffin ja sain Pietarin konffistoriumilta luvvan käyttää häntä apulaisenanif. Mutta ankara keuhkotauti oli pilannut hänen terwehtensä, että hän pian joutui wuoteen omakff. Hän kuoli tuonne pappilan faunaan. Ei millään keinoin saatu häntä olemaan täällä fiffällä. Siellä hän tahtoi olla yksinään. Hoitoa häneltä ei puuttunut. Näin selitti pastori Nordlund.

Ihmeellistä! Näin olin joutunut matkoillani käymään sielläkin, mihin yfftäwäni kirjawa maallinen matka oli päättynyt, päättynyt Wenäjällä. Suntu fanoi: wähän on hywifä työmiefiä. Tuli fe meillekin tänne mies, waan Herra otti sen pian pois. Jo me hautasimme sen komeasti. Suntuon puheeseen en saanut wastatuffi muuta kuin: wai niin. Enkä halunnutkaan antautua selinyffiin tuttauuudestani wainajan kanssa, kun fe tässä oli tarpeetonta. Pakkasilmalla reen perässä istuesfani liikkui ihmeen kaihoyfat ajatuffet mielesjäni. Mietiskelin. Tahtoiko hän hyljättyä asemansa ulkonaisestikin osottaen sulkeutua faunaan, ollakseen yksin Jumalansa kanssa, turwautuakseen Hänen loppumattomaan laupeuteensa ja aina awoimeen armohelmaansa, josta hän aikoinaan oli moneffti muille puhunut. Muistin kouluajoilta hänen ensimmäifen, woimakkaan faarnansa,

jonka hän piti kotiseurakuntansa, Tuusniemen, kirkossa. Nordlundin kysymykseen toiwonsa perustuksesta oli hän wastannut ruotfintielellä: Jeesus ottaa hymnin pois. Rukoilin liikuttuna juuren Jumalan armoa.

Kaikki loppuu aikanaan,
Armonsa ei milloinkaan.

St. L. I.

Eloni.

Niin eloni täällä aaltoilee
Kuin lainonen,
Ni kuohuen
Meren seljanteellä waahtoilee,
Kun tuuli tuima puhalttaa;
Ja waiettua — nukahtaa.

Niin eloni ompii kaikkeuahan
Kuin kuffasen,
Noiin kaunoifen,
Ni hetken nauttii omestaan;
Nyt herttaisesti tuokfahtaa
Ja lakastuen — nukahtaa.

Antero M.

Siirtolaisia.

I.

„Hyvästi maani, Suomenmaa,
Hyvästi meren santa;
Hyvästi rakkaat wanhatset;
Hyvästi koitanta;
Hyvästi iskot, veikkoiset;
Hyvästi tainot lehtioet!“

Näin siirtolaiset lausuvat
Pois kotimaasta mennen,
kun khyneel ilmään vierähti
Kaihosja kattoellen.
Niin oli ylen raskasta
Tuo ero heimotanjasta.

Siinä khyneelhelmet ruoithvat
Kun käsi piti kättä.
— Ei ero moineen muistoa
Dis ollut jättämättä.
Waan viime hetkeen rinnoillaan
Sit' pufertaapi armastaan.

Ja itun kesken sanoihin
Hän viimein puhles näin:
„Jos maailma miten vrieteele,
Eä kaitio ylöspäin!
Sun auttajas on lairvaasja.
Di! juunaa rakas Jumala!“

Ja sitten matka alkoiin;
Ja pian lairva wieden,
Kataksij siiteen Suomesta,
Eroitti kotilieden.
Ja muistella waan raskasta,
Sai siirtolaiset Suomea.

II.

Nyt uusi ura auvoennut
On matkamiehillemme,
On wapautta nauttien
Wanikin täällä kattoon,
Unea ihmetellen.

On uusi työ ja toiminta,
Jota ei kotimaassa,
Ei edes woiuu arwata,
On täällä mielen raittoa
On tointa siirtomaassa.

Se ompi wapautta se,
Wii täällä woiututaapi.
Waan kaitio eteen pelwoita
Ei' työsi ja myöös woiuinta
Ei' työ, waan rakentaapi.

Ja wapaa, toimen mies jos oot,
Jos onnes tahdot saada,
Niiu muista aina sana se:
Eä älä koskaan woiinalle
Wihö onneas ja — taada!

Untero W. Hawela.

Kansallisen kiellemme arwo.

Unea, jota tänä lyhykäinen kirjoitelma kostettelee, on niin tärkeä, että se, waikka ei sanallakaan kosteta raittiuspyrintöjä, kuitenkin lienee paikallaan tulemaan tämänkin kalenterin lukijakuunan silmäiltäväksi. Kansallisen kiellemme arwo ja sen säilyttäminen täällä wieraalla maaperällä on kansallisen olemassaolomme elintyhyntyyksiä. Se on tyhyntyy, jonka ympärille keräytyy kaikki työstentely henkiselä työwainiolla — Ulein ja aina kuudee lausuttawan, että meidän on työstentenneltävä oman kansallisuutemme säilyttämiseksi Amerikassa, että meidän tulee pitää äidinkieltämme arwossa ja kunniasja ja että meidän tulee omien oppilaitosten kautta hankkia suomalaiselle nuorisolle tilaisuus saada tiedon alkeita ja juwistystä omalla äidinkiellään. Wämä lauseet tunnustetaan yleensä totuutiksi, joita ei kukaan menne epäilemään. Waan kuitenkin kaititentin, owattokohan kaikki suomalaiset tosi teolla tulleet ajattelemaan sitä, mikä merkitys kansallisen kielien säilyttämisellä on? Owattokohan kaikki tulleet ajattelemaan, mihin edellisten totuutkien tunnustaminen meitä kaitkia welwoittaa?

Kieli on koko ihmisen henkisen elämän ilmoittaja ja wälittäjä. Sen arwulla hänen sisälliset ja ulkonaiset huomautuksensa selwiävät hänelle itselleen ja muille ihmisille. Kielen luomiseen owat osallisina kaikki ihmisen henkiset tyhynt ja sillä tawoin on se kansanhangen wälitön tuote. Kieltänsä luodessaan tulee kansa kan-

jaksi, sillä ilman kieltä on mahdoton ajatella kansan olemassaoloa. Kansan on kieleensä kätkenyt koko elämänsä, kaikki ajatuksensa, koko itsensä. Wanhimpaan aikaan, kansan ollessa alkuperäisellä kannal- laan, on kielikin ollut yksinkertaista ja köyhää. Wä- hitellen ajatuspiirin laajetessa täyttyi ihmisten ruveta antamaan nimityksiä yliaistillisillekin käsitteille. Tämä oli tietysti hyvin vaikeaa, ja silloin täytyi ottaa avuksi ne käsitteet, mitä aisti maailmassa oli havaittu ja tehty. — Ottakaamme esimerkki. — Warhaisina kansan lapsuuden päiwinä näytti ihmisten mielet enimmäin waltaawan korkeaa taivasta ja sen avaruus. Milloin se oli kirkas, kaunis ja loistava, milloin pilvisä ja suruinen, milloin se kammottavan kauniisti wälähteli mahtawan ukkosen jyrähdellessä. Tämä jos mikään weti huomiota ja kiinnitti ajatuksia. Warhain tuo mahtawa pauhu ja jyrinä herätti unteloimattain ajattelemaan. Tultiin silloin aawistamaan sen olennon olemassaoloa, joka tuon kaiken ymyinän aikaan jaapi, ihntyi ajatus korkeimmasta olennoista. Kun nyt ihmisillä ei ollut sanaa, joka olisi wastannut merkityksessä sitä käsitettä, sai kansa silloin muodostetuksi sanan „jumala“, joka merkitsee samaa kuin „jumun“ tai „jumun asunto“. Niin selittävät useat kielentutkijat sen sanan johtumisen. — Ottaessamme toisen sanan, esim. „yhtävä“, tarkastellaksemme, saamme kielentutkijain mukaan selwille, että yhtävä on se, jota on hyleiltävä („yhtäittävä“, sanasta „yhtä“, joka on sama kuin rinta). — Kaikkia henkisiä käsitteitä täytyi ihmisen, woidakseen jollakin tavoin saada ajatuksensa lähimmäijelleen ymmärretyksi, muodostaa aistillisten hawaintojen mukaan sekä sen ajatustannan mukaan, mikä hänellä niistä oli.

Olen tahtonut edellisessä lyhykäisimmässä muodossaan lukijalle walaista sitä tosiaasia, että kieli on kansan suurella työllä ja waiwalla kokooma pääoma, jota ei saa hukata. Kielessä on kansan koko henkinen kehitys ja sen ajatukset hienoisissa wäreissään,

jonka tähden meidän tulee sitä suojella kuin silmäterää. Siitä riippuu kansallisuuden säilyminen. Jo sentin wuoksi meidän tulee suojella ja hellästi hoitaa kiel- tämme, että se on esi-isten meille jättämä kallis perintö, jonka turmeleminen olisi pyhyiden häwäistystä. —

Tämän wuosisadan alkaessa oli suomenkieli vielä wiljelemätöntä ja hiomatonta. Rohkeintaan suomalaisen tuskin silloin vielä uskalsi ajatella kielitämme wiljeltynä, kehittyneenä siwistuksen saamin wälikap- paleena, jommoisena se nyt jo on. Ei tunnettu eikä tiedetty niitä aarteita, jotka sitten pian nousivat kät- köistään. Kun sitten Kalewala ja Kanteletar nousivat kuin aurinko ja kuu walailemaan pimeätä taivasta, silloin, niin silloin wasta ymmärrettiin, mikä rikkaus meillä oli kielessämme. Kirjallisuus sai aareitaan sanan- ja lauserarastolleen, tiedemiehet ja tutkijat työ- alan ja maailman siwistyskansojen kielentutkijat ja juurmiehet laskirvat ihailuluutojaan siitä onnesta, joka Suomen pientä kansaa oli kohdannut. Ja suuri onni se meille tietysti olikin. Kielimme rikkautta, sanan- waraston runjautta ja kuwausten kauneutta kehuivat wieraat ihailijat. Kalewalaa ylistettiin mestariteoksiksi kansantaru-romoelmain joukossa. Tällaisten puolueet- tomain asiantuntijain lausuntoihin tähtyynee meidän luottaa.

Nyt on meillä suomalaisilla jo wuosisadan lopussa kieli, joka on niin kehittynyt, että se kykenee aivan hyvin olemaan siwistuksen wälittäjänä. Nyt meillä on kieli, jota ei kukaan maailmassa woine halweksia. Nutteran työn kautta, jota on Suomessa tehty wuosi- kymmeniä ja yhä tehdään, on kielimme päiwä päi- wältä kehittynyt. Sitä perataan ja puhdistetaan wieraista wäikutuksista, sitä silotetaan ja siistitään. Suomen kansa on jo herännyt siellä ymmärtämään, että kansa ilman kieltä on kuin ruumis ilman sydäntä; se on kuin kuollut kappale. Jos sydämen syntä heik- kenee ja lakkaa, heikkenee ja sammuu ruumiinkin elä- mä. Se ymmärtävät siellä jo niin selwästi, että kie-

lesjä kuvastuu kanjan koko ajatuskanta; mitä puh-
taampi kieli on, sitä selvemmin se siinä ilmaupi ja sitä
selvemmin ajatuksetkin ymmäretään.

On oikein ilahduttavaa nähdä sitä edistystä juo-
mentielen viljelystjesä, mikä muutamassa vuosikym-
menessä kotimassamme on tehty. Tuo ruosjinkielen
laaja vaikutus kielemme, joka kaikkein räikeimmin
huomattiin kaupunkipaikoissa ja niiden ympäristöillä,
alkaa vähitellen hellitä iri. Kieli vapautuu raskaan
taakan painosta ja Kalevan kanjan kieli puhdistuu
ja kirkastuu kirkastumistaan. Tuo typerä ohvästele-
minen, jolla suomalainen piikatyttökin kaupungista
maajendulle tultuaan sekoitti juomentieleen niin monta
ruosjinkielestä wäännettyä sanaa kuin juihin taaji,
saapi kaikkialla jo ansaitun halveksimisen, tullen pil-
kan ja naurun alaijeksi. Kun kanja niin herää ja
työskentelee kuin yksi mies kielenjä puhdistamistyössä,
niin se merkitsee paljon ja sillä työllä jaadaan juuria
aikaan.

Kun huomme katseenne meikäiläisten oloihin täällä
Amerikan mantereella, niin tuutuapa tämän kirjoitta-
jasta siltä kuin oltaihin menossa hywää kynnä taakse-
päin. Waikka joka päivä puhutaan äidinkieliestä
siwistyksestä ja kansallisuuden säilyttämisestä, niin sit-
tenkin annetaan wieraan wiedä juuria paloja kieles-
tämme, ijäimme perimöistä. Hetki hetkeltä annetaan
amerikalaisesta kielestä rumasti wäännettyjen sanojen
hyöpyä hywenmälle kielemme. Silläkö tavalla työs-
kentelemme me, Suomen miehet ja naiset, kansallisen
kieleemme kohottamiseksi! Silläkö tavalla huulemme
kansallisuutemme parhaiten tulewan säilymään! Kau-
kana siitä. Me emme saa „piltata hausia“, waan me
rakennamme taloja, me emme saa „röntätä ruunia“,
kuljeskella „ropesjit“ jalasja „aitwookia“ pitkin, ottaa
„raitia“, käwellä „leekin“ rannalla, „sipata sowelilla
ooria kaaraan“ j. n. e., waan meidän tulee enemmän
ajatella oman kansallisen kieleemme kauneutta. Se yk-
sintertaisuus, että tahdotaan muka tuolla tavoin näht-

tää muillekin „amerikalaisista siwistystä“ on saanut
kaiken tämän pahennuksen aikaan. Siitä se sitten ai-
kojen pitkään huomaamatta pääjee lewiämään, kun-
nes, jos tuota menoa kauan kestäisi, saimmme lopulta
haikien mielin seisoa kadonneen kielemme raunioilla,
muistellen entistä kaunista Wäinön kieltä. Suomen-
kielessä tuntuu vielä kewätuolen wilpoisuutta eikä se
jaa noin waan yhtäkkiä muuttua syksyn röntäsjateeksi.

Olen katsonut tarpeelliseksi kirjoittaa nämä muuta-
mat rivit tästä tärkeästä asiasta, ajatellen ja tietäen,
etteiwät kansalaiset kaikki ole punninneet sitä sen tar-
kemmin. Kun kerran tunnustetaan, että meidän tulee
säilyttää kansallisuutemme ja että nuorisolla tulee olla
äidinkiellään siwistus, niin tuo tunnustaminen wel-
woittaa myöskin jokaisen tunnustajan itse puolestaan
työskentelemään kielemme hywäksi. Mitäpä me oma-
kielijellä siwistykellä tekiimme, ellemme pitäisi kiel-
tämme myöskin arvossa ja kunniasja. Sillä aikaa
kun Suomesja puhdistetaan kansalliskieltä emme me
täällä saa jarruttaa, waan tähtyn meidän ottaa siihen
työhön ojaa ja mennä mukana.

Toiwon, että lukijani yhä enemmän alkaisi wat
ajatella tätä kallista asiaa.

Getu Maltio.

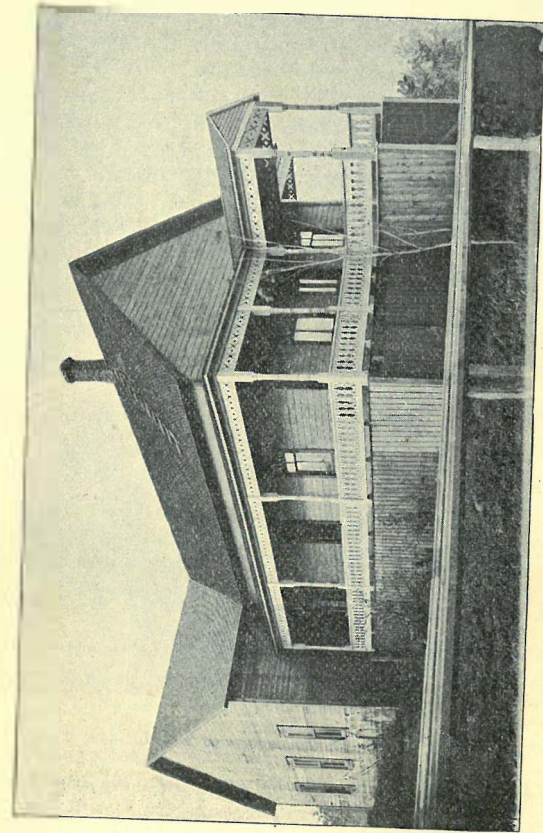

Suomalaisten raittiusseurojen taloja.

Raittiustyön edistysessä Amerikan suomalaisten keskuudessa on useilla paikkakunnilla, kansalaistemme asuinpaikoilla, rakennettu raittiusseuran toimesta oma kokoushuone. Tässä kokoushuoneessa ovat raittiusaateen kannattajat kuin kotonaan. Siellä he voivat rauhassa ja turvallisesti keskustella raittiustyön suunnista sekä työskennellä yhdessä ja yhteisiin voimiin aateen eteen. Nuo kokoushuoneet ovat kuin lämmin lieji, jonka luona koetetaan pensettä ja kontettuneita mieliä sulatella, jotta vähitellen saataisiin kaikki kansalaiset saman pyhän tullen palvelijoiiksi. Enjimmuinenä on tässä kuva

„Toiwola“-raittiusseuran kokoushuoneesta Crystal Fallsissa, Mich. Toiwola-seura perustettiin marrask. 27 p. w. 1890. Siihen yhti jilloin 41 jäsentä, ja itse seura yhti Raittiustyövärien pääyhdistykseen n:olla 6. Jonkun ajan kuluttua eroi seura pääyhdistyksestä ja liitti silloin S. K. M. -Welljyysseuraan n:lla 55. — Jo muutama kuukausi seuran perustamisesta ruvettiin puuhaamaan omaa taloa. Siinä puuhassa onnisuttiin niin hyvin, että fewäällä w. 1891 oli seuralla valmis kokoushuone, kooltaan 22X40 jalkaa sekä \$800 maksawa. Welka oli kahden vuoden kuluesä maksettu. Kesällä w. 1899 jatkettiin kokoushuonetta 16 jalkaa, lewitettiin, ja tehtiin

tuisti, joka kuvasfakin nähty. — Seuran jäsenluku on waihdellut 25—200 wälillä, keskimäärin noin 60—80

Toiwola-raittiusseuran kokoushuone Crystal Fallsissa, Mich.

paikoilla. Suurena haittana raittiustyölle Crystal Fallsissa on se, että enin osa työwäkeä asuu liian etäällä raittiusseuran kokoustalosta.

Toinen kuva näyttää kokoushuoneen, jonka on rakentanut

„Taimisenra n:o 19, Palmer Mich Tämä on perustettu toukok. 12 p. 1889, 16:lla jäsenellä. Se yhntyi jilloin heti Weljensseuraan. Hiljakeen on Palmerisjakin työtä tehty raittiusalalla. Lokak. 18 päivänä 1891 syntyi päätös oman talon rakentamisesta. Ja samana jouluna oli jo kokoushuone käyttökuussa. Se on 36 jalk. pitkä, 20 j. leveä ja 14 j. korkea. Maksamaan tuli se \$550, joka vähitellen nyt on maksettu. — Jäsenluku on tässä, kuten kaitisja seuroissa, vaihdellut; on ollut lähemmäs 70:kin jäsentä seuraan kuulmasja.

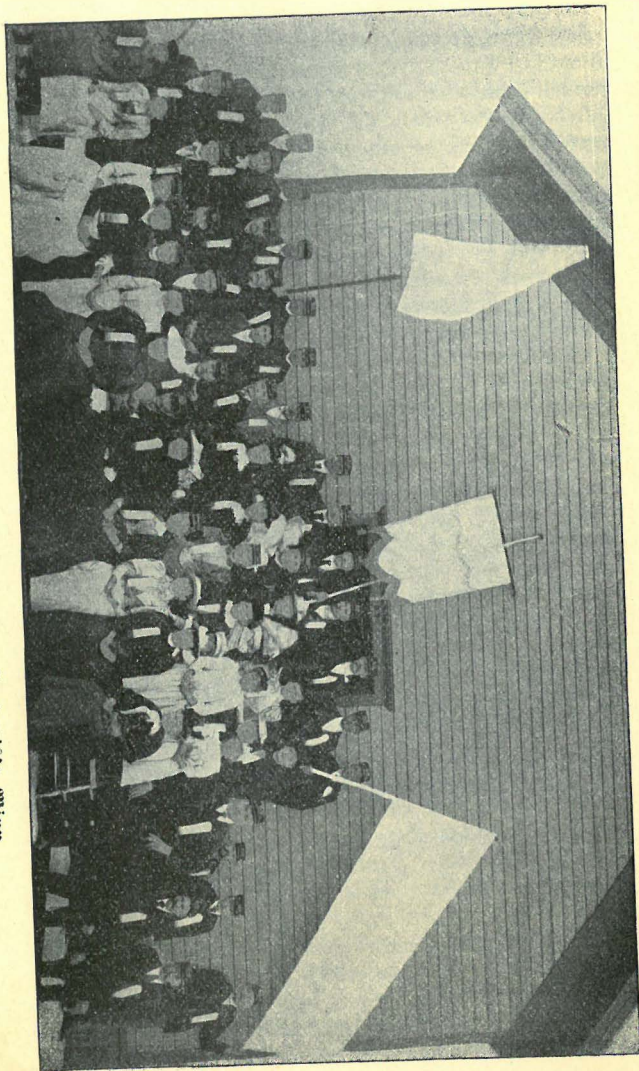
Taimis-raittiusseuran kokoushuone Palmerisja, Mich.

Kolmas tässä olevista kuvista esittää raittiusseuraa

„Pohjan Leimu“ n:o 9, Soudan, Minn. Vuonna 1886 toukok. 30 p. perustettiin Soudanisja raittiusseura nimellä „Temppeli, Pohjan Leimu“ ja yhdistettiin se jilloin amerikalais-skandinaaviseen Temp-

pelis-yhdistykseen. Perustettaessa yhntyi seuraan 45 jäsentä. Koska kävi ajan pitkään vaikeaksi työkennellä vuokrahuoneisja, rakennutti seura oman talon w. 1887. Seuran jäsenluku lisääntyi jilloin odotamattomasti. Huhtik. 15 p. 1888 päätettiin erota skandinaavijesta yhdistyksestä ja yhdyttiin Weljensseuraan nimellä Pohjan Leimu n:o 9. Vakavasti on mainittu seura aina työkennelmyt juoppouspaheen poistamiseksi paikkakunnaltaan. — Kuva on niin epäonnistunut valokuvassa, että itse talosta ei saa suurtakaan käsitystä. Toivomme vasta saavamme esittää sen paremmin.

On ilahduttavaa nähdä jiltä vakavaaja innoasta työtä, mikä kaikilla juumilla raittisuuden laajasja työpäivisjä on havaittavana.

Kuka on jalo, jollei ihminen ole jalo!

Jollei ihminen ole jalo, ei sitä mitään muukaan ole jalo! — — — Kuka voisi ihminen muuta luonnon herrana olla kuin jalo, ylevä olento, jalo juuri sentähden, että hän on itsetietoinen siitä, mitä ylhäistä aatelia hän alkunsa toki on, alkua sellaista, jota ei millään muulla täällä auringon alla olekaan!

Odota lukijani! Minä kerron sinulle jalon luon-
teen suurista töistä.

İstuiimme puhetoiverini kera rautatievaunun pe-
räräpöortaan karmiraudalla. Katselimme siitä wirran
kirkkautta, ruoren jyrkkyyttä . . . Juna kiittää milloin
aarvikon laitaa, milloin tuon wirran mutkikasta uraa
. . . Tuolla loitteella näkyi joku hevonen laitumella,
täällä kalkuttelee kaunikki kelloansa . . . „Tuossapa
on iso lammaislauma“ . . . „Minä kerron teille — lau-
sui toiverini tuon johdosista — soman tapauksen kerran
näillä tienoilla kärvellesjäni. Täällä tapaa usein noita
lammaislaumoja. Niissä on tuhansia samassa jou-
kossa. Ne laskeutuvat tuolta ylempää aina väliin
alemma etsimään vesipaikkoja — niilläkin kun wah-
vassa turkissaan on helteen paahtaessa jano. Noin
olivat tehneet silloinkin kuin täällä kärvelin. Satuin
kuulemaan surkeata ääntä. Rienin ääntä pohjaksi.
Katselin, kurtistelin. Huomasin, että hätä on käfillä.
No, jopa näkyikin karitsan pääkkönen tuolla lähteen
luona mudan mustaamana. Siinä se huutelee.

Mahdotonta on sen nousta. Pohja on pehmeä. Jalka on lyhyt. Voimat ovat loppumassa ja onneksi jouduin minä siihen. Oli pyhäpäivä. Wilkasin vaatteitani. Katsoin kentaani. Kaikki oli parastani . . . oi, miksi viivyttelin . . . ei ole aikaa tuhlattava . . . riensin . . . sieppasin karitsan sylini . . . pyyhiskelin siitä suuremmat mudat pois, ja — laskein sen menemään . . . oi sitä raukkaparkea: se ei tahtonut pyyhä jaloillaan, kun kylmä muta oli sitä jo kangistanut. Ei voinut waatteeni, ei kiiltävät kentaani pidättää minua tuota apua tekemästä, niin sydäntä särkevä oli tuo huuto ja lumoava tuo karitsaisen häitäntynyt katse. Vaatteet räyhjäntyi, kengät kastui — mutta: tieto sentään siitä, mitä olin tehnyt avuttomalle huontokappaleelle — tuo tieto oli jotain enempää kuin waate, kirkaampaa kuin kengän kiilto! — Noin kextoi towerini ja — sinä kintjani, — sinä ajattelet ja minä ajattelin: wiel' elää isäin henki, on Suomesi' urhoja! — — — — —

Oli aikoja kulunut, wierähtänyt viikkoja, päiviä pari paennut, kun jälleen jäljet johtivat samalle salmeille, kujosille kaposille. Taas löysin jonkun puhetoverin. Muuta haastellessa, woimijista kysellessä jouduin sanassseefi: „no kuinka meikäläiset paikkeilla siellä woiskentelewat?“ „Mitä kunkin — toinen runjaanmin toinen wauraammin — vastattiin — ja näkälästä ei olisi puhettakaan, ellei joku olisi alkanut liwottamaan, eli paremmin sanoen „turwottamaan“ rahjojaan wäkijuomatymyreibjä. Siitä on pilaa paljon tullut, pahennusta paksunlaisest' . . . waikka: paikkanja se on miesparfakin saanut, hänen tupasessaan kun juopuneet yötä päivää mellaatarat . . . Rahjoja siitä kyllä tippuu, tippuneeko kaikki edes kunniallisestikaan siitä mitä oli toisen nahkaleiliin annettu — sit'en tiedä; mutta — sen waan tiedän, että jos on juoppo joutunutta, kohmeloina kolahtanna ojamulkiin osumahan, ränsteinihin rämähtämään, niin kyllä sit'on

kiipparirukka itsekin jostus nyrkit sawessa. Liwan nykysin repi juopunut räyhääjä hältä hyrwät waatteet ja polkasi pikkikengillä — tukkijoelta kun oli tullut — aivan uudet herraskengät halki. Oli se hienomies silloin itse jonkun näkönen, mutta: ketäpä syyttää? Itsepä hän on walinnut wapaasti tuollaisen lähimmäisen palveluksen . . . sanoo sitä jottkut „lähimmäisen syömiisefijkin“, mutta: itsepä hän tietää tefonsa ja arwoa waiwanja“ . . . noin kerrottiin! — — — —

Kun wiihsiji olla niin läpi häjy, että hirweifi wilahdukseltakaan edes ajatella, että tuollainen lähimmäisensä wisaaja olisi koskaan edes kuullut puhuttawan siitä jaloudesta, mitä edellä kertoma wuonosen auttaja oli täpösen täynnä, niin täynnä, että „sydämen kyllhydestä juu puhui“ matkatowerille tuon mustaisen matkan raivat ja waiwat . . . ei, nuot kaksikäsi henkilöä oliwat toijistaan kaukana niinkuin itä on lännestä, wieraat toijilleen niinkuin yö ja päivä! . . . Yliin suuresti jalo oli tuo edellinen, niin uhraawainen, kaikki unohtawa . . . jopa wuonosen tähden, saati sitte jonkun paremman, etten tahdo panna hänen nimeänsäkään näkywille, se kun joutuiji liijan likelle tuon jälkimmäisen nimeä, jota en multa olla mainitsematta — niin hän oli: Mr. Jalo Aulis Uttawa . . . Olkoon nimi mitä onkin, wiiatkoon mitä woijikaan wiiatata; herättäköön tuo nimi mitä luuloja hyrwänsä, niin minä wakuutan: he eiwät olleet samaa natsuunakaan, ei!!

On se juuri merkiliijenä mielesjäni, että: mistä sille lejoonalle on hirwetty antaa liikanimi Jalo peura . . . tuossa ei ole nimi karwan jälkeen, sen kuin pitäiji kuulua: Peto peura — peto, mikä pistää poskeenja waikka wiattomat wuonotkin . . . syöneekö se sittenkään omiaan, toijia lejoonia — tuota en ole kuulut, ja — jos se toden totta kaikessa werenhimossaan

voi olla tuon tekemättä, niin — kantakoon kuin kantaakin liikanimenään: „Jalopeura“, sillä — jotakin, jopa suurtaakin, usein voittamatonta jaloutta se on sekin!

Zoulukulta: tule lehtinesi, tule tuomisinesi tupajimme. Anna meille tähtösesi valo nähdäksemme, „siilaammeko hyttysiä ja nielimmekö kameeleja“. Anna meille mitättömyytemme sijaan sitä jaloutta, mitä jälleen kautta maailman ilmoitat siitä Kariffasta, joka tuli kadonnutta etsimään, siitä, joka tyllä esjiesään iise uupuu, verihinsä waipuu; tahraantuu, mutta joka sittentkin voitokunnian kautta Jaloksi Sankariksi on joutunut! Me tarvitsemme sinua Herra. Aikamme tarvitsee puhdistusta, jalostusta Sinusta, joka et omaasi esfinyt, joka rikkaana ollesjasi tulet köyhäksi, meitä köyhiä et raataksesi, waan — rikkaitsi tehdäksesi!

Ryösti.

Äiti.

Äiti juoksi, joutui, juoksi.
Etti pöiuttansa hän.
„Sen on mailma turmellunna“,
Sanan sai hän synkeän.

Äiti juoksi, juoksi, joutui
Etsimähän lapsostaan.
„Ei hän kestä taisteluita“,
Huusi kaikki pilkkanaan.

Äiti juoksi, joutui, etsi;
Poijan löysi fortuneen.
Anteeks antoi, haawat peji,
Kuivas surun kynneleen.

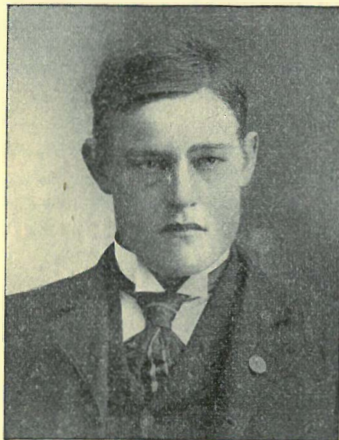
Getu Aaltio.

Ei syivistä tiedon lähteistä walistusta ammentaneille, ei korkean opin saaneille, ei jalofukuille, waan kowilla jäntereitten woimilla työskennelleille, kansan syivistä riveistä lähteneille walistustyön harrastajille, sisko- ja welivainajille, pyytää kalenteri muistopatsaan täten pystyttää. Tämä muistopatsas on yksinkertainen, waan kaikessa koruttomuudessaan se kuitenkin tulkitsee tunteemme selwään ja suorasti. — Entistä waativampi, muinaista ankarampi on niittomies kuluneena nuotena ollut. Se on S. R. N. Weljeysejuran raittiusriveistä Herran eteen tilille kutsunut wiikikymmentäneljä (54) weljeämme ja siskoamme, jotka luettelenne seuraawassa:

Kristian Koski, Majärweltä, jossa wainajalla oli waimo ja 3 lasta, oli jäsen Toiwon Tähti-seuras-
sa, Duluth, Minn. ja kuoli watsakaswammaiseen Du-
luthin sairaalassa syysk. 7 p. 1899, 44 vuoden, 6
kuukauden ja 2 wuorok. ijässä.

Matti Aho (Karja-aho), Majärweltä, oli Uusi
Toivo-seuran jäsen. Kuoli sisäll. poltetautiin lokak.
19 p. 1899, 23 w. 2 kuuk. 23 wuorok. ijässä. Hä-
nestä toivottiin waikeuttavaa työmiestä raittiusalalla.

Matti Aho.

Johan Niemi,
Kauhawalta, kuoli
kuhkokuumeeeseen lo-
kak. 12 p. 1899, 36 w.
5 kuun ja 22 päivän
wanhana Spartassa,
Minn., jossa kuului
Järwen Kukka-seuraan
n:o 109. Ennen kuu-
lunut Dikeuden Ohje ja
Walon Tuote raittius-
seuroihin. Jätti jälkeen-
sä lesken Spartaan,
Minn.

Amanda Lowiija
Kulju, Töhsjäsä, kuo-
li kuhkotautiin mar-
rask. 4 p. 1899, Cooks
Millissä, Mich., jossa
kuului jäsenenä Kuller-

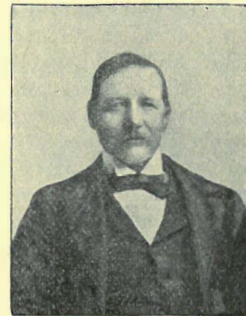
wo seuraan n:o 10. Wainaja oli etewimpiä ja inno-
kaimpia naisjäseniä seurassa. Oli kuollessaan 47 wo-
den 4 kuun ja 2 päivän wanha. Jätti jälkeensä mie-
hen ja 2 lasta.

Artturi Johnson Piippo, Rowaniemeltä, kuo-
li marrask. 11 p. 1899 loukkauksesta tapaturmaisesti
Soudanin rautakawannosja, Minn. Oli kuollessaan
22 vuoden ijässä, naimaton. Yhti Pohjan Veimu-
seuraan n:o 9 Soudan, Minn., lokak. 1 p. 1899.

Annie Koski, syntynyt Hancockissa, Mich., kuo-
li kuhkotulehdukseen marrask. 12 p:nä 1899 Flood-
woodissa, Minn., lähes 15 vuoden ijässä. Kuului
jäsenenä Onnen Väni-seuraan n:o 127, Floodwood,
Minn.

Maria E. Lintala, Muoniosta, kuoli kuhko-
eli rintatautiin maatilallaan French Lake, Wrigt Co.,
Minnesota, 19 p. marrask. 1899 33 w. ijässä. Kuu-
lui jäsenenä Onnen Tuki-seuraan n:o 125, jonka pe-
rustawia jäseniä wainaja oli. Oli seuran kirjeenwaih-
tajan Isaac Lintalan waimo.

Tapani Sunsti eli Sun-
ti, Keisjärweltä, entinen meri-
mies, kuoli Tshpemingissä,
Mich., tammik. 15 p 1900,
kurkkufatariin ja muuaistau-
tiin 43 wuod. ja 2 kuun ijässä,
jairastettuaan toista kuukautta.
Oli jäsen Wäinö seurassa n:o 3,
Tshpeming, Mich. Kuului
raittiusseuroihin kymmentä
vuotta: jätti jälkeensä waimon
ja 3 lasta.

Tapani Sunsti.

Fred Turja, Lapualta, kuo-
li kuhkotautiin Ghysjä, Minn.,
Wesi-seuran n:o 22 jäsenenä,
27 p. marraskuuta 1899, 37 vuoden ja 5:den kuun
wanhana; sairastettuaan pitkän ajan. Oli naimut mies;
jää wainoja 2 lasta.

Koosa Elisabet Silwola, Raahesta, jnnynyt
21 p. huhtik. 1879. Sairasti 2 wiiikkoa typhoid fi-
wer (lawantautia eli lämmintätautia); kuoli 1 p. mar-
rask. 1899. Oli jäsen Toiwon Tähti-seurassa n:o 2,
Duluth Minn. Oli naimaton, 20 vuoden ja 7 kuun
ijässä

Matti Wiemerö, Mistarosta, kuoli kuhkokuu-
meeeseen jouluk. 21 p. 1899 Warrenissa, Ohiossa, jos-
sa kuului jäsenenä Hedelmä-seuraan n:o 85. Oli nai-

matoin mies, 27 vuoden iässä. Ollut kirjeenvaihtajana ennen Hedelmä- ja Sulo-seuroissa.

Gabriel Koski (Lehmäkoski), Nurmossa, syntynyt maalisk. 3 p. 1871, kuoli tapaturmaisesti toisen kädessä vahingon kautta launneen revolverin takia Leadvillesissä, Col., tammik. 26 p. 1900. Vainaja oli naimaton mies, jäsen Crystal Fallsin, Mich., Toivola-seurassa n:o 55.

John Jacobson (Melbacta), Kauharvalta, kuoli tapaturmaisesti Crystal Fallsin rautakäivannossa dynamiittilaatikkojen räjähdysten takia käivannossa helmik. 5 p. 1900, noin 36 vuoden vanhana. Minoastaan pieniä sirpaleita löytyi ruumiista. Jacobson oli jäsen Toivola-seurassa n:o 55, Crystal Falls, Mich. Perheellinen mies; jäi vaimo ja 1 lapsi.

Adolfi Immonen, Puolangalta, kuoli keuhkokuumeeseen, sairastettuaan 7 vuorokautta Arcadian kaivannolla, 7 p. helmik. 1900, jossa vainaja harjoitti vähäistä kauppalikettä sekä kuului jäsenenä Nouse raittiusseuraan n:o 138, ollen seuran kirjeenvaihtajana seuran perustamisesta asti. Oli naimaton mies, 22 vuoden 11 kuun ja 13 päivän vanha.

Matti Lammi, Lapualta, kuoli kuumetautiin 15 p. helmik. 1900 Hibbingissä, Minn. Oli leskimies, 35 vuoden iässä; jäi 1 tyttö Suomeen. Minoastaan 11 päivää enmätti olla jäsenenä Totuuden Etjia-seurassa n:o 91.

Jda Stein, o. s. Haapala, syntynyt Calumetissa, Mich., tammik. 19 p. 1877, kuoli Sokaton maanviljelysseudulla keuhkotautiin helmik. 6 p. 1900. Oli jäsen Floodwoodin, Minn., Onnen Ääni-seurassa n:o 127. Witittiin avioliittoon joulukuulla 1894, josta avioliitosta syntyi 2 lasta; toinen on jättemmin kuollut.

Daniel Wiiki, Haapajärveltä, kuoli tammik. 4 p. 1899 sijällisen loukkauksen takia Gloucesterin hospitalissa, Mass., 41 vuoden ja 7 vuorok. iässä; oli perheellinen mies. Kuului jäsenenä Pelastaja-seuraan n:o 44, Lanesevillesissä, Mass.

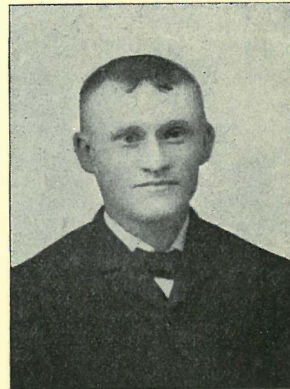
Merimies Gustaf Nestelin, Laitilasta, kuoli hukkumalla Tyhynellä merellä lainvanhaaksirikossa jouluk. 1 p. 1899, naimatonna, noin 47 vuoden iässä. Oli jäsen Murtaja-raittiusseurassa n:o 65, San Franciscossa, Cal.

Aug. Wikström, Saloifista, kuoli tapaturmaisesti Championin rautakäivannossa maalisk. 30 p. 1900. Loukkaantui malmin nostoköyden katkeamisen takia, joista vammoista seuraavana päivänä kuoli, jättäen jälkeensä lesken ja 4 alaikäistä lasta. Oli kuollessaan 37 vuoden ja 5 k. vanha. Ollut Koin-tähti-seurassa n:o 18 jäsenenä lähes 5 vuotta, viimeksi pari vuotta seuran kirjeenvaihtajana.

Kalle Säätelä, Lohtajalta, kuoli Meganeesissa, Mich., huhtik. 12 p. 1900 loukkauksen takia syntyneeseen keuhkotulehdukseen 24 vuoden iässä. Kuului Lamurusko-seuraan n:o 7, Meganeesissa, Mich.

John Heikki Paavonp. Lapinoja, Kalajoelta, kuoli sijälliseen tautiin huhtik. 18 p. 1900, 27 vuoden 2 kuun ja 3 vuor. iässä, Lanesevillesissä, Mass., jossa kuului jäsenenä Pelastaja-seuraan n:o 44. Perheellinen mies.

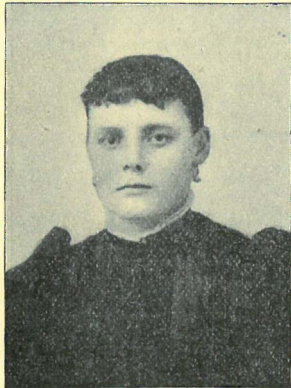
Better Ollila, Kempeleestä, jäsen Totuuden Etjia-seurassa n:o 91, Hibbing, Minn., kuoli tapaturman kautta American kaivantoyhtiön Storck käivannossa Hibbingissä, Minn., heinäk. 18 p. 1900 dynamiittivaraston räjähtäessä, jossa 13:sta henkeä sai jilmäräpähtäessä kuoleman. Kuollessaan hän oli 41 vuoden ikäinen, naimaton.

Aug. Wikström.

Ulmanta Karjula, o. s. Korhonen, Siemistä, kuoli keuhkotautiin Championissa, Mich., huhtik. 3 p. 1900. Jäsen Kointähti-seurassa n:o 18. Oli kuollessaan 27 vuoden 9 kuun ja 23 vuorok. ijässä.

Puolisonsa Marik Karjula kuoli tapaturmaisesti Championin kairannoissa lokak. 31 p. 1897, sekä vanhin poikansa 6 kuuta sen jälkeen. Näiden sekä kaimpainsa kuolemata suri Ulmanta Karjula niin kovin, että sai keuhkotaudin, joka vei häntä; kaikki lasta jäi orvoksi.

Ulmanta Karjula.

ijässä. Oli jäsen Wuoriston Tähti-seurassa. Naimaton mies.

Heikki Wihtori Jsoluoma, edellisten weli, Mikvelististä, syntynyt lokak. 4 p. 1871; jäsen Wuoriston Tähti-seurassa. Perheellinen mies. Kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa.

W:m Jsoluoma, samoja welskejä, Mikvelistä, kuoli samassa kairvanto-onnettomuudessa Scofieldissa, Utah, 25 vuoden ijässä. Perheellinen mies. Oli jäsen Wuoriston Tähti-seurassa.

Antti Kust. Jsoluoma, Mikvelistä, kuoli Scofieldin, Utah, jurullisessa kairvanto-onnettomuudessa toukok. 1 p. 1900 38 vuoden 8 kuun ja 25 vuorok. ijässä, naineena. Oli jäsen Wuoriston Tähti-seurassa n:o 114, sen perustajia jäseniä. Kuului Welsjysseuran henkivakuutukseen numerolla 210.

Alex Jsoluoma, edellisen weli, Mikvelistä, kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa 30 vuoden 10 kuun ja 15 vuorok.

Antti Kustaa Kleimola, Kälviältä, kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa 22 vuoden 10 k. ja 9 vuorok. ijässä, naimatonna. Kuului Wuoriston Tähti-seuraan.

Matti Leanteri Kleimola, Kälviältä, jäsen Wuoriston Tähti-seurassa, kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa 19 vuoden 7 kuun ja 15 vuorok. ikäisenä, naimatonna.

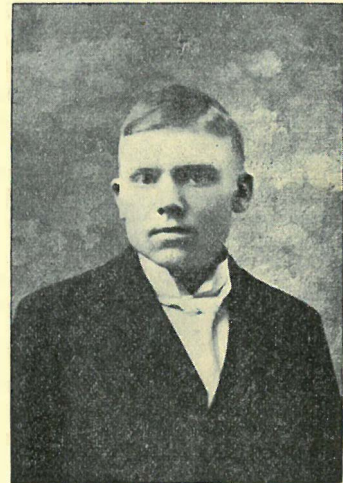
Sylwester Kleimola, Kälviältä, jäsen Wuoriston Tähti-seurassa, kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa 15 vuoden 4 kuun ja 8 vuorokauden ijässä.

William Jotifalo, Rannuksesta, jäsen Wuoriston Tähti-seurassa, kuoli Scofieldin onnettomuudessa 25 w. ijässä. Häntä jäi suremaan waino ja yksi lapsi.

Aleksanteri Wälikangas, Toholammilta, jäsen Wuoriston Tähti-seurassa, kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa 36 vuoden 1 kuukauden ja 11 vuorokauden ikäisenä. Oli nainut mies. Kuului Welsjysseuran henkivakuutukseen numerolla 551.

Kalle Honkala, Toholammilta, kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa. Oli jäsen Wuoriston Tähti-seurassa. Naimaton mies; 29 vuoden ijässä.

Gerikki Zuppo, Töhsästä, Wuoriston Tähti-seuran jäsen, kuoli Scofieldin kairvanto-onnettomuudessa. Ikä tuntematon. Nainut mies.

William Jotifalo.

Frans Aleksanteri Ketola, Dulusta, syntynyt syyskuussa 1868, kuoli Scofielldin kairvanto-onnettomuudessa. Oli jäsen Wuoriston Tähti-seurassa. Naimisissa oleva mies.

Matti Peltokangas, Kaustisesta, jäsen Wuoriston Tähti-seurassa, kuoli Scofielldin onnettomuudessa. Ikä tuntematon.

Hilda Johanna Heinonen, Marvuudelta, kuoli lapsensyntytykseen kesäk. 13 p. 1900 Cooks, Mich., 25 vuoden iässä.

Liisa Wilhelmiina Sippola.

Oli Kullerwo-seuran etewimpiä jäseniä. Jätti jälkeensä miehen.

Liisa Wilhelmiina Sippola, o. s. Löfgren, Jostakyröstä, jäsen Kaswi-seurassa Fairportissa, D., kuoli toukok. 11 p. 1900 rintatautiin noin 27 vuoden iässä.

Franssi Morgool, Merikarvialta, jäsen Lamurusko-seurassa n:o 7 Negaanee, Mich., kuoli Negaaneessa, Mich., kesäk. 9 p. 1900, watsapoltteseen, noin 30 ja 32 ikä-

wuoden välillä; nainut mies.

Matti Liedes, Halsuasta, kuoli tapaturmaisesti rautakaimannossa Ironwoodissa, Mich., kesäkkuun 11 p:nä 1900 putoamalla shaftia alas 200 jalkaa. Kuului jäsenenä Walon Säde-seuraan n:o 34, Jessie-villessä, Mich. Oli naimaton mies, 46 vuoden ikäinen.

Jacob Tuuri, Korteesjärweltä, syntynyt toukok. 22 p. 1871, jäsen Ulmiö-seurassa n:o 56, Birvabik, Minn., hukui Merritti järveen Minnesotassa. kesäk. 17 p. 1900. Naimaton mies.

Seliina Maria Kotka, Himangolta, kuoli sydän- ja hermotautiin kesäk. 15 p. 1900, Cloquetissa, Minn., lähes 20 vuoden iässä. Kuului Ilmarinen-raittiusseuraan n:o 29. Naimaton.

Jaakko Porrasmäki, syntynyt Rayhajoella syysk. 10 p. 1853, kuoli Copper Cliffissä, Ont., Can., maksa- ja munuaistautiin heinäk. 5 p. 1900. Jaakko kuului Dikeuden Ohje-seuraan n:o 80 Copper Cliffissä ja oli sen innokkaimpia jäseniä. Copper Cliffin seurakunta ja sen sunnuntai-koulu menettivät wainajasta toimellisen palvelijan. Sunnuntai-koulun opettajana toimi Jaakko monta vuotta, ollen lasten raskastama. Weljensseuran 12:sja vuosikokouksessa oli P. edustajana. Suomeen jäi wainajalle suurellainen perhe.

Zida Impponen.

John Fredrik Järwelä, Hailuodosta, kuoli hukkumalla uimaretkellä St. Louis-jokeen Cloquetissa, Minn., 19 vuoden iässä, naimatonna, heinäk. 13 p. 1900. Oli jäsen Ilmarinen-raittiusseurassa n:o 29 Cloquetissa.

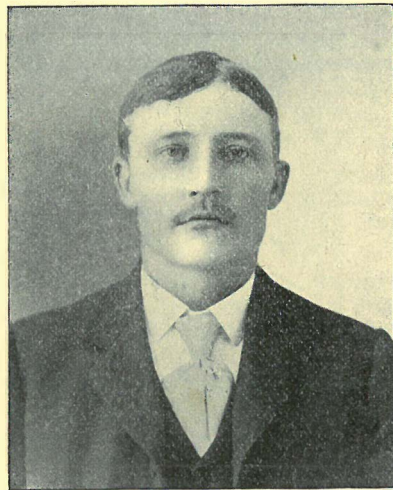
Zida Impponen, Mistarosta, jäsen Kaswi-seurassa Fairportissa, D., kuoli kuumetautiin syysk. 26 p. 1900, 23 w. 3 kuun ja 8 wuor. iässä naimatonna. Neiti Impposessa menetti Kaswi-seura yhden waikutawimpia ja suofituimpia jäseniään.

Emanuel Wesilä, Kärsämäeltä, kuoli keuhkokuumeeseen Spartassa, Minn., elok. 2 p. 1900 47 wuo-

den 6 kuun ja 16 vuor. ijässä, naimatonna. Weijlä kuului raittiusseuraan monta vuotta ja oli myös yhtynyt Veljeyshseuran henkivakuutusseen numerolla 296 ja sairasaapuojastoon numerolla 89.

Greta Lowiisa Moilanen, synt. Delaware kairwannolla, Keewenaw Co., Mich, tammit. 3 p. 1883, kuoli kotonansa Calumetissa, Mich., syysk. 15 p. 1900. Appendicitisiin, paitseseen elimissä, 17 vuoden iässä. Neiti Moilanen oli jäsen Uusi Wartia-seurassa n:o 112, Calumetissa, Mich., lähes yhden vuoden ajan.

Silma Aho. Muihoksesta, jäsen Pohjantähti-seurassa n:o 1, Hancockissa, Mich., kuoli keuhkokuumeeseen elok. 21 p. 1900 noin 22 vuoden iässä. Neiti Aho oli vasta toista vuotta ehtinyt olla tässä maassa. Wainajaa jäi lähimmä suremaan iä ja

Antti Wiljami Liinamaa.

aitipuoli ja kolme sijarta Suomessa.

Antti Wiljami Liinamaa, Miihärmästä, jäsen Balon Lähde seurassa, Eveleth, Minn., kuoli kuumeeseen lokak. 20 p. 1900, elettyään 31 vuotta. Seuran jäsenenä oli L. luottamus-toimisissa. Naimaton.

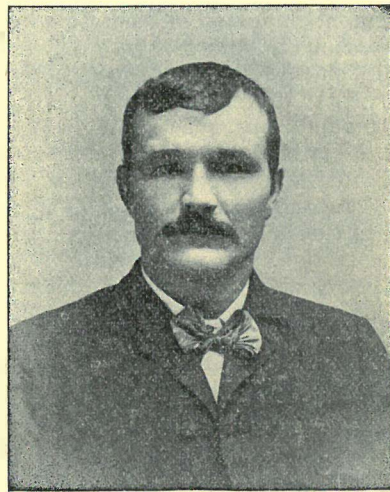
John Järvi, Korttesjärveltä, jäsen Ilmiö-seurassa Wivabik, Minn., kuoli aivokuumeeseen syysk. 25 p. 1900 21 w. 6 k. ja 6 vuor. iässä, naimatonna.

Peikka Sillberg, Wardöstä, pohj. Norjassa, jäsen Ilmarinen-seurassa, Cloquet, Minn., kuoli keuhkotautiin Duluthin sairaalassa 21 vuoden ikäisenä, syyskuun 28 p. 1900.

Jida Wilson, o. J. Iso, Termolasta, kuoli tapaturmaisesti Aberdeensia, Wash., putoamalla 18 jalkaa rakennuksen toisesta kerroksesta, syysk. 30 p. 1900. Puoliso jäi wainajaa suremaan.

Emma Wilhelmina Lehsto, Saarijärveltä, jäsen Kivinäseurassa Bessemerissä, Mich., kuoli sijälliseen hirtuttamaan tautiin lokak. 13 p. 1900, 21 w. 7 k. ja 19 vuor. iässä. Wainajaa suree puoliso.

Serikki Rajutti, Karstulasta, jäsen Wesi-seurassa, kuoli tapaturmaisesti, pudoten nostolawan päältä noin 200 jalk., Chandler-kairwannolla lokak. 24 p. 1900. Häntä jäi suremaan waimo ja 2 lasta Suomessa.

Serikki Rajutti.

Taiwaan torvi äänen antaa,
Kaituu laikkeen maailmaan.
Maanikin alle tuiun taintaa.
Kuisuu tuolleet haudastaan,
Suomioille kästen,
Elin tekoon waalien.

Sijällys:

	Siv.
Suomi-Opisto oppilaineen ja opettajineen, kuva	2.
Raittiuskalenteri vuodelle 1901	5.
Juhlapäiviä Yhdysvalloissa	7.
Kiitohallitus	9.
Kalenteriojasto	10.
Yhdysvaltain presidentit	22.
Jo nouskaa, runo, kirj. Getu Maltio	23.
Suomi-Synoodin 11:sta kirkolliskokous 19 ⁵ 700, kuvalla, kirj. N. J. M.	26.
Nykyinen kansa tulewan kansan kasvattajana, kirj. J. R. M.	32.
Jumalall' on onnen ohjat, runo	40.
Miksi on oltava ehdottomasti raittiita, kirj. N. J. M.	41.
S. R.-M.-Weljensseuran 13:sta yleinen vuosikokous, kuvalla	47.
Miksiäs minä en miesi jo oisi, runo, kirj. Antero Mhde	51.
Kapakoitijjan vaimo, kirj. Antero Hawela	52.
John Bengilly, kuvalla	58.
Uusi vuosi, runo, kirj. Antero M.	59.
S. R.-M.-Weljensseuran perustaminen, kirj. J. L.	60.
Suomelleni, runo, kirj. Getu Maltio	65.
Juoppous — raittius, kirj. S. Ilmonen	67.
Amerikan Suom. Ev.-Lut. Seurakunnan kirkkoja, 4 kuvalla	72.
Gräs elämäntarina, kirj. R. L. I.	79.
Gloni, runo, kirj. Antero M.	83.
Sürtolaisia, runo, kirj. Antero W. Hawela	84.
Kansallisen kieleemme arvo, kirj. Getu Maltio	85.
Suomalaisten raittiusseurojen taloja, 3 kuvalla	90.
Kuka on jalo, jollei ihminen ole jalo, kirj. Ryösti Niiti, runo, kirj. Getu Maltio	95.
Nuistojanoja wainajille, kirj. A. P.	99.
Jlmoituksia	111.

Raittiuskirjallisuutta.

S. R.-M.-Weljensseuran

Ensimmäisellä on ilmestynyt ja saadaan tilata alla olevalla osotteella:

N:o 1. Raittiuslaulukirja	20 f.
N:o 2. Raittiuspuheita ja kertomuksia	10 f.
N:o 3. Ruinvalan keskitieverin ja maisteri Mho=	
linin ensimmäinen ja toinen keskustelu	10 f.
N:o 4. Raittiusrunoja	10 f.
Raittiuskalenteri w:lle 1897, kowisja kanjisja,	10 f.
" w:lle 1899, " " "	10 f.
" w:lle 1900, " " "	10 f.
N:o 7. W. 1898 palkitut filpafirjoitukset	10 f.
N:o 8. Säwelistö raittiuslaulukirjaan	\$1.00.

Raittiusmielisten kewätalbuumi II, Kanjan Ääni, kowissa kanjisja 35 f., pehmeisjä 25 f.; myä muuta pientä suomen- ja ruoifinkielistä raittiuskirjallisuutta. Kirjat lähetetään wapaasti postissa. Postimerkkiä otetaan.

 Raittiuslehti,

---

jota ilmestyy kerran kuukaudessa, maksaa 50 senttiä vuositeria.

S. R.-M.-Weljensseuran merkkineula . . . . . \$2.00.

S. R.-M.-Weljensseuran halpa henkiwakuutus ottaa wakuuttaakseen seurain jäseniä. Sairausapuyhtiö tarjoaa hyviä ehtoja pienillä maksuilla.

 Ohje.

Verustaesjame raittiusseuraa ja tarwitesjame ohjeita, tshytää aina neuvoja S. R.-M.-Weljensseuran johtotunnalla, että seura tulisi oikeasja järjestyksesiä perustetuksi.

Seuraa ei woi koskaan perustaa wäijemmällä kuin kymmenellä jäi. Wäijettäessä lähetetään perustustaanwoja ja tarpeelliset kirjat, jotka ovat wapaat.

S. R.-M.-Weljensseura

on laillistettu Michiganin waltion laissa, jonka nojalla se myöntää palkkiseuroilleen lupakirjoja, ja sen laillistettu konitoori on Ishpeningissä Pearl kadulla, Anderson Building, toinen kerros, huone n:o 5.

S. R.-M.-Weljensseuran Toimisto,

Lock Box 202,

Ishpening, Mich.

Nielsen & Lundbeck,

24 State St., New York, N. Y.

Piletti-, Vekseli- ja Asioimisliike.

Valtuutettuja suomalaisia asiamiehiä

*Cunard, American, White Star, Anchor,
Allan-State, Hamburg-American,
Scandinavian-American,
Dominion,*

ynnä muille linjoille.

Rahoja lähetetään (ulosmaksettavina puhtaassa rahassa) kaikkiin paikkoihin Suomessa. Me myymme vekseleitä korkeimman kurssin mukaan Vaasan Osakepankille ja sen pankin haarakonttooreille. **Pilettiä** paluumatkaa varten kottimaahan kaikille linjoille. N. k. **vapaapilettiä** myydään kaikille linjoille halvimpiin hintoihin Suomesta. Rautatiepilettiä joka paikkaan Amerikassa. **Perintöjä** ja **saamisia** peritään Suomessa. **Suomen paperirahaa** ostetaan ja myydään. **Vekseleitä** ja talletustodistuksia, tehtyjä Suomessa ja siellä maksettavia, ostetaan korkeimman mahdollisen kurssin mukaan.

Aina os-täkaat pilettinne sekä Suomeen meiltä. Aina lähetetään rahanne Suomeen meidän välityksellämme. Tätä ette kaadu.

NIKANDERIN

Suomalainen

— **Lääkelähetystoimisto** —

Negaunee, Mich.

Lääkelähetyksiä toimitetaan kuten tähänkin saakka, **huolellisesti** ja **mahdollisimman nopeasti** kaikkialle missä kansalaisia elostele.

Suomessa viljeltäviä oikeita kotilääkkeitä kuin myöskin tässä maassa käytettäviä lääkkeitä aina saatavissa.

☞ Lähes 10 vuotta olen, yleisöltä moitteita saamatta, lääkelähetyksiä toimittanut.

HUOM.! Ainoa Suomalainen apteeki Michiganin valtiossa, mistä ulkolähetystä toimitetaan.

Kunnioitukselle:

WERNER NIKANDER,
Suomal. Apteekari.

..The FIRST NATIONAL BANK..

OF

— **NEGAUNEE, MICH.** —

	Pääoma.....	\$50,000.00.	
	Vararahasto.....	\$27,500.00.	

A. MAITLAND, Pres., SAM. MITCHELL, V. pres.
T. C. YATES, Rahastonhoitaja.

Johtokunta:

A. MAITLAND, SAM. MITCHELL, C. H. HALL,
A. B. MINER, GEO. B. MITCHELL.

☞ Talletuksista maksetaan korkoa.

Antti Kettunen

Räätäliike...

Työhuone Kettusen Bloekissa, 121 E. Division street,
Dhpming, Mich.

walmistaa miesten ensi luokan syyss-, talvi-, keväät-
 ja kesä-pukineita ja paltoja uusimman
 kuojin mukaan ja niin helpolla
 kuin yksikään muu.

Waatteen uäytteitä lähetetään pyydetessä juu-
 resta waatevarastostamme. Jotka ennen owal meil-
 lä waatetuksensa teettäneet lähettäkööt waan tilauk-
 senja, sillä mitat owat tallella.

Antti Kettunen.

Kansalaiset huomatkkaa! ○ ○ ○

Erinomaisia **Korppuja.**

Mainioita **Ruiwialeipiä.**

Maukkaita **Ruufia.**

Mahtawia **Sääteitä.**

Sanalla janoen leiwotjia kaikesta laadusta. Tawara on aina
 tuoretta, hywää, hinnat helpot.

☞ **Quom!** Molemmat käännökset owat oppitursin suorit-
 taneet leipurit.

Ulkolähetystä toimitetaan sekä tynnyrittäin
 että vähemmisiä määrin.

Käykää hintoja ja tilatkaa osotteella:

J. Saarinen & S. Koffo,

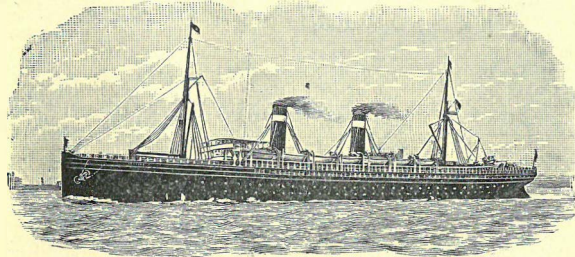
203,

Regaunee, Mich.

— Bell-Telefooni 117.

* Amerikan Linja. *

Raksoispoturi-höyrylaivat kuljettawat Yhdysvaltain postia.
 Minoa poikkiatlantinen linja tähtilipun suojaassa.
 Joka kestiw. New Yorkista. Joka lauwant. Philadelphiasta.

Yhnyt ja uufawa tie Suomeen ja Suomesta.

Tämä linja on sangen sopiwa suomalaizille mat-
 kustajille. Heille annetaan matkalla wapaa hoito,
 nimittäin makuuwaatteet, ruoka-astiat, wapaa ruoka
 ja asunto; niin hywin kuljetetaan heidän tawaransa
 Englannissa ja ruoka annetaan Pohjanmerelläkin.

Parhaat kolmannen luokan matkawundet.

American Linjalla on monta vuotta ollut pieniä
 huoneita naineille parikunnille ja perheille, metalliset
 sängyt kudottuine wieterilankapohjineen. Matkusta-
 jia palwelewat lukuisat palvelijat, jotka tarjoawat
 ruoan waltoliinoilla katetuille pöydille sekä pitäwät
 huolen ruoka-astioista matkalla. Naishpalvelijat pal-
 welewat äitejä sekä tyttöjä, jotka owat yksin matkalla.

Rahalähetyskiä (Money Orders)

myhdään kaikkiin paikkoihin Suomessa.

Kirjoittakaa lähemmin tai käykää itse puhuttele-
 masja American linjan lähintä asiamiestä.

INTERNATIONAL NAVIGATION COMPANY,
 143 LaSalle St., CHICAGO, ILL.

...ISHPEMING NATIONAL BANK...

© Pääoma \$50,000. ← Vararahasto \$50,000. → ©

En Yhdysvaltain talletuslaitos.

Talletuksista maksetaan korkoa. Toimitetaan rahansiirtoja. Käytetään ulkomaan rahoja.

Pankin tila oli 26 p:nä Huhtikuuta seuraava:

Tuloja:

Lasuja ja welkatrejoja.....	\$193,308.87
Lahjoja.....	282,145.74
Vierarahoja.....	2,003.56
Yhdysöv. kiinnityksiä.....	62,500.00
Muita kiinnityksiä.....	13,438.49
Voitto Yhdysvaltain kiinnityksistä.....	4,000.00
Kiikkeen ratemuksen arvo.....	27,000.00
Tulot pankista ja Yhdysöv. rahastosta.....	\$88,364.74
Kulua kasassa.....	80,269.52
Kaikkiaan.....	\$753,030.92

Menoja.

Pääomat.....	\$ 50,000.00
Käsitteviä ja jatkamattomia voittoja.....	55,151.79
Ranallispankin luostamattomia welkatrejoja.....	10,570.00
Talteenpää.....	637,309.13
Kaikkiaan.....	\$753,030.92

Pankin johtokunta on:

C. S. Hall, presid., M. B. Miner, varapresid., C. S. Mojs, kasj.,
C. R. Hall, M. W. Duncan, D. McDiehie, James Clancey,
John McCnroe, M. W. Myers.

Edullisimmilla ehdoilla
woitte wakuuttaa henkenne

tunnetussa

THE Mutual Life Insurance Companyssa

(Henkivakuutusyhtiössä)

sekä muistakin wakuutuslaitoksissa, kuten tahdotte.

Kartanoita ynnä irtainta ja kiinteätä
omaisuutta palowakuutetaan.

Kunnioitujella:

C. S. Mojs ja C. R. Hall.

Ishpemingin National-pankissa.

Pankkihuone

C. B. Richard & Co.,

Perustettu 1847.

on wanhin, parhaiten tunnettu ja suurin

Rahansiirto- ja

Wekseliliike

Amerikassa.

Perintöjä ja saamisia peritään.
Pankkitodistuksia ostetaan kor-
keinman kurssin mukaan.
Ulkomaan rahoja ostetaan ja
myydään.
Yleistä pankkiliikettä harjoitetaan.

Lähetetään rahoja julkaisillenne

eli tuttavillenne tahti ajattelesanne ne panktiin wanhasja maas-
ja täännykää aina meidän puolemm.

Kunnioitujella:

C. B. Richard & Co.,

61 Broadway

New York.

Suomalainen

Ulkolähetys Apoteekki

Minneapolis, Minn.

Tähdellinen varasto todellisia vanhan maan
lääkkeitä myytävänä tukusta ja vähittäin.

Lilankset lähetetään joutuin.

Suiviksi tunteita läikkeitämme on saatavana kaikilla ajamiehiltämme.
Käsitteä että kaikissa lääkkeissä on nimileimamme!

☞ Lääketehtäjä lähetetään vapaasti pyydettyä.

☞ Lilankset tehdeksi on annettava selvä osto.

Postiosoitteemme on:

Sodergren Bros.,

Suomal. Apoteekarit,

111-1st Ave. N.,

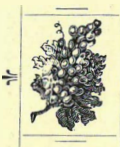
Minneapolis, Minn.

.....Suomalainen.....

Raittiusjuomatchdas

Regauneeza, Mich.

Suojittelee täten kaikille kansalaisille suiviksi tunteita

○ ○ Raittiusjuomia, ○ ○

Mainiosta lähdenvedestä valmistettua, niinkuin

Orange Cider, Lemon Sour, Lemon Soda,
Strawberry Vine, Raspberry Vine, Newbrew,
Sarsaparilla, Cream Beer, Ginger ale,
Juneberry Vine, Seltzer Water, Poppia punasta
ja valkoista y. m.

☞ Kätkää oioiteella:

Mäkinen & Gill,

Regaunee, Mich.

L. Bog 4,

☞ Bell-telefooni 29.

Suomen Höyrylaiva-Osakayhtiö,

• • • • Selsingissä. • • • •

Myypi pilettiä Suomesta Amerikkaan ja
päin vastoin.

Myypi rautatiepilettiä kaikkiin paikkoihin
Amerikkaan.

Toimittaa rahälähetyskijä Amerikasta Suo-
meen ja päin vastoin, maksuen korkeim-
man mahdollisen kursin. Rahat, jotka
lähetetään maajenduille, maksetaan was-
taanottajalle aina puhtaassa rahassa.

Matka Suomen ja Amerikan välillä

tehdään yhtiön omilla, uusilla, mukavilla ja nopeakul-
kijilla laivoilla *Arcturus* ja *Polaris*, eusin Suomes-
ta Englantiin ja sieltä Amerikkaan Englantilaisien ja Ame-
rikalaisien linjojen suurilla, nopeakulkijilla ja tilavilla
postilainvoilla.

Matka Englantiin kautta on nopein, mu-
kavin ja huokein.

Litettä saadaan ostaa joko yhtiön pääkonttorista
Selsingissä ja ajamiehiltä Suomessa tai yhtiön päit-
ajamiehiltä Amerikkaan, herroilta:

Hornborg & Co.,

15 Broadway, New York, N. Y.
121 Windsor Street, Montreal, Canada.
73 Hanover Street, Boston, Mass.

Suomen Höyrylaiva-
.....Osakayhtiön.....

Umanakka v. 1901,
jota ilmestyy tämän vuoden lopulla, lähetetään was-
paasti jokaiselle, joka lähettää meille oioiteensa ja 5 sent-
tiä postimerkeistä.

HORNBERG & CO.,

15 Broadway, New York, N. Y.
121 Windsor Street, Montreal, Canada.
73 Hanover Street, Boston, Mass.

Suomal. Kauppa-Yhtiö

Flshpemingissä, Mich.

Perustettu vuonna 1900 \$40,000.00 osake-pääomalla.
 Laillistettu Michigan'in valtion lakien nojalla.

John E. Niemi, kirjuri-rahastonhoitaja. **Matti Kaappela**, esimies.

Yhtiön kunnan jäsenet:

Wm. Darju,	John Henrikson,	Sust. Nuona,
Jaakko Waltama,	Otto Karjalainen,	Sust. Kauppila,
Mikko Sjöström,	Wihuri Lindesjö,	Kaario Johanson.

Kokhemme täten kääntä suomalaisen yleisön puoleen suosittaen liikettämme, jonka tähän astinen menestys on suurinimaksi osaksi johdettu sen kansallista luonteesta.

Sa nyt! Muuttama uuteen rakennukseemme, uskaltaamme waikuttaa ostajiamme tydytyksiä paremmin kuin ennen.

— **Varastomme on uusi!** —

Käsitteiden hyvin varustetun laajitetun **Kästen, Poitain ja Raisten** waate- ja jalkine-tarpeita, **Käivanto-miesten työ-waatteita** **Kenttä, Käitelaatuksia** **latteja, Käineitä, Siltti-kenttä** y. m., y. m. joita myhämme erittäin helppoisiin hintoihin.

Ruoka- ja Liha-osastomme

tunnetaan kyllä sanomattammekin. Katsomme waan yleisä katsemaan uutta rakennustamme ja samalla äittäämään tilauksensa.

Tahdotteko tehdä rahalla rahaa?

Sitä wotte tehdä ostamalla osakkeita joko **Rakennus-** tai **Kauppa-** **rahastoihin.** Osakkeita myhivät jeta Yhtiön konttorinhoitaja etä siinäwaarten walittu toimikunta.

Kortoa maksetaan Rakennusrahastosta 7 prof. ja Kaupparahastosta jaetaan osingot sen mukaan miten liite tuottaa.

Sulkeutuen arwoisaan juosioonne
 Kunnioittaen:

Suomalainen Kauppa-Yhtiö

Divisjon ja 1:sen katujen kulmassa,

Flshpemingissä, Mich.

Urwänen Kauppa-Yhtiön Puoti

fljaitsee myhään Samuel Juntilan talossa

— **Flnsi-Hancockissa, Mich.** —

Yhtiö on Michiganin lakien mukaan täydellisesti laillistettu uuden aikajilla perussäännöillä ja koetetulla liiketawalla jeta juwusäännöillä perustettu.

Yhtikin osake

oikeuttaa jo osakkeen omistajaa liikkeestä juotjewaam woiittoon, jonka juuruus riippuu kauppan suuruudesta. Wotot jaetaan yhden kerran wuodesja jäännöllisesti.

Suom.! Toimintamme on rehelligistä, kohtelutemme hywä.

Käitelaista jekatawaraa on meillä jo myhtäwänä, kuten tuoretta lihaa, ruoka-, waate- ja kätawaraa y. m. Käitilla tawaroilla on hinnat helppoimman jälkeen.

Kunnioitukfella:

LABORER'S COMMERCIAL CO.,
HANCOCK, MICH.

Skandinawia-Amerikan Linja.

Kun ajetaan pitkälle matkalle, niin tärkein kysymys on miten voit matkan parhaiten ja halvimmalla tehdä, etenkin kun matka on wanhasta maasta Amerikkaan eli päin vastoin. Meidän tässä maassa ajavat kanjalaijemme tietävät tofemuksesta kuinka waiwaloimen jenkainen matka on, ja sentähden kun he nyt aiowat lähettää wapaapiletin joko itsälle, äidille, siskolle eli wellejleen, waimolle ja lapilleen eli muille sukulaajilleen ja tuttarilleen, niin tulee piletin lähettäjän pitää huoli siitä, että matkustajat pääsewät wähemmällä mahdollisella waiwalla matkansa perille ja saawat kaikki ne autot ja ohjaukset, joita he källä matkalla tarwiwewat ja sen tähden me tässä esitämme

Skandinawia-Amerikan Linjan.

Kysymykseen: Mitä on Skandinawia-Amerikan Linja, jota usein mainitaan, tahdonne tässä wastata, että tämä linja on wainjastaan hyöpin tunnettu Skandinawialaisille matkustajille. Lokak. 1 p. 1898 rupeeti yhdistetty Öderyalahuuyhtiö Kööpenhaminassa wälittämään suomenaaisia matkustajalikeittä Skandinawian mailten ja New Yorkin wälillä ja antoi tälle linjalle nimen „Skandinawia-Amerikan Linja.“ Tämä linja on siis ainoastaan haara-osafo uhl koto maailman tunnetusta yhtiöstä „Yhdistetty Öderyalahuuyhtiö“ Kööpenhaminassa. Eitis ei ole meille tarpeellista enemmän selittää tästä yhtiöstä, sillä tuhannet kankjalaiset Suomesta, Ruoossista, Norjasta ja Tanskasta owat matkustaneet tämän yhtiön komeoilla ja hienosti ijustetuilla postia ja matkustajalaitoilla ja sentähden tahdonne ainoastaan muistuttaa, että Skandinawia-Amerikan Linja on ainoa laiwalinja, joka ylläpitää suomenaaisia yhteyttä Skandinawian ja New Yorkin wälillä ja ainoa linja, jonka laiwaisissa on skandinawialaiset upseerit, miehistö ja palwelijat, ja ainoa linja, jossa matkustajat saawat hyöviä ruosalajella tavalla laitetuuta ruokaa, sekä ainoa linja, joka kuljettaa matkustajia suoraan Kööpenhaminasta New Yorkiin ilman waiwotia — ainoa linja, joka ei kuljeta muita kuin skandinawialaisia matkustajia. Tämän linjan matkustajat tunteiwat olewanja niinkuin kotonaan koto matkan.

Skandinawia-Amerikan Linja

tekee kaikki parhaintensa jälkeen laittamalla matkustajain laiwassa oloajan niin mukawaksi kuin mahdollista. Ujeinnissa sen laiwaisissa laityttyä kolmannessa luokassa matkahuoneita, joihin sepi 6 henteä perhekeittä matkustajia ja huoneita naajille, jotka yfkin matkustawat. Kunnollisia tohtoreita on näissä laiwosissa, joissa rohtot owat wapaat. Wakuuwaatteet ja ruoka-astit annetaan myös wapaasti.

Muistakaa tarkoin nämät edut kun ostatte pilettejä ja myös että piletien hinnat owat kohtuulliset.

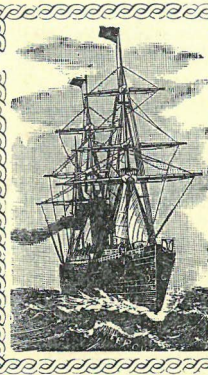
Rahälähetysistä Suomeen pienissä ja suurissa summissa matkamme 5 mrf. 15 p. dollarista.

Raikki rahälähetykset, jotka meille uskotaan, lähettämme Kanjallassa-Nake-Bankin kautta.

Skandinawia-Amerikan Linja,

A. E. Johnson & Co., yleiset asiamiehet.
7 Broadway, New York.

Pilettiä Suomeen ja päin vastoin

parhaille eni-luokan linjoille halwalla ja rahälähetysistä toimitan luotettawien pankkien kautta.

Kaupassani on tirkjalijuuuta ja piipuja suuri walikoima, joita myyn huoleella. Raikki tervetuilleita!

S. Sawajärwi, = = Regance, Mich.

THE
Marquette
ROUTE.

Bohjois: Michiganin
Kaiwannot ja saka-laitokset

antawat työtä

...Mutis-ajukkaille seuduilla...

joita owat meijäiset, joissa ilmanala on suotuisa ja maan tuottawaa. Wetki, puuta ja liitamaata kaitellaiseen wilytykseen löhny. Siwollisia kouluja ja tirkkoja löhny läheltä rautatieliikennettä.

Lähempää tietoa hinnoista, maksuohjoista, maanlaadusta n. m. antaa

G. B. MacPherran,
Pääasiainhoija,
Marquette, Mich.

Duluth South Shore & Atlantic Railway Co.

Raittiusseurain tarpeita

myymme seuraavilla hinnoilla vapaasti
postisja lähetettynä kaikkialle Yh-
dysvalloisja ja Canadasja

Pääntäkirja 200 sivua \$1.50.	Kasvatkirja 200 sivua \$1.50.
300 " 2.25.	250 " 2.00.
400 " 2.75.	300 " 2.35.

Jäsentkirja, nimerikisierillä, 200 sivua	\$1.50.
250 "	2.00.
300 "	2.35.
400 "	2.70.

Jos haluatte juurenpiä kirjoja kuin edellä
on mainittu, niin kysykää hintaa.

Kaikki nämä kirjat ovat myyvästä paperista sekä wa-
rustetut nahkanistalla ja uckamerilla. Kaikkien
kirjojen alkukohdelle painetaan ihmän eri
matkua kirjan ja seurain nimi ja
numero sekä missä seura
 sijaitsee.

Kaikkialla kuititkirjoja

kirjeen- sekä lastenkäytä, mymä kirjeenkuvia ja kaiken-
laatuista seurain tarpeita painetaan tehtävällisestä
matkusta.

Meillä on myös suuri valikoima uusia
ja valittua

Suomalaisista kirjallisuutta.

Raittiusseurain kirjastoille ja muille lahjakirjastoille an-
netaan hyvää alennus.

Hintaluettelo lähetetään vyydettäväksi vapaasti!

Suom.-Lut. Kustannusliike

Box 699,

Hancock, Mich.

Suomalais-Luterilainen

Kustannusliike,

Hancockissa, Mich.

Ilaittaa... Amerikan Suometar!

kirkollisia ja raittiusyhdistöjä harrastava kansan-
lehti ja lähetetään se omaisillenne
Suomeentia!

Amerikan Suometar

seuraa vilkkaasti niinhyyvin yleisiä kuin laulam-
me festiiviatin asioita ja tapahumia sekä tarjoo
samalla muuakin hyvää ja hauskaa lute-
mista. — Ilaittaa oloiteella:

Amerikan Suometar,
Box 759, Hancock, Mich.

Ilaitushinnat: \$2.00 vuodelta, \$1.00 puoletta
ja 50 senttiä neljännesvuodelta kaikkialle sekä Ame-
rikaan että Suomeen.

...Lahdotteko jaada wataan ja tosi luterilaiselle
pohjalle perustuvan uskonnollisen lehden,
niin ilaittaa

Paimen-Sanomia,

Suomalaisen Ewangelilaisen kirkkokunnan,
Suomi-Synoodin, ewangelinen viikkolehli.

Se tarjoaa teille vaihtelevaa ja arvokasta hen-
gellistä lukemista, sillä kaikki kirkkokunnan papit
antavat siihen apuansa.

Ilaitushinta: \$1.00 Amerikan eri paikkoihin ja
\$1.25 Suomeen. — Ilaittaa oloiteella:

Paimen-Sanomia,
Box 699, Hancock, Mich.

...Joa haluaa jotain wanhin toimittaa lap-
silleen. Sitä woiite helle hantkia laamamalla

Lasten Lehdin,

joka kuuksittain tuopi lapsille hauskaa ja opet-
tawaisia lukemista.

Parempaa lahjaa ette lapsillenne woi hantkia.
Ilaitushinta on ainoastaan 35 senttiä tähän
maahan ja 40 senttiä Suomeen. Oite:

Lasten Lehti,
Box 699, Hancock, Mich.

...MATTI HURJA...

Suosittaa lajitellun varaston

Ruokatavaraa.

Tuoretta,
Suolasta ja
Savustettua

} **Lihaa.**

— Oikeita Suomalaisia Silakoita. —

*Työmiesten vaatteita kaikesta laadusta,
Taskukelloja,
Huonekaluja.*

Sänkyjä ja sänkyvaatteita.

Postettejä

kaikille linjoille ja
rahanlähetyksiä Suomeen varmasti luotettavien yhtiöitten välityksellä.

MATTI HURJA,
Crystal Falls, - Mich.

Thans Gunderson,

Uleinen wakuutus-asiointija, saatanien perijä, jääkennyjä ja pilette-astamies.

Stonttori Peniula pankki-
rakennuksen yläkerrassa.

Flshpemingissä, Mich.

Kansan Kuvalehti,

ainoa Amerikan suomalaisten kannokirjallinen ja runsaasti kuvitettu kuukausilehti, alkaa ilmestyä tämän vuoden alusta

ja tarjotaan tilattavaksi. — **Ulkää iaiminlyödö tilausta!** Hinta ainoastaan \$1.00 vuodessa. Tilataan osotteella:

Ufiamiehiä otetaan!

Kansan Kuvalehti,
Box 759, Hancock, Mich.

Edward Lassen

Hieno Raittiusravintola

myyppi ehdottomasti puhtaita raittiusjuomia.

Suuri valikoima sitaareja ja sifaretteja.
Eriyhinen joulusikaarivarasto jouluksi.

Polttotupakkaa kaikesta laadusta y. m. pientä tavaraa.

Edward Lassen,
Hancock, Mich.

Tilattavaksi tarjotaan!

S. R. N. - Weljensseuran kustannuksella

on painosta ilmestyneet tasan toivotut

Raittiussaulujen nuotit eli

Sävelistö Raittiussaulufirjaan,

kuowissa kansissa 96-sivuisena, jijaältään jäweleel 40:neen raittiussauluun ja 36:teen ihanimpiin kanjanlauluhiimme ja maksaa \$1.00 kappale wapaasti postissa lähötettynä tilaajalle. Mutkana seuraa tilaajalle ilmaiseksi 1 raittiussaulufirja, jossa on nuoteille tekstin sanat.

Seurain tarpeita

kaikesta laadusta jaadaan tilata seuraawilla hinnoilla:

Sinettejä.....	\$3.00 fpl.
Sinettiaperia, kullattua.....	40 i. laat.
Merkkinuwoja, yksinkertaisia sinisiä.....	35 i. fpl.
"	fakinkertaisia, sini-, puna- ja wal-
"	koraitaisia
"	samanlaisia, hienompia.....
Negaliota (kankusia).....	\$3.50:stä plös \$5.00:iin.
Lippuja, pieniä ja suuria.....	\$15.00:sta plös 75.00:iin.
Lakkeja, kaiken suuruisia, S. R. N. Weljensseuran	
nimikirjaimilla sekä myös muilla.....	\$1.25 fpl.
Tilaa ja ilmoittakoon aina latin suuruusnumeron	
Lakkien päälliskuoria sade-ilmaa warten öljywäatteesta	15 i.
Ilänestyspallolaatikoita 50 wallojen ja 50 mustan	
pallon kansia.....	\$2.50 fpl.

Alex. Bantti,

L. box 202, Jöshpeming, Mich.